Tussenrapportage 2023

Gemeente Tilburg

Inhoudsopgave

1. Algemeen 3

1.1 Inleiding 3
1.2 Financieel resultaat 5

2. Programma's 6

2.1 Inclusieve stad 6
2.2 Duurzame stad 28
2.3 Vitale stad 39
2.4 Samen en dichtbij 58

3. Bedrijfsvoering 71

4. Bijlagen 75

4.1 Actualisering begroting 75
4.1.1 Begrotingsbijstelling 75
4.1.2 Overzicht baten en lasten 77
4.2 Algemene Reserve 80
4.3 Reserve Incidentele Opgaven (RIO) 81
4.4 Reserve Fonds Stedelijke Ontwikkeling 83
4.5 Reserve Investeringsfonds Klimaat 86
4.6 Reserve Transitiefonds Wijkgericht Werken en inwonersparticipatie 88
4.7 Reserve Investeringsfonds Sociaal Domein 89
4.8 Reserve Regionaal Fonds Arbeidsmarkt 90
4.9 Reserve Fonds Preventie, Gezondheid en Kansengelijkheid 91
4.10 Reserve Fonds Talentontwikkeling 92
4.11 Reserve Crisisherstelfonds 93
4.12 Investeringen 95
4.13 Uitvoeringsbrief Samen meer voor elkaar 98
4.14 Tarievenlijst sport seizoen 2023-2024 102
4.15 Lijst met afkortingen 105

1. Algemeen

1.1 Inleiding

Met de Tussenrapportage 2023 rapporteren we over de periode januari tot en met mei 2023.
In de tussenrapportage focussen we op bijsturing en afwijkingen ten opzichte van onze begroting.
Per programma geven we u in de "In één oogopslag" op hoofdlijnen een totaalbeeld van het betreffende programma. Zoals gebruikelijk doen we dit door onderscheid te maken in wat goed gaat en wat beter kan.
De financiële meldingen leiden bij vaststelling tot een begrotingsbijstelling.

Met de vaststelling van het financieel beleid in 2019 is de ruimte gecreëerd om bij de tussenrapportage, indien nodig, nieuw beleid op het lopende jaar aan u voor te stellen. Daar is in deze rapportage gebruik van gemaakt. Dit biedt u de mogelijkheid tot integrale afweging en prioritering.

Vluchtelingen Oekraïne
Ook dit jaar gaat de opvang van Oekraïense vluchtelingen onverminderd door. Op basis van de huidige inzichten is voor dit jaar een prognose opgenomen voor betreffende uitgaven en rijksvergoeding van € 26 miljoen.

Coronacrisis
Nu de corona pandemie achter ons ligt en de corona meldingen met name nog vergoedingen van meerkosten aan instellingen over het afgelopen jaar betreffen, is er voor gekozen de financiële consequenties vanwege corona niet langer als separate financiële paragraaf aan u voor te leggen. Met de vorming van de reserve Crisisherstelfonds per 2023 en opheffing van de reserve Corona zijn wij ook afgestapt van een centrale egalisering van de corona kosten en worden eventuele corona meldingen, in lijn met andere meldingen die ten laste van een reserve worden gebracht, rechtstreeks met de reserve Crisisherstelfonds verrekend.

Uitvoeringsbrief Samen meer voor elkaar
Een bijlage van deze tussenrapportage betreft de acties uit de Uitvoeringsbrief Samen meer voor elkaar met daarin per actie aangegeven wat de stand van zaken is, of de actie loopt en in uitvoering is, ofwel inmiddels is afgerond of in lopend beleid is verankerd.

Bestedingsplannen reserves
In lijn met de bestuurlijke besluitvorming bij de Programmabegroting 2023 presenteren wij in de bijlagen ook een aantal bestedingsplannen van reserves, veelal met een ondermandaat, waarvan u heeft besloten deze via de P&C producties te willen volgen.

Meicirculaire
In deze rapportage is zoals gebruikelijk de meicirculaire over het gemeentefonds verwerkt, de uitkering stijgt met een bedrag van € 16,2 miljoen. Een groot deel van dit bedrag betreft aanvullende middelen die als budget beschikbaar zijn gesteld voor Inclusieve stad (€ 5,4 miljoen) en de overige programma's (€ 1,1 miljoen).
De resterende middelen, te weten € 9,7 miljoen, worden ten gunste van de algemene middelen gebracht.

Resultaat
Het financieel resultaat van de Tussenrapportage 2023 komt uit op € 0,3 miljoen nadelig ten opzichte van de Programmabegroting 2023. In dit resultaat is de doorwerking op 2023 vanuit de jaarrekening 2022 meegenomen voor een bedrag van € 2,9 miljoen voordelig. Daarnaast worden in deze tussenrapportage een aantal beleidsvoorstellen ter integrale afweging voorgelegd voor een bedrag van € 3,7 miljoen nadelig.
In het resultaat van € 0,3 miljoen nadelig is ervan uitgegaan dat deze beleidsvoorstellen worden gehonoreerd.

De grootste negatieve afwijkingen in deze rapportage worden met name veroorzaakt door stijging zorgkosten regionale jeugdzorg (€ 6,9 miljoen nadelig), energiekosten (€ 3,9 miljoen nadelig), CAO 2023 gemeenten (€ 3,4 miljoen nadelig), aanpassing gebundelde uitkering BUIG (€ 3,2 miljoen nadelig), toename sociaal medische indicatie (€ 1,1 miljoen nadelig) en rentebijstelling (€ 1,4 miljoen nadelig).

De grootste positieve bijstellingen in deze rapportage zijn de effecten uit de meicirculaire 2023 (€ 9,7 miljoen voordelig), vrijval van de bij de begroting gevormde stelpost prijsstijgingen als demping voor de hogere prijsstijgingen (€ 5,5 miljoen voordelig) en de hogere dividenduitkering Enexis en BNG (€ 4,5 miljoen voordelig).

Daarnaast zorgen de beleidsvoorstellen voor een nadeel van € 3,7 miljoen. De grootste hiervan zijn kosten ten behoeve van de overheveling sloopkosten koning Willem II college (€ 1,1 miljoen nadelig), en aankoop De Nieuwste school (€ 0,9 miljoen nadelig).

Naast de meldingen met directe consequenties voor het resultaat vinden in deze rapportage ook neutrale bijstellingen plaats met als grootste de prognose uitkering Oekraïense vluchtelingen (€ 26 miljoen), rechtstreekse facturatie vanuit vervoerders in plaats van bureau Regiovervoer (€ 14,1 miljoen), zon op je dak (€ 5,5 miljoen), Specifieke uitkering sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026 (€ 4,0 miljoen), bijstelling grondexploitatie (€ 4,0 miljoen), regionale ESF-subsidie voor begeleiding van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt (€ 3,9 miljoen) en een rijksbijdrage capaciteit decentrale overheden voor klimaat en energiebeleid (€ 3,9 miljoen).

1.2 Financieel resultaat

De Tussenrapportage 2023 laat een nadelig resultaat zien van € 321.000 ten opzichte van de begroting 2023. Dit resultaat is inclusief de doorwerking van de Jaarrekening 2022 en de beleidsvoorstellen.

(x € 1.000, V=voordelig, N=nadelig)

	2023	
Saldo Programmabegroting 2023		0
Doorwerking Jaarrekening 2022		2.890 V
Uitgangspositie		**2.890 V**
Afwijkingen en herijkingen:		
• Inclusieve stad	18.919 N	
• Duurzame stad	2.599 N	
• Vitale stad	5.847 V	
• Samen en dichtbij	16.200 V	
Subtotaal afwijkingen en herijkingen	**529 V**	
Voorstellen:		
• Inclusieve stad	2.067 N	
• Duurzame stad	110 N	
• Vitale stad	659 N	
• Samen en dichtbij	904 N	
Subtotaal voorstellen	**3.740 N**	
Resultaat Tussenrapportage 2023		**3.211 N**
Resultaat t/m Tussenrapportage 2023		**321 N**

Structurele doorwerking*	2024	2025	2026	2027
Inclusieve stad	8.973 N	6.096 N	7.210 N	9.291 N
Duurzame stad	148 V	140 V	136 V	82 V
Vitale stad	60 N	150 N	159 N	159 N
Samen en dichtbij	4.166 N	4.598 N	4.960 N	8.706 N
Totaal	**13.051 N**	**10.704 N**	**12.193 N**	**18.074 N**
Voorstellen	775 N	479 N	782 N	782 N
Totaal incl. voorstellen	**13.826 N**	**11.183 N**	**12.975 N**	**18.856 N**

* De structurele doorwerking wordt verwerkt bij de begroting 2024

2. Programma's

2.1 Inclusieve stad

In één oogopslag

Sociaal en veerkrachtig

Wat gaat goed	Wat kan beter
• Er is een goede samenwerking met de huisartsen op verschillende thema's. De POH GGZ jeugd is geborgd bij ongeveer 50% van de huisartsen, verdere uitbreiding loopt. M.b.t. de toegankelijkheid van de huisartsenzorg voor Oekraïners zijn separate afspraken gemaakt en voor statushouders is een oplossing in zicht. Vraagstukken m.b.t. huisvesting en capaciteit van de huisartszorg worden structureel opgepakt in nauwe samenwerking met Vastgoed en Ruimte. • Hoofdlijnen van het Actieplan mentale gezondheid jeugd zijn opgesteld. Het wordt nu verder uitgewerkt met alle partners. Na de zomer wordt dit ter besluitvorming voorgelegd. • Vanuit het Rijk is het integraal zorgakkoord vastgesteld. In onze zorgregio is de samenwerking hierop gestart met als ambitie om de zorg toegankelijk te houden, betaalbaar en met goede kwaliteit. • Vanuit het Rijk is het Gezond Actief Leven Akkoord vastgesteld. Hiermee ontvangen we middelen die de Tilburgse ambities op sport, cultuur, gezondheid en de sociale basis versterken en versnellen. In 2023 stellen we een integraal plan van aanpak op. • Naar aanleiding motie mondzorg wordt er een actieplan opgesteld samen met partners (o.a. tandartsen) om de toegankelijkheid tot mondzorg te verbeteren. • Naar aanleiding van de motie valpreventie is onderzoek gedaan naar het huidig aanbod en is gesproken met partners (o.a. zorgverzekeraar). Vanuit hier wordt een gezamenlijke ketenaanpak opgezet met de partners uit het sociaal en medisch domein. • De aanpak Jongeren op Gezond Gewicht (JOGG) is geborgd en verbonden aan de aanpak voor een gezonde omgeving in de wijken West, Noord en Zuid (Groenewoud). • De KNSB heeft besloten vanaf 2024 de internationale topwedstrijden shorttrack te organiseren in Tilburg. De gemeentelijke bijdrage wordt onttrokken uit de reserve topsportfonds. • De pilot "Van goed naar Beter" waarbij ouderen door ondersteuning en ontzorgen naar een	• Preventie akkoord loopt dit jaar af. De succesvolle initiatieven dienen nog geborgd te worden in de reguliere inzet. • De aanpak tegen eenzaamheid vanuit de Tilburgse coalitie tegen eenzaamheid is nog niet goed van de grond gekomen. • Vanwege de krappe arbeidsmarkt kunnen we de uitbreiding van uitvoerings-/beleidscapaciteit op het gebied van Inclusie, diversiteit en emancipatie pas per juni effectueren. Hierdoor is het niet mogelijk geweest een aantal onderwerpen binnen het uitvoeringsprogramma Inclusie ten volle op te pakken.

passende woning verhuizen waardoor de verhuisketen op gang wordt gebracht is een succes. • De inzet van dementieconsulenten is verdubbeld. • Er is een start gemaakt met de lokale aanpak Ouderenmishandeling. • Op het vlak van energiearmoede hebben we specifiek aandacht voor de groepen inwoners die het meeste baat hebben bij energiemaatregelen. Zo zijn we op dit moment bezig met het inrichten van een witgoedregeling voor minima. Energie slurpend witgoed kan dan omgeruild worden voor een energiezuiniger exemplaar. We hebben een toolbox ontwikkeld voor professionals in de energietransitie en inkomensondersteuning zodat inwoners die komen met geldzorgen gewezen worden op energiebesparende maatregelen en vice versa. Kortdurende ondersteuning aan onze inwoners zetten we voort. Zo hebben minima in maart 2023 de eerste tranche van € 500 van de eenmalige energietoeslag 2023 ontvangen en zijn de voorbereidingen voor het verstrekken van een fashioncheque voor warme kinderkleding in december gestart. • In januari zijn we de inventarisatie van de Sociale Basis Infrastructuur in de wijken als pilot gestart binnen de wijken Jeruzalem, Fatima/Broekhoven en het dorp Udenhout.	

Persoonlijke ontwikkeling en zelfredzaamheid

Wat gaat goed	Wat kan beter
• We werken aan een methodiek voor het actualiseren en ontwikkelen van Human Capital Agenda 's (HCA's). Een HCA geeft aan waar we op willen investeren om de juiste talenten beschikbaar te krijgen voor de banen van de toekomst. Op basis van een geactualiseerde arbeidsmarktanalyse actualiseren en ontwikkelen we de HCA's op de thema's circulaire economie, energietransitie, techniek en digitalisering en de sectoren logistiek en leisure. • Het provinciale Scholingsfonds is nagenoeg gereed. Via het platform 'Brabant Leert' kunnen inwoners van de provincie opleiding en trainingen volgen. Dit draagt bij aan de doelstellingen van een Leven Lang Ontwikkelen (LLO). • We zijn in 2023 met onze regionale partners werkgroepen gestart om het Regionaal Werkcentrum vorm te geven (conform rijksbeleid). Dit draagt bij aan eenduidige en integrale dienstverlening arbeidsmobiliteit. Op deze manier streven we ernaar de planning om te komen tot een regionaal werkcentrum per 1-1-2024 te halen.	• Binnen het regionale project Praktijkleren is het aantal kandidaten dat deelneemt minder groot dan beoogd. Onvoldoende bekendheid en de beperkte omvang van de doelgroep voor dit instrument zijn hier oorzaken van. Met enkele interventies in de regio proberen we in 2023 de instroom te vergroten. • Binnen de bovenbouw van het voortgezet onderwijs is geen verbetering van VSV-cijfers zichtbaar. Dit is aanleiding om de onderwijszorgcombinatie binnen het orthopedagogisch didactisch centrum Track 013 door te ontwikkelen en de aanwezige expertise binnen Track 013 ook in te zetten binnen reguliere voortgezet onderwijsscholen. • De gestegen bouwkosten voor onderwijshuisvesting zorgen ervoor dat onze normbedragen niet meer toereikend zijn voor de schoolbesturen om het bouwproject te kunnen realiseren. • Vertraging van de planontwikkeling van scholen door vertraging in de gebiedsontwikkeling

Voor de zomer start een kwartiermaker die dit proces begeleidt. • Begin april 2023 hebben het ministerie van OC&W en DUO de Voortijdig schoolverlaten (VSV)-cijfers van schooljaar 2021-2022 gepubliceerd. Hoewel het percentage nieuwe VSV'ers in Midden-Brabant nog altijd hoger is dan landelijk gemiddeld, zijn de ontwikkelingen in het laatste schooljaar gunstiger: Binnen Mbo 1, 2, 3 en 4 is de ontwikkeling binnen regio Midden-Brabant positiever dan de landelijke toename. • Basisvaardigheden hebben een centrale plek gekregen in de nieuwe Lokaal Educatieve Agenda. Vanuit de middelen voor het nationaal programma onderwijs (NPO) wordt een extra impuls gegeven om te komen tot een meerjarenvisie en praktische aanpak op dit thema. Daarmee beogen we vooral verdere verbinding met betrokken partners in de stad en een doorlopende leerlijn van basisvaardigheden van Vroeg- en voorschoolse educatie tot volwasseneducatie te bereiken. • De middelen uit het Nationaal programma onderwijs (NPO) voor het voorgezet onderwijs (1ste tranche) hebben een verdere samenwerking tussen schoolmaatschappelijk werk, GGD en Jongerenwerk in de school opgeleverd. Met de toename van mentale problematiek onder jongeren is dit een stap in de goede richting. Met de derde NPO tranche gaan wij hier samen met de Young mind matter aanpak mee door. • Er is een locatie gevonden voor de permanente huisvesting van De Nieuwste school. • Op 13 scholen in het primair- en voortgezet onderwijs is de ventilatie verbeterd. • Met de uitvoering van Rijke schooldag als onderdeel van het cluster Brede talentontwikkeling in de Lokale educatieve agenda is een start gemaakt. Er participeren 17 scholen uit drie wijken (Noord, Zuid en West).	(Rennevoirt), een gebrek aan locaties voor tijdelijke huisvesting tijdens de bouw (ZML de Bodde) en gewijzigde inzichten bij het schoolbestuur (VSO Parcours). Door de ontwikkelingen bij het nieuwkomersonderwijs kiezen we voor het Schakelcollege voor een ander scenario, namelijk nieuwbouw. De uitwerking van dit scenario zorgt voor vertraging. • We streven ernaar om de naschoolse activiteiten voor de Rijke Schooldag wijkgericht te organiseren zodat kinderen kunnen kiezen uit aanbod van verschillende activiteiten in de wijk. De omslag van aanbodgericht naar vraaggericht werken vraagt meer tijd dan gedacht. In West hebben we hier wel al ervaringen mee kunnen opdoen. Daarnaast blijkt het organisatorische deel rondom het aanbod complexer te zijn en daarmee meer tijd te vragen dan vooraf ingeschat.

Passende ondersteuning; Toegang

Wat gaat goed	Wat kan beter
• De doorontwikkeling Toegang Tilburg begint vorm te krijgen. Er ontstaat een samenwerking tussen de gecontracteerde zorgaanbieders en de wijkteams van Toegang Tilburg. • Er is sprake van een lichte stijging in het aantal trajecten lichte ondersteuning en meer inwoners worden direct naar de sociale basis of een oplossing in het eigen netwerk getriageerd. Dit past bij de beweging die we willen maken. • De samenwerking tussen ContourdeTwern en Toegang Tilburg staat stevig.	• In de samenwerking tussen Wmo-coalitie, Toegang Tilburg en de gemeente worden praktische stappen gezet om de huidige overgangsproblemen op te lossen. • Er is nog geen afname (in aantallen) te zien van het aantal inwoners dat getriageerd wordt richting een maatwerkvoorziening Wmo. • Er is winst te behalen in de samenwerking op jeugd tussen ContourdeTwern en Toegang Tilburg. De gesprekken hierover zijn gestart.

Passende ondersteuning; Werk en inkomen

Wat gaat goed

- We zijn het praktijkexperiment Basisbanen gestart. Om de eerste 5 basisbanen te organiseren, legden we contacten met geïnteresseerde werkgevers en maken we afspraken over de organisatie van het werk en de begeleiding. We verwachten op korte termijn de eerste ‘matches’ te kunnen maken.
- Diamant-groep: De krimp van het aantal oud-SW'ers in combinatie met de in- en uitstroom van andere doelgroepen en de wens om te komen tot een innovatief en toekomstgericht ontwikkelbedrijf noodzaakt tot een andere en meer flexibelere inrichting van de bedrijfsvoering. Hoewel dit een uitdagende opgave is, zijn we positief over het gesprek dat we hierover voeren.
- Inkoop Ontwikkelgerichte Arbeidsmatige Dagbesteding is afgerond en de contracten zijn per 1 januari ingegaan. Hiermee hebben we een nieuwe dienstverlening op het snijvlak van participatie en zorg weten neer te zetten. Hoewel de instroom van inwoners in het begin wat beneden verwachting lag, komt dit inmiddels goed op gang.
- Waar we in de begroting er nog vanuit gingen dat we ca. 80% van de ESF aanvraag zou worden toegekend, weten we inmiddels dat 100% is toegekend. Dit bedrag zal, na aftrek van beheerskosten en de eindafrekening, voor de regio beschikbaar komen in het Regionaal Fonds Arbeidsmarkt.
- De inkoop van de ontwikkeltrajecten Werk & Participatie is afgerond en de contracten zijn op 1 mei ingegaan. Daarnaast is een drie-jarig contract getekend met Diamant-groep voor trajecten binnen Tiip.
- We liggen op schema voor wat betreft het regionale programma Hoofdzaak Werk, in de zin dat er in 2022 meer dan 100 inwoners met een psychische kwetsbaarheid zijn ondersteund bij het zetten van stappen richting duurzaam betaald werk.
- Iedere bijstandsgerechtigde heeft sinds 1 januari 2023 een klantregisseur. Daarmee is de implementatie van Tilburg investeert in Perspectief afgerond en zijn we de fase van bestendiging ingegaan.
- Het aantal aanmeldingen naar trajecten richting werk en participatie is in de eerste 4 maanden van 2023 toegenomen ten opzichte van dezelfde periode in 2022 (1.843 versus 1.759).
- Omvang bijstandsbestand (6.299 P-wet en 271 IOAW: totaal 6.570). Na een lichte stijging vanaf eind 2022 is de omvang van het uitkeringsbestand in april gestabiliseerd.

Wat kan beter

- Uitstroom naar werk en uitstroom overig ongeveer 15% onder target. Het is trendmatig dat de realisatie in het eerste kwartaal altijd lager is dan geraamd. Verwachting is dat dit gedurende het jaar weer aantrekt.
- De regionale aanpak ‘bundeling middelen’ voor werkgeversdienstverlening heeft niet gebracht wat we er van verwachtten. Het PoHo Arbeidsparticipatie heeft daarom besloten de aanpak te stoppen en andere manieren van samenwerking te onderzoeken.

• Ondanks gestegen kosten van levensonderhoud (o.a. stijging kosten energie en inflatie) heeft dat nog niet geleid tot een toename van aanvragen schuldhulpverlening. • Het uitgevoerde klanttevredenheidsonderzoek laat goede resultaten zien. Inwoners zijn zeer tevreden over de dienstverlening vanuit de afdeling Werk & Inkomen (86%) en hun contactpersoon (94%).	

Passende ondersteuning; Wmo

Wat gaat goed	Wat kan beter
• Vanaf januari 2023 levert de coalitie Begeleiding en de coalitie Beschermd wonen grotendeels de Wmo zorg (begeleiding en beschermd wonen), conform de nieuwe inkoopcontracten en -afspraken. • Ook voor ontwikkelingsgerichte arbeidsmatige dagbesteding is het nieuwe contract ingegaan. Dit gebeurt in een constructieve samenwerking met Kikmaat. • De coalitie begeleiding heeft voor de zomer herkenbare ambulante wijkteams. Er zijn stappen gezet naar samenwerking tussen de coalitie, de sociale basis en de wijkteams van de toegang. • De Toegang beoordeelt bij PGB aanvragen of de inwoner PGB vaardig is en of de beoogde aanbieder aan de kwaliteitseisen voldoet. We monitoren of de nieuwe inkoop leidt tot een toename van PGB. • Aanvragen huishoudelijke hulp worden vlot opgepakt en zitten daarmee ruim binnen de wettelijke termijnen. • Het moreel appel en de genormaliseerde aanvraagprocedure zijn goed ingevoerd bij Toegang Tilburg en maakt dat medewerkers het gesprek aangaan met inwoners over de mogelijkheden om zelf in de huishoudelijke hulp te voorzien; in hun netwerk, lichamelijk en financieel. • Communicatie over wachtlijsten bij aanbieders maakt dat inwoners beter weten wat hen te wachten staat en er minder weerstand is in de keukentafelgesprekken. • Op 14 februari is het Traject van de Regionale Woonzorgvisie van start gegaan. • De regionale matchingtafel weer thuis draait naar wens. In 2022 zijn 180 personen bemiddeld naar een zelfstandige woning in de regio. • Er wordt flink gebouwd aan 2 locaties voor flexwonen: High Lane en Kompas op Zuid.	• We zitten nog in de implementatiefase van de nieuwe inkoop Wmo zorg. Dat betekent dat nog niet alles even vlot verloopt. De continuïteit van begeleiding en een vlotte instroom van nieuwe klanten vraagt extra aandacht, net als het goed regelen en inrichten van de nieuwe samenwerking. Gemeenten, coalitie en Toegang Tilburg staan hiervoor gezamenlijk aan de lat. • De tarieven voor huishoudelijke hulp staan onder druk na een deelfaillissement van de grootste aanbieder huishoudelijke hulp. Hierover is overleg met de aanbieders huishoudelijke hulp. De levering van huishoudelijke hulp is overigens niet in gevaar. De cliënten merken dus niets van het deelfaillissement. • Wachtlijsten bij de aanbieders maakt dat inwoners nog steeds te lang moeten wachten voordat zij de huishoudelijke hulp die hen is toegewezen ook daadwerkelijk ontvangen. • Het abonnementstarief zorgt nog steeds voor een aanzuigende werking. • Het aantal aanmeldingen voor ontwikkelingsgerichte arbeidsmatige dagbesteding blijft nog wat achter. We onderzoek samen met Kikmaat naar de oorzaak en de noodzakelijke stappen ter verbetering. • Het aantal daklozen in de regio, blijft toenemen. In lijn met het nationale actieplan dakloosheid bepalen we samen met woningcorporaties, welzijn en zorgpartijen vanaf dit jaar de koers aangaande onze housing first ambitie, om ervoor te zorgen dat een deel van onze dakloze inwoners, zonder tussenkomt van de maatschappelijke opvang, direct onderdak vindt in een woning.

Passende ondersteuning; Jeugdhulp

Wat gaat goed	Wat kan beter
• Momenteel worden de 4 programmalijnen van de Koers Samen met de Jeugd tegen het licht gehouden. Dit vooral vanwege de landelijke Hervormingsagenda jeugd die medio 2023 zal ingaan en impact heeft op de reikwijdte van de jeugdwet, de inrichting van het voorliggend veld, de rol van de toegangen en de relatie jeugdhulp en onderwijs. • Vanaf 2023 werken we met de nieuwe inkoop. Bij Jeugd werken we met vijf segmenten en per segment specifieke afspraken. Bij de hoog specialistische jeugdhulp (segment 1) zien we dat jeugdigen en gezinnen sneller geholpen worden. • Het gecontracteerde samenwerkingsverband voor hoog specialistische jeugdhulp, Crossroads, leidt JIM-trainers op zodat de JIM-methodiek (inzet van een mentor uit netwerk gezin) kan worden uitgerold. • Medio 2023 start het project kindgerichte werving in Hart van Brabant om vanuit de jeugdige te zoeken naar een passend pleeggezin via onder andere scholen, buurthuizen, sportclubs, verre familie, een geloofsgemeenschap en hulpverleners. • De samenwerking tussen het (voortgezet) speciaal onderwijs en de gemeenten wordt steeds beter en intensiever. De lopende pilots leveren aantoonbare resultaten op zowel kwalitatief als financieel. • De samenwerking tussen de partners GGD, Jongerenwerk en Maatschappelijk werk is geïntensiveerd, waardoor meer en beter preventief wordt ingezet op het voorkomen van uitval van jongeren op het onderwijs. De proeftuin toekomstscenario is medio januari gestart met een grote groep professionals afkomstig van verschillende organisaties (Toegang Tilburg, GI, Raad voor de Kinderbescherming, aanbieders, etc.). Doel is om te werken als een team in plaats van in een estafette-model. • De pilot gezinsadvocaat is verlengd tot 1 april 2024.	• De routes voor verwijzers bij de nieuwe inkoop vragen om aanscherping. • Bij de veelvoorkomende hulp (segment 4) zien we dat sommige aanbieders andere interpretatie van contractafspraken hebben dan de regio. Om deze reden vindt intensievere inzet contractmanagement plaats. • Het tekort aan passende gezinsgerichte plekken (pleeggezinnen, gezinshuizen) voor kinderen die niet langer thuis kunnen wonen blijft een aandachts- en knelpunt. Om deze reden starten we nieuwe werving. • De ontwikkeling naar het passend onderwijs op buurtniveau, door het primair onderwijs benoemd als de beweging “in de buurt gebeurt het”, verloopt langzaam. De gevolgen zijn dat de scholen voor speciaal onderwijs nog steeds groeien. • Door de personeelstekorten binnen het onderwijs is er niet altijd voldoende capaciteit om mee te denken over de ontwikkeling van pilots of over een andere manier van samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp. • Er is nog geen duidelijkheid of de proeftuin na 1 januari 2024 voortgezet kan worden. Dit zou wel goed zijn, want we merken dat de boogde verandering in houding en gedrag; doen wat nodig is vanuit de netwerksamenwerking i.p.v. werken vanuit de protocollen van de individuele organisaties, een kwestie van lange adem is. • De proeftuin leert dat er te vaak hulp op de jeugdige wordt ingezet, terwijl de kern van het probleem bij de ouders/volwassenen ligt. Hiervoor dienen we, samen met aanbieders, passend aanbod te ontwikkelen.

Ingrijpen bij crisis en onveiligheid

Wat gaat goed	Wat kan beter
• Het Regionaal Expertisecentrum Huiselijk Geweld en Kindermishandeling wordt ingezet om bewustwording, kennis en ervaringsdeskundigheid rondom dit onderwerp te verspreiden. Het Expertisecentrum focust zich in 2023 specifiek op de onderwerpen intiem terreur/femicide, plegeraanpak en ouderenmishandeling.	• Meldingen en adviesvragen Veilig Thuis: We streven op termijn naar een daling in het aantal meldingen en een verdere stijging in het aantal adviesvragen. Dit doen we door preventief te werken en er voor te zorgen dat Veilig Thuis eerder wordt geconsulteerd. Echter een daling van het aantal meldingen is vooralsnog niet aan de orde. Gezien de huidige energiecrisis en inflatie is het de

- Professionals en vrijwilligers maken gebruik van bijeenkomsten, trainingen en deskundigheids-bevordering om seksueel geweld en ouderenmishandeling te signaleren. Ook werken we aan het versterken van het netwerk rondom deze onderwerpen.
- Regio Hart van Brabant is gestart als proeftuin voor het toekomstscenario. De regio wil hiermee bereiken dat ieder gezin vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de netwerkpartners in het sociaal domein de best passende ondersteuning en zorg geboden krijgt, zodat jeugdigen zich kunnen ontwikkelen en veilig kunnen opgroeien. Met partners vanuit zorg en veiligheid is in 2023 de start gemaakt.

<u>Persoonsgerichte aanpak (PGA)</u>

- PGA Jeugd: Sinds begin 2023 is de PGA in het Zorg- en Veiligheidshuis (ZVH) ook gericht op de jeugd 0-18 jaar. Inmiddels zijn we ook gestart met de inrichting van deze PGA op jeugd. De samenwerking met de (jeugd) partners is verder vormgegeven en er is intern ingezet op deskundigheidsbevordering op jeugd. Verder is een relatie gelegd met het project 'Koppelvlakken' waarin we de route voor zorgmeldingen op jeugd en de gezamenlijke triage (ZVH en jeugdpartners) van meldingen met betrekking tot jeugd willen verbeteren.
- De aanpak van personen met verward gedrag: Meldingen worden steeds beter geadresseerd; er wordt snel geschakeld, casuïstiek valt minder tussen wal en schip, partners worden meegenomen in het plan van aanpak wat resulteert in meer draagvlak en afnemende overlast.
- De regisseur personen met verward gedrag geeft, op basis van landelijke ontwikkelingen en signalen van het regionale netwerk, adviezen ter verbetering van de aanpak van personen met verward gedrag. Doel is om vernieuwingen/oplossingen binnen bestaande processen te borgen.
- Slachtoffers mensenhandel:
  We hebben steeds beter zicht in het hulp- en ondersteuningsaanbod voor slachtoffers mensenhandel en ook waar de tekortkomingen zitten. We hebben steeds meer slachtoffers in beeld en dat vraagt ook meer inzet. Ook zijn we bezig met het doorontwikkelen van de functie van zorgcoördinator mensenhandel en trekken hierin regionaal in op.
- Sekswerkbeleid:
  We zetten ons stevig in voor de destigmatisering van sekswerk en hebben daarom de expositie Reimagining Sex Work geëxposeerd. Daarnaast zijn verwachting dat meldingen huiselijk geweld en kindermishandeling nog verder gaan toenemen. De stijging in het aantal adviesvragen en meldingen bij Veilig Thuis heeft ook effect op de instroom bij wijkteams en zorgaanbieders, met als risico dat hulp niet tijdig opgestart kan worden en problematiek escaleert. Met gemeente, Veilig Thuis, wijkteams en zorgaanbieders wordt gewerkt aan een efficiëntere en effectieve manier van samenwerken rondom deze problematiek.
- Het aantal hermeldingen bij Veilig Thuis ligt iets boven het Nederlands gemiddelde. We onderzoeken hoe het komt dat betrokkenen terugkomen bij Veilig Thuis en hoe we dat kunnen voorkomen.
- Vereenvoudigen meldroutes (hefboom)/ Maatschappelijke Opgave Complexe Casuïstiek: Er is in het Zorg- en Veiligheidshuis Midden Brabant (ZVHMB) één voordeur complexe casuïstiek gecreëerd, echter dit is nog onvoldoende bekend in het netwerk en in de regio. Ook is de aanwezigheid van de Toegang Tilburg, team Coördinatie & Veiligheid, in het ZVHMB bij het Multidisciplinair overleg Complexe Casuïstiek nog niet gerealiseerd.
- Levensloopaanpak (LLA): Er is een andere coördinerende aanbieder op de levensloopaanpak gestart, waardoor er minder problemen zijn op het gebied van continuïteit van zorg, borgen van zorgaanbod en in personeel. De implementatie van de LLA in het ZVHMB heeft hierdoor echter wel vertraging opgelopen. De aanmeldingen LLA verlopen hierdoor nog niet via één voordeur.
- Op diverse projecten is juridisch advies nodig op het gebied van AVG, Privacy gegevensdeling. Helaas zijn adviseurs beperkt tot niet voor handen. Denk o.a. aan Wijkrechtspraak, Zorg en Veiligheidshuis en project Koppelvlakken Jeugd.
- Crisisinterventieteam (CIT): in de afgelopen jaren zijn de meldingen toegenomen, ondanks dat een daling werd beoogd. De bekendheid van het CIT is in de regio Hart van Brabant in de afgelopen jaren sterk toegenomen. Inwoners en professionals weten het CIT goed te vinden en de 24-uurs bereikbaarheid draagt hieraan bij. Het is wenselijk dat het CIT in de juiste gevallen goed wordt gevonden. Echter, in sommige gevallen wordt onterecht contact gelegd met het CIT. Er worden acties ondernomen om dit aantal terug te dringen. Daarnaast is de verwachting dat de nieuwe inkoop ertoe zullen leiden dat inwoners tijdig de juiste hulp ontvangen, waarmee het aantal crisissituaties naar verwachting zal afnemen.

we bezig met een beleidsontwikkeling die hieraan bijdraagt.	

Actueel (ontwikkelingen/risico's)

- Budgettaire onzekerheid bij Nieuwe inkoop zorgaanbieders Wmo en Jeugd door ontbrekende data in verband met achterstanden bij het inregelen van de administratieve processen als onderdeel van de implementatie bij de zorgcoalities van zorgtoekenning en zorginzet.
- Financieel tekort door nieuwe verdeelsystematiek Eenmalige Energie Toeslag (EET) en grotere doelgroepkeuze.

Financieel resultaat

Het resultaat is € 18,9 miljoen nadelig ten opzichte van de primaire begroting. De belangrijkste afwijkingen zijn:

- Budgetbijstellingen als gevolg van gemeentefondsuitkering (GF) (N 5,4)
- Stijging zorgkosten regionale jeugdzorg (N 6,9)
- Stijging kosten gebundelde uitkering BUIG (N 15,9/V 12,6)
- Opvang Oekraïense vluchtelingen (N/V 26,0)
- SPUK sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026 (N/V 4,0)
- Ontvangen ESF subsidie begeleiden mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt (N/V 3,9)
- Nationaal Programma Onderwijs (NPO) (N/V 2,5)
- Uitvoeringskosten Kinderopvangtoeslag (KOT) (N/V 2,1)
- Stijging energielasten (N 1,7)
- Subsidie ventilatie scholen (N/V 1,3)
- Sloopkosten koning Willem II college (V 1,1)
- Toename kosten Sociaal Medische Indicatie (SMI) (N 1,1)

Voorstellen

Er is voor € 2,1 miljoen nadelig aan voorstellen ingediend. Dit zijn:

- Vervangen conventionele sportverlichting
- Tarievenlijst Sport 2023-2024
- Bouw multifunctionele dans- en sportaccommodatie Belaveld (N/V 0,8)
- Hogere exploitatiekosten sportaccommodatie Belaveld (N 0,06)
- Overheveling sloopkosten koning Willem II college (N 1,1)
- Verschuiving uitvoeringskosten Tozo naar Reserve Incidentele Opgaven (N/V 0,9)
- Voordelig saldo opvang Oekraïense vluchtelingen in reserve Crisis- en herstelfonds
- Aankoop De Nieuwste School (N 0,9)
- Aanleg kunstgrasveld
- Werkbudget offensief arbeidsmarktkrapte (N/V 0,07)

Actueel (ontwikkelingen en risico's)

Ontwikkelingen

Voortgang implementatie nieuwe inkoop Wmo en Jeugdhulp

In 2023 is de nieuwe inkoop van start gegaan met een bijbehorend (lumpsum)budget op basis van aannames in zorginzet en een bijpassend ingroeipad. Op basis van een actueel inzicht in deze parameters kan worden bepaald of er een bijstelling van het zorgbudget nodig is. Doordat de administratieve processen bij de zorgcoalities van zorgtoekenning en zorginzet, als onderdeel van de implementatie, nog niet geheel zijn ingeregeld ontbreekt het momenteel aan een actueel inzicht op basis waarvan financiële prognoses gemaakt kunnen worden. De verwachting is dat bij de najaarsbijstelling dit beeld wel aanwezig is op basis waarvan een verantwoording over de stand van zaken kan worden afgegeven.

Risico's (nieuw/gewijzigd/vervallen)

Hieronder worden enkel nieuwe en substantieel gewijzigde risico's toegelicht.
Nieuw:

Nieuwe verdeelsystematiek Eenmalige Energie Toeslag (EET)
In 2022 is de EET uitgekeerd op basis van de verdeelsleutel minimabeleid. Deze verdeling pakte voor Tilburg gunstig uit, waardoor we de inkomensgroep tot 130% en studenten de EET hebben kunnen geven. Het betreft circa 18.300 huishoudens. Het nieuwe verdeelmodel voor 2023 wordt gebaseerd op cijfers CBS over huishoudens met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum. Er wordt een gemiddelde genomen van drie jaren, voor Tilburg zijn dit circa 15.003 huishoudens. Het bedrag energietoeslag voor 2023 is beschikbaar gesteld in twee delen: € 500 (in Tilburg uitbetaald in maart 2023 aan bijna 18.300 huishoudens) en € 800 na vaststelling van het nieuwe wetsvoorstel dit najaar. De € 500 is echter al aan gemeenten uitgekeerd op basis van de oude verdeelsleutel, waarbij Tilburg aan de gunstige kant van de verdeling zat. Dit bedrag gaat in mindering gebracht worden op het bedrag wat ter beschikking wordt gesteld met het nieuwe verdeelmodel. Afhankelijk van het beleid dat gevoerd gaat worden op de uitbetaling van de € 800 per huishouden en de uitkomst van lobby richting het Rijk ligt het risico op de lasten tussen 0,5 en 2,3 miljoen euro negatief.

Resultaat

(x € 1.000, V=voordelig, N=nadelig)

Inclusieve stad	L/B	2023	2024	2025	2026	2027
Sociaal en veerkrachtig						
• Specifieke uitkering Preventieakkoord	L B	120 N 120 V				
• Specifieke uitkering Sportakkoord 2022	L B	226 N 226 V				
• Budgetten (sport) Horeca in eigen beheer	L B	335 N 335 V	335 N 335 V	335 N 335 V	335 N 335 V	335 N 335 V
• Specifieke uitkering sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	L B	2.710 N 2.710 V	2.695 N 2.695 V	2.695 N 2.695 V	2.007 N 2.007 V	
• Project Gezond opgroeien met perspectief Ontvangen subsidie FNO	L B	129 N 129 V				
• Stijging energielasten	L	1.773 N				
• Correctie indexatie huur 2023	L	483 N	483 N	483 N	483 N	483 N
• Voordeel organisatiekosten KOT	L	825 V				
• Aanpak armoede en schulden (GF)	L	666 N				
• Flankerend beleid energiearmoede (GF)	L	833 N				
• Overige Sociaal en veerkrachtig	L B	429 N 333 V	234 N 155 V	121 N 85 V	44 N 46 V	2 V
Persoonlijke ontwikkeling en zelfredzaamheid						
• Subsidie ventilatie schoolgebouwen	L B	1.345 N 1.345 V				
• Specifieke uitkering sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	L L B	1.210 N 981 V 1.210 V	1.210 N 1.210 V	1.210 N 1.210 V	1.169 N 1.169 V	
• Indexatie leerlingenvervoer	L	287 N	287 N	287 N	287 N	287 N
• Inzet RMC-VSV middelen	L B	177 N 247 V	32 N 239 V	32 N 239 V	32 N 239 V	32 N 239 V
• Uitvoeringsprogramma LEA	L B	170 N 170 V	170 N 170 V	170 N 170 V	170 N 170 V	
• Specifieke uitkering Volwasseneneducatie	L B	656 N 656 V				
• Herijking onderwijshuisvesting	L	484 N	201 V	3.035 V	1.883 V	198 N
• Overheveling sloopkosten Willem II College	L	1.128 V				
• Nationaal Programma Onderwijs	L B	2.541 N 2.541 V	60 N 60 V			
• Opvang Oekraïense vluchtelingen	L B	26.000 N 26.000 V				
• Leerlingenvervoer Oekraïne (GF)	L	177 N				
• Taal voor ontheemden uit Oekraïne (GF)	L	140 N				
• Overige Persoonlijke ontwikkeling en zelfredzaamheid	L B	104 N 16 N	6 V 16 N	6 V 16 N	6 V 16 N	6 V 16 N
Passende ondersteuning; Toegang						
• Overige Passende ondersteuning; Toegang	L B	81 N 102 V				
Passende ondersteuning; Werk en inkomen						
• Uitvoeringskosten kinderopvangtoeslagaffaire (KOT)	L B	2.090 N 2.090 V				

Inclusieve stad	L/B	2023	2024	2025	2026	2027
• Aanpassing gebundelde uitkering (BUIG)	L B	15.856 N 12.645 V				
• Terugontvangen TOZO gelden	L B	900 N 900 V				
• Lasten en vergoeding Regionaal Mobiliteitsteam	L B	585 N 585 V				
• Doorbetaling ESF-subsidie aan Praktijk- en Voortgezet Speciaal Onderwijs	L B	330 N 330 V				
• Actualisatie Regionaal Fonds Arbeidsmarkt t.l.v. reserve Regionaal Fonds Arbeidsmarkt	L B	217 N 217 V	286 N 286 V			
• Storting ontvangen ESF subsidie t.g.v. reserve Regionaal Fonds Arbeidsmarkt	B L	3.887 V 3.887 N				
• Verschuiving budget Sociaal Medische Indicaties	L	154 V	154 V	154 V	154 V	154 V
• Administratieve correctie opslag gemeentelijke leden Toegang Tilburg	L	195 N	195 N	195 N	195 N	195 N
• Loon- prijsbijstelling 2023 WSW (GF)	L	1.263 N				
• Begeleiding jongeren naar werk (GF)	L	216 N				
• Overige Passende ondersteuning; Werk en inkomen	L B	127 N 96 V	52 N 52 V	53 N 53 V	36 N 36 V	
Passende ondersteuning; Wmo						
• Subsidie Proeftuin aanpak zorgfraude	L B	250 N 250 V	250 N 250 V	250 N 250 V		
• Specifieke uitkering Experiment domein-overstijgend samenwerken (DOS)	L B	136 N 136 V				
• Specifieke uitkering sport en bewegen, gezond-heidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	L B	128 N 128 V	101 N 101 V	101 N 101 V		
• Meerkosten Corona zorgaanbieders t.l.v. de reserve Crisisherstelfonds	L B	251 N 251 V				
• Regionaal expertiseteam	L B	307 N 307 V	122 N 122 V			
• Indexatie Wmo vervoer	L	794 N	794 N	794 N	794 N	794 N
• Sociaal medische indicatie	L	1.057 N				
• Verschuiving budget Sociaal medische indicaties	L	154 N	154 N	154 N	154 N	154 N
• Administratieve correctie opslag gemeentelijke leden Toegang Tilburg	L	496 N	496 N	496 N	496 N	496 N
• Overige Passende ondersteuning Wmo	L	33 V				
Passende ondersteuning; Jeugdhulp						
• Stijging zorgkosten regionale jeugdzorg	L	6.935 N	6.935 N	6.935 N	6.935 N	6.935 N
• Meerkosten corona zorgaanbieders	L B	118 N 118 V				
• Werkbudget stuurgroep jeugdbescherming	L B	250 N 250 V				
• Uitkering plaatsingscoördinatie gesloten jeugdhulp (GF)	B	115 V				
• Uitvoeringsbegroting jeugd	L	84 N	102 N	102 N	102 N	102 N
• Lagere subsidievaststellingen 2021	L	228 V				
• Compensatieregeling Voogdij 18+ (GF)	L	961 N				
• Loon- en prijsbijstelling Voogdij 18+ (GF)	L	775 N				
• Overige Passende ondersteuning Jeugdhulp	L	8 N				

Inclusieve stad	L/B	2023	2024	2025	2026	2027
Ingrijpen bij crisis en onveiligheid						
• Nationaal Actieplan Dakloosheid (GF)	L	1.231 N				
• Overige Ingrijpen bij crisis en onveiligheid	L	99 N				
	B	95 V				
Totaal Inclusieve stad		**18.919 N**	**8.973 N**	**6.096 N**	**7.210 N**	**9.291 N**

Toelichting op de grootste financiële mutaties (> € 100.000):

Specifieke uitkering Preventieakkoord (N/V 120)
Voor 2023 is er een specifieke uitkering van €120.000 ontvangen voor de uitvoering van het Lokaal Preventieakkoord Tilburg: "*Op uw gezondheid*!". Samen zorgen de meer dan 50 partners uit de stad binnen het preventieakkoord voor besteding van deze eenmalige middelen in 2023.

Specifieke uitkering sportakkoord 2022 (N/V 226)
Er resteren nog middelen uit de specifieke uitkering Sportakkoord 2022, welke in 2023 geheel uitgegeven zullen worden.

Budgetten (sport)Horeca in eigen beheer (N/V 335)
In 2018 is gestart met een pilot ‘’(sport)horeca in eigen beheer’’, maar inmiddels is het uitgebreid tot 6 locaties waar dit plaatsvindt. Voorstel is om op basis van realisatiecijfers van voorgaande jaren zowel een lasten als batenbudget structureel in de begroting op te nemen om voorziene lasten-baten afwijkingen in de realisatie te vermijden. Structureel betekent dit respectievelijk een nadeel op de lasten en een voordeel op de baten van € 335.000.

Specifieke uitkering sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026 (N/V 2.710)
Het Rijk heeft een brede specifieke uitkering beschikbaar gesteld voor 2023 tot en met 2026 voor sport en bewegen, waaronder het Lokaal sportakkoord. Voor gezondheid en sociale basis waaronder terugdringen gezondheidsachterstanden, Kansrijke Start, Aanpak overgewicht, valpreventie, gezonde leefomgeving, versterken sociale basis, mantelzorg, Eén tegen eenzaamheid, Welzijn op recept en de ondersteunende onderdelen versterking kennis- en adviesfunctie GGD en coördinatie regionale aanpak preventie. Voor 30 september 2023 dient het plan van aanpak bij het Ministerie van VWS te worden ingediend. De bedragen in bovenstaande tabel zijn gebaseerd op de meerjaren subsidiebeschikking van het Rijk. De financiële consequenties vanuit het plan van aanpak worden verwerkt in de Najaarsbijstelling 2023.

Project Gezond opgroeien met perspectief (N/V 129)
Vanuit het Fonds voor Kwetsbare Groepen (FNO) is voor de periode 2021-2024 subsidie ontvangen voor het project 'Gezond opgroeien met perspectief'. Het project is gericht op het terugdringen van gezondheidsachterstanden bij gezinnen in achterstandssituaties.

Stijging energielasten (N 1.773)
Zie voor dit onderdeel de toelichting bij Duurzame Stad, Fysieke Basiskwaliteit. Het nadeel voor Sociaal en Veerkrachtig bedraagt voor 2023 € 1.773.000.

Correctie indexatie huur 2023 (N 483)
De begroting voor huur van de binnen- en buitensportlocaties wordt aangepast op de werkelijke indexatie 2023. De werkelijke indexatie (14,5%) was fors hoger dan bij de begroting is ingeschat (9,5%).

Voordeel op de organisatiekosten (V 825)
Er worden werkzaamheden verricht ten behoeve van de landelijke kinderopvangtoeslag affaire (KOT). De facturatie naar Sociale Banken Nederland (SBN) geschiedt op basis van een normbedrag per fte waardoor er een voordeel op de organisatiekosten wordt gerealiseerd. Het verschil wordt veroorzaakt doordat in veel gevallen het normbedrag hoger is dan de loonschaal van de medewerkers die voor de KOT werkzaam zijn.

Aanpak armoede en schulden (GF) (N 666)
Via het gemeentefonds zijn middelen beschikbaar gesteld voor betere dienstverlening door gemeenten op het gebied van armoede en schulden. Het bestedingsplan 2023 is in concept gereed en zet in op intensivering van vroegsignalering door ook signalen m.b.t. hypotheken, CAK en belastingdienst op te volgen, ondersteuning van inwoners met loonbeslag, dempen van inkomenswisselingen en opvangen tekorten éénmalige energietoeslag.

Flankerend beleid energiearmoede (GF) (N 833)
Via het gemeentefonds is een bedrag van € 833.000 beschikbaar gesteld. Deze middelen worden gebruikt voor vroegsignalering en compensatie van de hogere bijzondere bijstand door energiearmoede.

Subsidie ventilatie schoolgebouwen (N/V 1.345)
Eind 2020 is de subsidieregeling voor ventilatie in schoolgebouwen door de rijksoverheid gepubliceerd. Dit is de Specifieke uitkering ventilatie in scholen (SUVIS), waarbij bestaande schoolgebouwen in het primair en voortgezet onderwijs verbouwd kunnen worden ten behoeve van het verbeteren van het binnenklimaat. In 2023 ontvangt de gemeente TIlburg hiervoor € 1.345.000 en deze middelen worden via subsidies aan de desbetreffende scholen verstrekt.

Specifieke uitkering sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026 (N 229/V 1.210)
Het Rijk heeft een brede specifieke uitkering beschikbaar gesteld voor 2023 tot en met 2026 voor sport en bewegen, waaronder de brede regeling combinatiefuncties die voorheen via het gemeentefonds (€ 981.277) werd gefinancierd.
Vanuit het Hoofdlijnen Sportakkoord II coördineert de gemeente de aanstelling van combinatiefunctionarissen die sporten, bewegen en deelnemen aan cultuur voor iedereen mogelijk maken. Voor 30 september 2023 dient het plan van aanpak horende bij de brede specifieke uitkering bij het Ministerie van VWS te worden ingediend. De bedragen in bovenstaande tabel zijn gebaseerd op de meerjaren subsidiebeschikking van het Rijk. De financiële consequenties vanuit het Plan van Aanpak worden verwerkt in de Najaarsbijstelling 2023.

Indexatie leerlingenvervoer (N 287)
Het budget voor leerlingenvervoer wordt jaarlijks geïndexeerd met de NEA-index. Aangezien de nieuwe index altijd pas in oktober wordt gepubliceerd is deze nog niet meegenomen voor 2023. DE NEA-index voor 2023 is historisch hoog en bedraagt 13,70% voornamelijk door hoge brandstof- en loonkosten. Het budget wordt door deze index verhoogd met € 286.713.

Inzet RMC- en VSV-middelen (N 177/V 247)
Vanuit het Rijk worden middelen beschikbaar gesteld voor RMC (regionale meld- en coördinatiefunctie) en VSV (voortijdig schoolverlaten). Het bestedingsplan RMC-VSV is op basis van de resterende middelen uit voorgaande jaren én de voor 2023 vanuit het Rijk beschikbaar gestelde middelen, geactualiseerd voor 2023 binnen het vastgestelde beleid. Naast de formatieve inzet (leerplicht en trajectbegeleiders) wordt er ingezet op het welzijn van jongeren en het programma hoogbegaafdheid. Het voordeel ontstaat doordat aan de kostenkant al rekening gehouden is met jaarlijkse indexaties maar aan de batenkant nog niet.

Uitvoeringsprogramma LEA (N/V 170)
Een groot deel van de Lokaal Educatieve Agenda (LEA) activiteiten wordt bekostigd vanuit rijksmiddelen voor Onderwijsachterstandenbeleid (OAB). Deze middelen worden in periodes van 4 jaar verstrekt waarna een verantwoording en afrekening richting Rijk plaatsvindt. In 2023 worden de jaarlijks te verstrekken subsidies met € 170.377 geïndexeerd en dit wordt gedekt binnen de OAB-middelen.

Specifieke uitkering Volwasseneneducatie (N/V 656)
Er is een hogere specifieke uitkering educatie (WEB middelen) ontvangen en deze middelen worden ingezet om het regioplan aanpak laaggeletterdheid 2021-2024 te realiseren.

Herijking onderwijshuisvesting (N 484)
Het meerjarig investeringsplan wordt jaarlijks herijkt en dit leidt tot de volgende aanpassingen:

Afschrijvingslasten	728.748 N
Overig (OZB)	-244.459 V
	484.289 N

In 2022 zijn de afschrijvingslasten voor 2023 met € 2,1 miljoen verlaagd, dit is achteraf onjuist gebleken waardoor de afschrijvingslasten nu weer met € 728.748 verhoogd moeten worden, dit is inclusief een fasering van circa € 24 miljoen aan investeringen naar latere jaren en er is rekening gehouden met indexeringen conform de VNG-norm.

Overheveling sloopkosten Koning Willem II College (V 1.128)
In het collegebesluit van 22 februari 2022 is er aanvullend budget toegekend aan het Koning Willem II College. Hierin is een post van € 1.128.392 aan sloopkosten voor het huidige gebouw opgenomen. De verwachting is dat de sloop pas in 2024 plaats zal vinden waardoor dit in 2023 tot een voordeel leidt. De Raad wordt voorgesteld om deze middelen over te hevelen naar 2024.

Nationaal Programma Onderwijs (N/V 2.541)
Vanuit het Rijk zijn er middelen beschikbaar gesteld voor het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) met als doel het terugdringen van onderwijsvertragingen als gevolg van corona. Gemeente Tilburg ontvangt een totaalbedrag van € 3.953.078 te besteden in de periode 1 juli 2021 tot en met 31 juli 2025. De bestedingen voor 2023 worden geraamd op € 2.541.000.

Opvang Oekraïense vluchtelingen (N/V 26.000)
De opvang van Oekraïense ontheemden als gevolg van de oorlog in Oekraïne gaat ook in 2023 volop door. Het college heeft besloten twee nieuwe locaties te openen in 2023 voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen (Alleenhouderstraat en Oerlesestraat).
De bekostigingsregeling die het Rijk in 2022 in het leven heeft geroepen is verlengd en geldt voor geheel 2023. Op basis van deze regeling ontvangen we ook in 2023 een normbedrag van € 83,- per gerealiseerde opvangplek om de opvangkosten uit te dekken.
Wij verwachten op basis van de huidige aantallen opvangplekken en de plekken in de nieuwe opvanglocaties een vergoeding van het Rijk te ontvangen van ongeveer € 25 miljoen voor de opvang van vluchtelingen in de Gemeentelijke opvanglocaties (GOO). Dit is gebaseerd op de bekostigingsregeling zoals die nu bestaat. Vanuit het kostenbeeld dat we nu kennen en gebaseerd op de huidige situatie, schatten we op dit moment globaal in dat de kosten voor de GOO zo'n € 18 miljoen zullen bedragen. Daarmee ontstaat een potentieel overschot van € 7 miljoen. Daarbij tekenen we aan dat de kosten die wij maken voor 2023 voor opvang van diverse doelgroepen in brede zin door allerlei ontwikkelingen op dit terrein nog kunnen wijzigen en daarom moeilijk zijn in te schatten. Ook is niet uit te sluiten dat de vergoedingsregeling wordt aangepast, zoals dat ook in 2022 is gedaan. We komen bij de najaarsbijstelling terug op het financiële beeld op basis van de dan bekende ontwikkelingen. Zie ook voorstel hierna t.a.v. potentieel overschot.

Transitiekosten
De transitiekosten voor verbouwing en inrichting die nodig zijn om de nieuwe locaties gereed te maken voor opvang zullen naar verwachting € 1 miljoen bedragen. Hier staat een volledige vergoeding vanuit het Rijk tegenover.

Leerlingenvervoer Oekraïne (GF) (N 177)
Gemeenten hebben de regie en verantwoordelijkheid voor het leerlingenvervoer aan leerlingen uit Oekraïne. Voor de periode van januari 2023 t/m 31 juli 2023 ontvangen we hiervoor een bedrag van € 176.690 via het gemeentefonds. Deze middelen worden ingezet t.b.v. het betreffende leerlingenvervoer.

Taal voor ontheemden uit Oekraïne (GF) (N 140)
Via het gemeentefonds ontvangen we een bedrag van € 140.319 om het gemeentelijke aanbod van taalonderwijs aan volwassen ontheemden uit Oekraïne te stimuleren. Deze middelen worden ingezet voor het betreffende onderwijs.

Uitvoeringskosten kinderopvangtoeslagaffaire (KOT) (N/V 2.090)
Voor de uitvoering van de landelijke kinderopvangtoeslag affaire (KOT) ontvangen we een normvergoeding per fte vanuit de Sociale Banken Nederland. Voor de uitvoering wordt 24 fte ingezet. Op dit veld leidt dat tot een budgettair neutraal resultaat. Het positieve verschil tussen het normbedrag en de werkelijke uitvoeringskosten, van circa € 0,8 miljoen, wordt als voordeel meegenomen in het bedrijfsvoeringsresultaat (veld Sociaal en veerkrachtig).

Aanpassing gebundelde uitkering (BUIG) (N 15.856/V 12.645)
In mei 2023 is het nader voorlopige macrobudget 2023 gepubliceerd. Het aandeel van Tilburg in het nader voorlopig macrobudget 2023 is in vergelijking met vorig jaar (2022) toegenomen met 0,061% naar 1,72%. Daarmee komt het aandeel voor Tilburg voor 2023 uit op € 115.070.000 en is daarmee € 12,6 miljoen hoger dan in de begroting geraamd. Aan de andere kant nemen de lasten eveneens toe. Op basis van indexatie is de verwachting dat het totaal aan lasten € 115.536.000 bedraagt; en is daarmee € 15,9 miljoen hoger dan geraamd.

Terugontvangen TOZO gelden (N/V 900)
In 2023 ontvangen we terugbetalingen op de leningen die we verstrekt hebben in het kader van de TOZO-regeling en vorderen te veel verstrekte uitkeringen levensonderhoud terug. Deze ontvangsten moeten we terugbetalen aan het Rijk. We verwachten dit jaar € 900.000 aan TOZO terug te ontvangen.

Lasten en vergoeding Regionaal Mobiliteitsteam (N/V 585)
De Regionale Mobiliteitsteams bieden hulp aan werkgevers en aan werknemers die met werkloosheid worden bedreigd. We voeren de functie van het Regionaal Mobiliteitsteam in de arbeidsmarktregio uit samen met diverse partners. We ontvangen hiervoor een vergoeding van het UWV die namens het Rijk de kassiersfunctie vervult.

Doorbetaling ESF-subsidie aan Praktijk- en Voortgezet Speciaal Onderwijs (N/V 330)
Het Rijk stelt subsidie beschikbaar voor de arbeidstoeleiding van leerlingen van Praktijkonderwijs en Voortgezet Speciaal Onderwijs (PrO/VSO), via ESF-subsidies. De scholen aan wie de subsidies verstrekt zijn kunnen deze ESF-subsidie alleen via de centrum gemeente aanvragen. De gemeente betaalt deze subsidies 1 op 1 door aan de scholen in de arbeidsmarktregio.

Actualisatie Regionaal Fonds Arbeidsmarkt (N/V 217)
Namens de arbeidsmarktregio beheren we de reserve Regionaal Fonds Arbeidsmarkt. Uit dit fonds financieren we regionale opgaven op het gebied van arbeidsmarktbeleid. Op basis van de meest recente besluiten van het regionaal portefeuillehoudersoverleg Arbeidsparticipatie actualiseren we het budget ten laste van de reserve Regionaal Fonds Arbeidsmarkt.

Storting ontvangen ESF subsidie t.g.v. reserve Regionaal Fonds Arbeidsmarkt (V/N 3.887)
De ontvangen ESF subsidie voor het begeleiden van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt wordt na aftrek van kosten conform de stortingscriteria van de reserve Regionaal Fonds Arbeidsmarkt gestort in de reserve.

Verschuiving budget Sociaal Medische Indicaties (SMI) (V 154)
De uitvoering van het beleid op de SMI is intern verschoven. Het budget wordt hierdoor verschoven van het veld Passende ondersteuning; Werk en Inkomen naar het veld Passende ondersteuning; Wmo.

Administratieve correctie opslag gemeentelijke leden Toegang Tilburg (N 195)
Voor toelichting zie veld Passende ondersteuning; Wmo.

Loon- en prijsbijstelling 2023 WSW (GF) (N 1.263)
De toegekende compensatie voor loon- en prijsbijstelling 2023 voor de uitvoering van de WSW wordt 1-op-1 doorbetaald aan de Diamant-groep.

Begeleiding jongeren naar werk (GF) (N 216)
Voor het ondersteunen van kwetsbare jongeren naar werk en het coördineren van de aanpak in de arbeidsmarktregio krijgen we via het gemeentefonds een bedrag van € 215.656. De gemeente Tilburg zal als centrumgemeente, namens de arbeidsmarktregio, beleid uitwerken conform rijksbeleid.

Subsidie Proeftuin aanpak zorgfraude (N/V 250)
De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft middelen ontvangen vanuit het ministerie van Volksgezondheid voor de proeftuin aanpak zorgfraude. Voor de komende 3 jaar stelt de VNG in totaal € 749.580 beschikbaar aan Tilburg namens de regio Hart van Brabant om te onderzoeken hoe zorgfraude het meest effectief kan worden bestreden. In de proeftuin gaat de regio nieuwe werkwijzen ontwikkelen om de

kans op kwalitatief goede zorg voor inwoners te vergroten en malafide zorgaanbieders sneller en effectiever te weren. De middelen worden naar verwachting gelijkmatig over de jaren, € 250.000 per jaar, besteed.

Specifieke uitkering Experiment domein-overstijgend samenwerken (DOS) (N/V 136)
Het Rijk heeft een specifieke uitkering beschikbaar gesteld voor de meerkosten die de gemeente Tilburg als pilotgemeente maakt voor cliënten in het experiment van Domein-overstijgend Samenwerken (DOS). De middelen worden ingezet ter dekking van de meerkosten Wmo begeleiding in het project Community Care. De doelgroep bestaat uit 50 ouderen met (beginnende) cognitieve problemen. Leefcoaches vervullen de spilfunctie in de domeinoverstijgende samenwerking met als doel ouderen mogelijkheden te bieden om zo lang mogelijk thuis te blijven wonen. Doordat veel ondersteuning afgevangen wordt door het informele netwerk en daarna de opschaling van zorg trager verloopt, worden zorgkosten voorkomen.

Specifieke uitkering sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026 (N/V 128)
Het Rijk heeft een brede specifieke uitkering beschikbaar gesteld voor gezondheid en sociale basis waaronder het versterken van de mentale weerbaarheid en mentale gezondheid en Opgroeien in een Kansrijke omgeving (OKO) en vroegsignalering alcoholproblematiek. Voor 2026 is er nog geen rijksbijdrage voorzien voor deze onderdelen. Voor 30 september 2023 dient het plan van aanpak bij het Ministerie van VWS te worden ingediend. De bedragen in bovenstaande tabel zijn gebaseerd op de meerjaren subsidiebeschikking van het Rijk. De financiële consequenties vanuit het Plan van Aanpak worden verwerkt in de Najaarsbijstelling 2023.

Meerkosten corona zorgaanbieders (N/V 251)
Het Rijk heeft in 2022 middelen beschikbaar gesteld ter compensatie meerkosten Corona die zijn toegevoegd aan de reserve Crisisherstelfonds. Voor zorgaanbieders Wmo Begeleiding-Overig en Wmo Beschermd Wonen zijn regelingen vastgesteld voor compensatie meerkosten als gevolg van corona met betrekking tot het jaar 2022. Er zit een financieel plafond aan de regeling voor Wmo Begeleiding-Overig € 141.939 en Wmo Beschermd Wonen € 108.582. Het Collegebesluit voor de meerkostenregeling staat gepland voor voor het zomerreces.

Regionaal expertiseteam (N/V 307)
De gemeente Eindhoven stelt -als vertegenwoordiger van het bovenregionaal expertisenetwerk (BEN) jeugd- aan Brabant en Zeeland rijksbijdragen beschikbaar voor het regionaal expertise team. Gemeente Tilburg ontvangt in 2023 € 75.000 voor de doorontwikkeling van het regionaal expertise team. Daarnaast ontvangt de gemeente Tilburg een bijdrage voor 2023 en 2024 van respectievelijk € 232.066 en € 122.130 voor een vijftal innovatieve en/of voor onze regio vernieuwde voorstellen die erop gericht zijn om complexere problematiek van gezinnen te voorkomen, dan wel te verminderen.

Indexatie Wmo vervoer (N 794)
Het budget voor Wmo-vervoer wordt jaarlijks geïndexeerd met de NEA-index. Aangezien de nieuwe index pas in oktober wordt gepubliceerd is deze nog niet meegenomen voor 2023. DE NEA-index voor 2023 is historisch hoog en bedraagt 13,70% voornamelijk door hoge brandstof- en loonkosten. Het budget wordt door deze index verhoogd met € 793.758.

Sociaal medische indicatie (N 1.211)
Toegenomen bekendheid van de sociaal medische indicatie (SMI) bij jeugdartsen heeft geleid tot flinke stijging van de kosten, daarnaast zorgt ook de complexe zorgvraag voor een beperkte uitstroom waardoor de inzet van SMI langer nodig is en de ouders kunnen werken aan de problematiek.
In 2013 is de “Richtlijn kosten kinderopvang op grond van sociaal medische indicatie” vastgesteld. Deze SMI beleidsregels zijn ruim opgezet en geven ruimte om ouders te ontlasten en/of het ondersteunen van de ontwikkeling van het kind. Momenteel wordt gewerkt aan beleid hieromtrent met mogelijke consequenties voor de huidige kostenomvang. Tot die tijd stellen we hier het budget incidenteel bij.
Het gemelde nadeel is inclusief de verschuiving van € 154.000 vanuit veld Passende ondersteuning; Werk en inkomen.

Administratieve correctie opslag gemeentelijke leden Toegang Tilburg (N 496)
Gemeente Tilburg is zowel lid van coöperatie Toegang Tilburg (TT) als opdrachtgever/financier ervan. De coöperatie factureert aan de gemeente en de leden declareren aan de coöperatie voor de geleverde diensten

(ledenvergoeding). In de ledenvergoeding zit een opslag voor overhead. De leden dragen middels een verdeelsleutel ook weer bij aan de kosten voor overhead voor het bedrijfsbureau van de coöperatie en leveren enkele ondersteunende activiteiten 'om niet'. Voor de gemeentelijke leden (afdelingen Dienstverlening en Werk en Inkomen) is dit respectievelijk € 417.000 (overhead) en € 260.000 (om niet). De opslag voor overhead uit de ontvangen ledenvergoeding is sinds de oprichting van de coöperatie steeds meerjarig toegevoegd aan het administratief budget voor de technische doorrekening van de gemeentebegroting. Abusievelijk is dit destijds niet budgettair doorvertaald. Dit betekende een voordeel bij het administratief budget voor de technische doorrekening en een nadeel in de bedrijfsvoeringskosten bij de betreffende afdelingen die diensten voor TT verrichten. Dat wordt hiermee administratief gecorrigeerd. Daarmee heeft deze melding een directe relatie met de melding 'Vrijval administratief budget technische doorrekening begroting' op het veld Algemene baten en lasten. Deze melding gaat op veld Passende ondersteuning; Wmo om € 496.000 en op het veld Passende ondersteuning; Werk en Inkomen om € 195.000.

Stijging zorgkosten regionale jeugdzorg (N 6.935)
Op basis van de derde prognose regionale jeugdhulp 2022 ramen we de uitgaven jeugdhulp op € 75,5 miljoen. Vanaf 2023 komende deze kosten- inclusief 5% indexatie- uit op € 79,3 miljoen. Ten opzichte van de begroting 2023 is dit een nadeel van € 6,935 miljoen.
Dit nadeel wordt met name veroorzaakt door de effecten van het woonplaatsbeginsel en autonome groei. Op basis van de beschikbare gegevens en verdiepende analyses wordt uitgegaan van een structurele doorwerking van de zorggerelateerde kosten van € 6,802 miljoen en voor prijsstijging overige/uitvoeringskosten € 0,133 miljoen.
De actuele raming van de kostenrealisatie 2023, mede naar aanleiding van de nieuwe inkoop, zal in de najaarsbijstelling worden verwerkt op basis van de 1e en 2e prognose bovenregionale jeugd zorgkosten.

Meerkosten corona zorgaanbieders (N/V 118)
Het Rijk heeft in 2022 middelen beschikbaar gesteld ter compensatie meerkosten Corona die zijn toegevoegd aan de reserve Crisisherstelfonds. Voor zorgaanbieders Jeugd zijn regelingen vastgesteld voor compensatie meerkosten als gevolg van corona met betrekking tot het jaar 2022. Er zit een financieel plafond aan de regeling voor Jeugd ten bedrage van € 117.808. De bestuurscommissie Jeugd heeft de meerkostenregeling vastgesteld op 25 mei 2023.

Werkbudget Stuurgroep Jeugdbescherming (N/V 250)
Voor het jaar 2023 zijn de jeugdzorgregio's overeengekomen om € 250.000 aan bovenregionaal werkbudget beschikbaar te stellen ten behoeve van de Stuurgroep Jeugdbescherming. Kosten voor inhuur worden hieruit gedekt en doorbelast aan de regio's. Tilburg voert hiervoor de budgetadministratie. Het Tilburgse aandeel in de kosten is onderdeel van de begroting bovenregionale jeugdzorg regio Hart van Brabant.

Specifieke uitkering plaatsingscoördinatie gesloten jeugdhulp (GF) (V 115)
Het Rijk heeft voor de jaren 2023 en 2024 een specifieke uitkering beschikbaar gesteld voor aanmeld- en plaatsingscoördinatie bij jeugdzorg+ aanbieders in heel Zuid Nederland. Tilburg betaalt deze middelen door aan de coördinerende gemeenten Roermond en Roosendaal. Voorheen werden deze middelen via de algemene uitkering beschikbaar gesteld. Dat wordt met deze melding administratief teruggedraaid. Het structurele effect wordt verwerkt bij de Programmabegroting 2024.

Uitvoeringsbegroting jeugd (N 84)
De uitvoeringsbegroting 2023 voor de gastheertaken in het kader van jeugd is bijgesteld. In verband met o.a. de inkoopstrategieën komen er meer taken te liggen bij de gastheer (Tilburg). In dat kader worden in 2023 incidentele kosten gemaakt voor de projectleiding en ondersteuning m.b.t. de nieuwe inkoop. Het Tilburgse aandeel hierin (55,50%) bedraagt € 84.000 in 2023 en vanaf 2024 €102.000. De bijstelling van de uitvoeringsbegroting Jeugd wordt gemeld bij het programma Samen en Dichtbij, velden Diensten aan andere overheden en Algemene baten en Lasten.

Lagere subsidievaststellingen 2021 (V 228)
- *POH GGZ:* Het is gedeeltelijk gelukt om de POH GGZ uit te rollen naar de geplande 50% van de normpraktijken in Tilburg. Dit komt mede door de corona pandemie en de daarmee samenhangende prioriteiten van de huisartsen. Dit leidt tot een lagere subsidievaststelling van € 73.000 voor 2021.
- *Kansrijke Start*: In 2021 zijn minder trajecten Voorzorg en Stevig Ouderschap ingezet dan in de subsidie-aanvraag opgenomen. Dit leidt tot een lagere subsidievaststelling van € 155.000 voor 2021.

Compensatieregeling Voogdij 18+ (GF) (N 961)
De via het gemeentefonds toegekende middelen in het kader van de compensatieregeling 'Onderbreking financieringssystematiek voogdij en 18+' zijn nodig ter dekking van de stijgende kosten regionale jeugdhulp.

Loon- en prijsbijstelling Voogdij 18+ (GF) (N 775)
De via het gemeentefonds toegekende loon- en prijsbijstelling wordt ingezet voor de stijgende kosten regionale jeugdhulp.

Nationaal Actieplan Dakloosheid (GF) (N 1.231)
In het kader van het Nationaal Actieplan Dakloosheid ontvangen we als centrumgemeente een bedrag van € 1.231.000. Deze middelen worden ingezet voor subsidieverlening ten behoeve van winteropvang dak- en thuislozen.

Toelichting overige financiële mutaties (< € 100.000):

Overige Sociaal en veerkrachtig (N 429/V 333)
- **Herijking kosten en bijdrage regiogemeenten vogel- en konijnenopvang (N 70/V 29)**: Op basis van de vastgestelde uitgangspunten, in het kader van het thema dierenwelzijn, is voor de vogel- en konijnenopvang bij de Programmabegroting 2023 voor 2023 eenmalig € 40.000 begroot. Deze begrotingspost blijkt bij deze tussenrapportage onderschat. Vanaf 1 februari 2023 wordt de vogelopvang beheerd door de Diamant-groep en pakken de kosten voor 2023 € 70.000 hoger uit dan geraamd. Voor het aandeel van de regio in de kosten van de vogel- en konijnenopvang in 2023 wordt een bijdrage ontvangen op basis van het aantal inwoners van 4 regiogemeenten van € 29.000, waarmee de kosten voor Tilburg € 41.000 hoger worden dan momenteel in de begroting staat opgenomen. De structurele kosten van de opvang worden dit jaar in beeld gebracht en voorgelegd via een voorstel voor 2024 en verder.
- **Subsidie inhoudelijk programma Sparrenhof (N/V 80)**: Eenmalige subsidie voor activiteiten gericht op kansengelijkheid op het landgoed Sparrenhof ten laste van de reserve Fonds Preventie, Gezondheid en Kansengelijkheid.
- **Subsidie verbeteren mentale gezondheid 12- (N/V 83)**: Eenmalige subsidie aan ContourdeTwern ter bevordering van de mentale gezondheid na corona van kinderen t/m 12 jaar ten laste van de reserve Crisisherstelfonds.
- **Herijking kapitaallasten Sportbedrijf (N 57)**: De bijstelling van de meerjarige investeringsplanning (MIP) Sport is met name het gevolg van de vertraging c.q. verschuiving van in 2022 voorgenomen investeringen en het zo veel mogelijk reëel ramen van nieuwe vervangingsinvesteringen in 2023 e.v.. Met name door de actuele kunstgrasinfill problematiek zijn diverse investeringen bewust vertraagd. Op grond van keuringen en met behulp van beperkte renovatie was het verantwoord om het vervangen van de kunstgrastoplagen uit te stellen tot 2024 en verder. Het nadeel (per saldo) in 2023 heeft te maken met een correctie op de berekening van de meerjarige melding in de Tussenrapportage 2022.
- **Aanpassen verwerking uitgifte in erfpacht hockeycomplex Berkel-Enschot (V 2)**: Betreft de correctie (€ 2.420) van een in Tussenrapportage 2022 foutief verwerkte melding (Raadsbesluit 2-3-2020, aktedatum 1-2-2022). Zie ook melding bij 2.3 Vitale Stad overige financiële mutaties.
- **Werkbudget wijkgericht werken (N/V 70)**: Voor de doorontwikkeling van de wijkagenda's en voor (co-)financiering van de kosten van inrichting, huur en energie voor een locatie in de wijk vanwaar de gebiedsteams kunnen gaan werken wordt een werkbudget beschikbaar gesteld vanuit de reserve Fonds Wijkgericht werken en inwonersparticipatie.
- **Pilot Gezin en geld (V/N 71)**: Het College heeft op 23 mei 2023 besloten deel te nemen aan het onderzoek en deelname aan het programma `Gewoon Geld Geven' van Kansfonds. Voor de capaciteit die nodig is voor deelname aan het wetenschappelijk onderzoek en maatwerkbudget wordt voor de periode 2023-2026 in totaal € 247.984 onttrokken aan de reserve Investeringsfonds sociaal domein.

Overige Persoonlijke ontwikkeling en zelfredzaamheid (N 104/N 16)

- **Correctie stelposten inburgering (N/V 16)**: Administratief neutrale verwerking van lasten en baten
- **Bureau regiovervoer (V 25)**: De jaarlijkse loonmutatie voor het bureau regiovervoer zorgt voor een hogere bijdrage in de kosten voor Tilburg.
- C**orrectie indexatie huur 2023 (N 35)**: De begroting voor huur wordt aangepast op de werkelijke indexatie 2023.
- **Voorschoolse educatie (GF) (N 27)**: We ontvangen via de algemene uitkering een aanvullende bijdrage vanwege het (eerstelijns) toezicht dat de GGD'en houden. Het betreft middelen voor de jaren 2022 en 2023.
- **Voorschoolse voorziening peuters (GF) (V 9)**: Betreft actualisatie van het budget.
- **Maatschappelijke begeleiding (GF) (N 69)**: Betreft middelen voor de inburgeraars die onder de oude wet Wi2013 vallen. Deze kosten kunnen niet met een specifieke uitkering verrekend worden.
- **Einde lening inburgeringsplichtig (GF) (N 23)**: Betreft middelen ter compensatie van de niet-toereikende lening die vanuit DUO wordt verstrekt. De kosten worden door inburgeraars bij de gemeente in rekening gebracht.

Overige Passende ondersteuning; Toegang (N 81/V 102)

- **Bijdragen regiogemeenten verwijsindex jeugd (V 52/N 46)**: De regiogemeenten dragen bij aan de kosten voor de verwijsindex jeugd en het beheer daarvan, het restant valt vrij.
- **Specifieke uitkering versterking onafhankelijke cliëntondersteuning (V/N 50)**: Voor de uitvoering van het project Meedenkers en het doen van onderzoek naar de lokale versterking ontvangen wij een eenmalige specifieke uitkering van € 50.000.
- **Lagere subsidievaststelling 2021 Zorgbelang Brabant (V 15)**: Voor het meldpunt sociaal domein en de meedenkers zijn in 2021 minder kosten gemaakt dan begroot waardoor de subsidie € 15.440 lager is vastgesteld.

Overige Passende ondersteuning; Werk en Inkomen (N 127/V 96)

- **Kosten Stadshoogleraar ten laste van Reserve Fonds Talentontwikkeling (N/V 50)**: Conform het mandaat van het College worden de kosten van de stadshoogleraar gedekt ten laste van de reserve Fonds Talentontwikkeling.
- **Correctie uitgaven 2022 t.l.v. reserve Regionaal Fonds Arbeidsmarkt (V 46)**: Er is uit het regionale project Hoofdzaak Werk in 2022 € 46.000 ten laste van het jaarrekeningresultaat 2022 gebracht. Deze kosten hadden moeten worden onttrokken uit de reserve Regionaal Fonds Arbeidsmarkt (conform besluit regionaal portefeuillehoudersoverleg Arbeidsparticipatie) en dit wordt middels deze melding gecorrigeerd.
- **IU Participatie (GF) (N 77)**: De toegekende compensatie voor loon- en prijsbijstelling 2023 wordt ingezet voor Beschut Werk.

Overige Passende ondersteuning; Wmo (V 33)

- **Vrijval budget E-health platform Evie (V 33)**: Deelname aan dit digitale platform is vanwege tegenvallende resultaten, onder andere vanwege daling aantal deelnemers, beëindigd per 31 december 2021 (collegebesluit 15 november 2021). In de begroting 2023 stond voor de uitvoering nog een incidenteel budget geraamd. Deze valt in deze rapportage vrij.

Overige Passende ondersteuning; Jeugdhulp (N 8)

- **Kinderen in een AZC (GF) (N 8)**: Door actualisatie van de verdeling ontvangen we een hogere uitkering. Deze middelen worden ingezet ter dekking van stijgende kosten regionale jeugdhulp.

Overige Ingrijpen bij crisis en onveiligheid (N 99/V 95)

- **Bijstelling Specifieke uitkering Medicinale Heroïne Verstrekking (N/V 17)**: De ontvangen rijksmiddelen zijn vanwege loon-en prijsbijstellingen € 16.611 hoger uitgevallen. De middelen worden beschikbaar gesteld ter financiering behandelkosten van heroïne verslaafden.
- **Loonkosten outreachend casemanagers (N/V 78)**: Tilburg draagt samen met de regiogemeenten bij aan de bekostiging van 2 fte outreachend casemanagers. Door een beroep te doen op het Fonds Preventie, Gezondheid en Kansengelijkheid kan de aanpak voor 2023 worden gecontinueerd. De inzet van outreachend casemanagers past binnen de voorwaarden van het fonds, gezien de inzet op preventie en vroeg signalering en die zo laagdrempelig mogelijk in de wijk te houden.
- **Vrouwenopvang (GF) (N 4)**: Betreft actualisatie van het budget. Wordt ingezet voor (klein) tekort subsidieverlening Vrouwenopvang.

Voorstellen

(x € 1.000)

Voorstellen	Soort	Bedrag 2023
Vervangen conventionele sportveldverlichting door LED-sportveldverlichting	KR	1.200
Tarievenlijst Sport 2023-2024	BV	-
Bouw multifunctionele dans- en sportaccommodatie op het Belaveld t.l.v. reserve Cofinancieringsfonds	KR	800
Exploitatiekosten sportbedrijf	BV	66 N 7 V
Overhevelen sloopkosten kW2C	OV	1.128 N
Uitvoeringskosten TOZO-regeling RIO	BV	900 N 900 V
Opvang Oekraïense vluchtelingen	BV	-
Werkbudget offensief arbeidsmarktkrapte t.l.v. Reserve Fonds Talentontwikkeling	BV	70 N 70 V
Aankoop De Nieuwste School	BV	880 N
Aanleg Kunstgrasveld	KR	-

(BV=Beleidsvoorstel, OV=Overheveling, KR=Kredietvoorstel)

Vervangen conventionele sportveldverlichting door LED-sportveldverlichting
Het college heeft een raadsbrief (2023-03-07 17) verstuurd waarin ze hebben aangegeven om de conventionele sportveldverlichting op 18 gemeentelijke buitensportparken te vervangen door LED verlichting. Vooruitlopend op het beschikbaar stellen van een investeringskrediet van € 1,2 miljoen is de inkoopprocedure gestart. De extra structurele lasten worden gedekt binnen de bedrijfsvoering van het Sportbedrijf.

Tarievenlijst Sport seizoen 2023-2024
De gemeenteraad stelt jaarlijks de sporttarieven vast voor het gebruik van de gemeentelijke sportaccommodaties (basistarieven). De sporttarieven vormen een belangrijk instrument om mensen in de gelegenheid te stellen hun sport op een betaalbare wijze te beoefenen. Hierbij leggen wij u de sporttarieven voor het sportseizoen 1 augustus 2023 tot 1 augustus 2024 voor. De genoemde tarieven zijn vrijgesteld van BTW en geïndexeerd met 5,8% ten opzichte van het seizoen 2022-2023. Jaarlijks gebruiken we hiervoor de CBS-prijsindex Bruto Binnenlands Product. Zie bijlage 4.14 voor de vast te stellen tarievenlijst Sport 2023-2024.

Bouw multifunctionele dans- en sportaccommodatie op het Belaveld (N 59)
De sportzaal op het Belaveld in Tilburg-Noord is toe aan vervanging. Vanuit het Europese ForwArt project is er subsidie om een dansstudio te realiseren in of rondom het Ypelaerpark. In goed overleg met de buurt is er draagvlak ontstaan voor een gecombineerde accommodatie waar deze twee functies in samenkomen op het Belaveld. Deze accommodatie kan zowel door BS de Vlashof, Corpo Máquina Society als de buurtbewoners gebruikt gaan worden. De gymzaal wordt hierbij vervangen door een Beweegbox en de nieuwe accommodatie zal als pilotproject volledig duurzaam en circulair gebouwd worden conform de doelstellingen van de gemeente om in 2045 volledig circulair te zijn en hiervoor een pilot op te starten conform de motie “Pilot circulair schoolgebouw” (aanvaarde motie 14-1, ingediend bij de behandeling van het MIHP PO+ op 7 februari 2022). Binnen de beschikbare budgetten is het realiseren van deze gecombineerde en volledig duurzame en circulaire accommodatie niet mogelijk. Voor de gymzaal is een aanvullend investeringskrediet nodig van € 800.000. Omdat het ForwArt project oorspronkelijk een looptijd heeft van 1 juli 2020 tot 30 juni 2023 en de Europese subsidieverstrekker voor een verlenging van het project eist dat er een gemeentelijke garantie komt voor de bouw van de accommodatie heeft het College op 24 april 2023 besloten het tekort voorlopig te dekken uit het Cofinancieringsfonds en op een later integraal afwegingsmoment een voorstel te doen voor alternatieve dekking en dekking van de structurele exploitatielasten. Zie ook het kredietvoorstel onder Vitale stad voor het realiseren van de dansstudio.
Door de bouw van de multifunctionele dans- en sportaccommodatie op het Belaveld stijgen de structurele lasten voor het Sportbedrijf als exploitant met € 66.488 (huur en onderhoud). Daar tegenover staan extra

huuropbrengsten van € 7.299. Omdat hiervoor geen dekking is binnen de bedrijfsvoering van het Sportbedrijf is er (per saldo) € 59.189 aanvullend budget nodig.

Overheveling sloopkosten Koning Willem II College (kW2C) (N 1.128)
In het collegebesluit van 22 februari 2022 is er aanvullend budget toegekend aan het Koning Willem II College. Hierin is een post van € 1.128.392 aan sloopkosten voor het huidige gebouw opgenomen. De verwachting is dat de sloop pas in 2024 plaats zal vinden. De Raad wordt voorgesteld om de middelen voor de sloop van het Willem II College over te hevelen naar 2024.

Uitvoeringskosten TOZO-regeling RIO (N/V 900)
In de begroting 2023 is voor de jaren 2023 t/m 2026 budget gereserveerd voor de terugvorderingen van de TOZO regeling. Dit budget is beschikbaar via de reserve Crisisherstelfonds (voorheen: reserve Corona), waar in 2020 en 2021 de Rijksvergoeding voor de uitvoering van de TOZO in gestort is. Omdat de uitvoering van de TOZO langer duurt dan de looptijd van de reserve Crisisherstelfonds, wordt voorgesteld om de benodigde TOZO gelden in de Reserve Incidentele Opgaven (RIO) te storten. De verwachte uitvoeringskosten voor de TOZO-regeling voor 2023 t/m 2028 stellen we bij naar € 150.000 per jaar. Dit betekent dat we voor de jaren 2023 t/m 2028 eenmalig € 900.000 vanuit de reserve Crisisherstelfonds onttrekken en in de Reserve Incidentele Opgaven storten. Het restant van de gereserveerde TOZO middelen van € 357.000 valt vrij en blijft beschikbaar binnen de reserve Crisisherstelfonds.

Voordelig saldo middelen Opvang Oekraïense vluchtelingen in reserve Crisisherstelfonds
Ten aanzien van de opvang en huisvesting van Oekraïners, vluchtelingen, AMV-ers en statushouders zien wij een flinke opgave op ons afgekomen. Het kabinet heeft eind april aangegeven dat de komende periode grote aantallen vluchtelingen worden verwacht. Dit betekent dat de opgaven op het gebied van opvang, huisvesting en integratie nog groter worden en dat hier middelen voor nodig zijn waarvan nog niet duidelijk is in hoeverre het Rijk hieraan bijdraagt. Wij stellen uw raad voor om een voordelig saldo op de middelen voor opvang van Oekraïense vluchtelingen over 2023 toe te voegen aan de reserve Crisisherstelfonds, in lijn met 2022, en dit aan te wenden voor de opvang, huisvesting en integratie (incl. inburgering) van vluchtelingen van de hiervoor beschreven doelgroepen. Door hier nu een besluit over te nemen kunnen we deze storting in het boekjaar 2023 verwerken en ontstaat bij de jaarrekening 2023 ook geen substantieel resultaat op dit onderwerp. Daarmee is de verwerking in de begroting van lasten en baten budgetneutraal. Tevens zullen wij bij de Najaarsbijstelling terugkomen op het financiële beeld op basis van de dan bekende ontwikkelingen.

Werkbudget offensief arbeidsmarkt krapte ten laste van reserve Fonds Talentontwikkeling (N/V 70)
Er wordt voorgesteld om lasten voor het offensief arbeidsmarktkrapte ter hoogte van € 70.000 in 2023 en € 65.000 in 2024 op te nemen. De lasten worden gedekt door deze uit de reserve Fonds Talentontwikkeling te onttrekken. De middelen zullen voor diverse zaken voor het offensief worden ingezet. Dat betekent ook dat, als dat noodzakelijk is of gevraagd wordt voor de ontwikkeling/uitvoering, tijdelijk ambtelijke capaciteit van publieke partners uitgebreid kan worden.

Aankoop De Nieuwste School (N 880)
Het schoolgebouw waar De Nieuwste School aan de Sint Josephstraat 106 in is gevestigd voldoet niet meer aan de eisen van modern onderwijs. Gemeente Tilburg is op grond van haar wettelijke verantwoordelijkheid voor onderwijshuisvesting verantwoordelijk voor het aanleveren van een locatie waar De Nieuwste School nieuwbouw kan realiseren. Na een lange zoektocht naar een geschikte locatie is er met de eigenaar van de huidige locatie overeenstemming bereikt over de aankoop van het pand. Onderdeel van de onderhandelingen is de afkoop van het huurcontract dat nog tot eind 2025 loopt. Door dit af te kopen kan de eigendomsoverdracht zo snel als mogelijk geëffectueerd worden waardoor er duidelijkheid is voor De Nieuwste School en zij kunnen starten met de voorbereidingen van de nieuwbouw. De afkoop huurverplichting bedraagt € 1.026.641. Over de eerste twee kwartalen moet de huur van € 107.153 nog vergoed worden aan het schoolbestuur waardoor de totale vergoeding voor de huur in 2023 uitkomt op € 1.240.947. Er is € 360.510 aan budget voor de huur beschikbaar waardoor er een aanvullend budget nodig is van € 880.437. In 2024 en 2025 kan vervolgens het begrote budget voor de huurverplichting van € 360.510 per jaar vrijvallen.

Aanleg Kunstgrasveld (N 27)
Schoolbestuur Opmaat groep is een traject gestart voor het stichten van een nieuwe openbare basisschool in Berkel Enschot omdat er dringend behoefte is aan uitbreiding van de onderwijshuisvestingscapaciteit voor het basisonderwijs. De gemeente Tilburg is hiervoor wettelijk verantwoordelijk. De nieuwe openbare school zal in eerste instantie starten als tijdelijke dislocatie van een bestaande basisschool. Gezien de druk op de bestaande basisscholen in het dorp is het noodzakelijk dat deze school zo snel mogelijk start.
Er zijn zeer weinig ruimtelijke mogelijkheden in het dorp voor een dergelijke tijdelijke onderwijsvoorziening. Het voetbalcomplex van RKVV Jong Brabant aan de Berkelseweg blijkt op grond van een ruimtelijke toets het meest geschikt voor het snel realiseren van een tijdelijke onderwijsvoorziening (4 jaar). Dit in afwachting van een permanente plek voor deze school in het dorp. Het realiseren van een tijdelijke school op (een deel van) het voetbalcomplex heeft echter een vermindering van de trainingsfaciliteiten voor de voetbalclub tot gevolg. Dit kan worden opgelost door te investeren in de aanleg van een kunstgrasveld (ter vervanging van een bestaand natuurgrasveld). Dit is al langer een wens van de club en het betreft voorzieningen die ook op de langere termijn (na vertrek tijdelijke school) welkom zijn gezien de reeds ingezette groei en ontwikkeling van de club die naar verwachting de komende jaren alleen nog maar toeneemt. De investering in de aanleg van een kunstgrasveld (incl. benodigde voorzieningen) wordt geraamd op € 726.000 inclusief BTW.
De verwachting is dat het veld pas in 2024 wordt gerealiseerd maar om de onderhandelingen met RKVV Jong Brabant af te kunnen ronden is het noodzakelijk om nu een akkoord op te halen voor de aanleg van dit veld. De benodigde kapitaallasten voor dit kunstgrasveld bedragen € 50.000. Vanuit de middelen doorontwikkeling sport die in de begroting 2019 zijn toegekend is er nog een restant post van € 23.000 beschikbaar waardoor er vanaf 2024 nog € 27.000 aanvullend kapitaallasten budget benodigd is.

2.2 Duurzame stad

In één oogopslag

Fysieke basiskwaliteit

Wat gaat goed	Wat kan beter
• Het baggeren van het slib in de Piushaven is in het eerste kwartaal afgerond, zodat de vaardiepte weer voldoende is. • De schade aan de fietsbrug Medemblikpad, veroorzaakt na aanvaring door een schip, is hersteld en op 12 april is de brug weer opengesteld voor fietsers en voetgangers. We hebben de schipper voor deze schade aansprakelijk gesteld. • In het plantseizoen 2022/2023 zijn 450 bomen herplant, waarmee we de achterstand in herplant van bomen hebben ingelopen. • Met het renoveren van +/- 800 plantvakken hebben we een impuls gegeven aan ecologie, biodiversiteit en klimaatbestendigheid. • We hebben conform het Integraal Beheerplan Openbare Ruimte (IBOR) de acties voor Schoon deels gerealiseerd (onderhoud halfverharding en natreinigen van het graniet) en deels in voorbereiding (illegale stort, graffiti). • Op 50 locaties hebben we de wortelopdruk op de voetpaden grootschalig aangepakt: 14.000 m² voetpad is nu weer veilig voor voetgangers. • Geluidsanering: in 2023 worden 151 woningen voorzien van geluidwerende maatregelen. Voor 229 woningen zijn de inventarisaties van benodigde maatregelen gestart. • In de hoogbouw is in jan-april 2023 14% meer GFT gescheiden ingezameld dan in dezelfde periode in 2022. • We onderzoeken locatie mogelijkheden voor vestiging van een 2e volwaardige milieustraat in het oosten van Tilburg en ook in Oisterwijk. We werken hierbij samen met de gemeente Oisterwijk.	• De onderhoudskosten voor de brug D'n Ophef in de Piushaven vallen veel hoger uit dan vooraf begroot, als gevolg van verborgen gebreken die aan het licht kwamen na volledige ontmanteling van de brug. De raad is hier op 28 maart over geïnformeerd. De brug is op 26 mei weer in gebruik genomen. Er is een onderzoek gestart naar de toedracht vanaf oorspronkelijk plan tot heden. • Het opstellen van een 'storymap' waarmee we beter kunnen communiceren over bomen- en ecologisch beheer is vertraagd door een technisch probleem dat pas begin derde kwartaal 2023 kan worden opgelost. Via onze onderhoudsaannemers blijven we uiteraard communiceren over lopende werkzaamheden, ecologisch maaibeheer en hergebruik van blad in de plantvakken. • Het vervangen van speelplekken duurt langer dan verwacht in verband met de uitgebreide inwonerparticipatie, lange levertijden van materialen en onderbezetting bij (onder)aannemers. • De voorbereiding en de Europese aanbestedings-procedure van het project 'de juiste afvalbak op de juiste plaats' kosten meer tijd dan verwacht. Hierdoor kunnen we niet alle geplande afvalbakken plaatsen en vervangen in 2023. • Door het slechte weer loopt de kwaliteitsinspectie van het gehele areaal verhardingen een maand vertraging op. Deze is nu gereed op 1 juni 2023. Met behulp van deze gegevens kunnen we met gericht onderhoud de kwaliteit van voetpaden rondom maatschappelijke voorzieningen verbeteren. • We passen het plan voor de realisatie van het Circulair Ambachtscentrum Tilburg aan door meer te richten op een circulair netwerk i.p.v. concentratie van activiteiten in één nieuw gebouw. Dit heeft effect op de herinrichting van de milieustraat. De plannen worden hierop aangepast waardoor naar verwachting pas eind 2024 de feitelijke herinrichting van de milieustraat kan worden gestart.

Groen blauwe leefomgeving

Wat gaat goed	Wat kan beter
• Het 013 parken programma is inmiddels in verschillende lopende projecten ingebracht. • Het programmamanagement van groenblauw start binnenkort met het pro actief inregelen van nieuwe '013 parken' projecten. • Alle doorrekeningen en voorbereidingen voor het Klimaatlandgoed in Park Pauwels zijn gereed. • De voorbereiding van het waterlandschap in Park Pauwels loopt conform planning. • Een nieuw Programma Water en Riolering is in voorbereiding en wordt eind 2023 aangeboden aan de raad. • De samenwerking met Waterschap De Dommel is verder geïntensiveerd. • We werken verder aan de blauwe aders. Dit jaar is er een extra regenwateruitlaat gemaakt bij de Enschotsestraat en er zijn twee waterparken in voorbereiding.	• We hebben een erfenis van veel verschillende (soorten) rioolrekenmodellen. Er wordt nu gewerkt aan een ketenmodel waarin alle modellen worden gekoppeld en actueel worden gehouden. Vanwege de taaie materie is er vertraging t.o.v. de aanvankelijke planning. • Het definitief verlenen van cofinanciering van projecten door de provincie gaat traag.

Klimaat

Wat gaat goed	Wat kan beter
• Klimaatscores (puntensysteem voor klimaatadaptieve nieuwbouw) zijn vastgesteld door het college; vanaf 1 mei 2023 gelden deze voor alle nieuwe initiatieven. • Subsidieregeling Klimaatbestendig Tilburg is geactualiseerd en vereenvoudigd. • De kansenkaarten klimaatadaptatie bedrijventerreinen worden ingezet bij de revitalisering van Loven, op Kraaiven wordt een uitwerking gemaakt die zich richt op wat ondernemers kunnen doen op hun eigen terrein. • Samen met Binnenstadsmanagement Tilburg is een traject opgestart voor het verduurzamen van daken van vastgoed in de Binnenstad. • Een warmteplan, bodemenergieplan en een plan van aanpak m.b.t. het 5de generatie warmtenet in Tilburg Zuid zijn in de afrondingsfase. Dit en de rol van de gemeente in een mogelijk warmtebedrijf wordt in het 4e kwartaal aan de raad voorgelegd. • Volgens planning wordt medio juli 2023 het Regionaal Publiek Ontwikkelbedrijf, voor de grootschalige opwerk van energie uit zon en wind, opgericht. • Subsidie De Grote Oogst is toegekend voor Kraaiven/Vossenberg en Loven/Kanaalzone (elk € 250.000,-). Het bedrijfsleven en gemeente dragen ieder ook € 250.000,- bij per terrein. • Vanuit de bedrijventerreinen Vossenberg, Kraaiven, Wildert en de Spinder hebben een 20-tal bedrijven zich gecommitteerd om samen met de	• Zoals bij de raadsbijeenkomst van 13 februari gepresenteerd halen we nog niet de beoogde CO_2 reductie om onze gemeentelijke doelstellingen te halen. Met de beschikbare middelen van de gemeente en van het Rijk kunnen we een versnelling van de uitvoering inzetten. • Het verloop in het personeelsbestand en de krapte op de arbeidsmarkt is daarentegen een groot zorgpunt.

gemeente smart grids verder tot ontwikkeling te brengen.
- Het plan van aanpak energiearmoede om de effecten van stijgende energielasten bij huishoudens te dempen is vastgesteld. Om de kosten te dekken is een reservering gemaakt binnen het Klimaatfonds. De uitwerking vindt plaats in 2023 en 2024.
- Het project Tilburg VerduurzaamT is gestart met een inkoopactie voor zonnepanelen. In het najaar start een inkoopactie met ook isolatiemaatregelen en subsidie voor de doelgroep die last heeft van energiearmoede.
- In onze transitie om de uitvoering voorop te plaatsen werken we voor de energietransitie aan de herijking van de energievisie. Deze willen we in oktober in een informatiebijeenkomst met de raad bespreken.
- De raad heeft het onderzoeksrapport 'Toekomst Amernet, beschikbaarheid van bronnen vanaf 2027' en een second opinion over dit rapport ontvangen. Daarnaast wordt half mei een concept van het onderzoeksrapport "Alternatieve scenario's voor warmte uit de Amercentrale", na afronding met het gesprek met de raad, opgeleverd (conform afspraak). Het college wil over deze drie onderzoeken met de raad in gesprek gaan.

Actueel (ontwikkelingen/risico's)

- Bij de grootschalige isolatie-aanpak van Tilburg Verduurzaamt hebben we te maken met dieren zoals vleermuizen die wonen in de spouw of kieren. Deze zijn beschermd en moet worden verhuisd wat gedurende het jaar beperkt kan. Dit kan leiden tot flinke vertraging of het afhaken van deelnemers.
- De impact van de netcongestie (overbelasting van het elektriciteitsnetwerk) wordt bij steeds meer projecten duidelijk en leidt mogelijk tot vertragingen of gewijzigde aanpak.

Financieel resultaat

Het resultaat is € 2,6 miljoen nadelig ten opzichte van de primaire begroting. De belangrijkste afwijkingen zijn:
- Budgetbijstellingen als gevolg van gemeentefondsuitkering (GF) (N 0,9)
- Lagere kosten baggeren Piushaven (V 0,6)
- Meerkosten herstel brug D'n Ophef (N 0,8)
- Prijsstijging regulier onderhoud openbare ruimte (N 0,6)
- Stijging energielasten (N 1,3)
- Hogere opbrengsten parkeerexploitatie en verrekening met reserve betaald parkeren (V/N 1,0)
- Bijstelling kapitaallasten BAT en verrekening met voorziening afvalstoffen heffing (V/N 0,6)
- Hogere onttrekking egalisatiereserve afvalstoffenheffing a.g.v. hoger toerekening concernoverhead aan BAT (V 0,5)
- Rijksbijdrage t.b.v. uitvoeringskosten klimaat en energiebeleid (V/N 3,9)
- Maatregelen energiebesparing t.l.v. de reserve investeringsfonds klimaat (N/V 1,7)
- Inzet Rijksmiddelen aanpak energiearmoede (V/N 2,1)

Voorstellen

Er is voor € 0,1 miljoen nadelig aan voorstellen ingediend. Dit zijn:

- Functiewaardering BAT t.l.v. egalisatiereserve afvalstoffenheffing (N/V 0,2)
- Wagenpark BAT t.l.v. egalisatiereserve afvalstoffenheffing (N/V 0,05)
- Bijdrage Warmtenet Zuid (V/N 0,6)
- Voorbereidingskrediet aanpassing parkeergarage Koningsplein t.l.v. reserve betaald parkeren
- Onderzoek nieuwe parkeervoorzieningen t.l.v. reserve betaald parkeren (N/V 0,2)
- Asbestsanering volkstuinen (N 0,1)

Resultaat

(x € 1.000, V=voordelig, N=nadelig)

Duurzame stad	L/B	2023	2024	2025	2026	2027
Fysieke basiskwaliteit						
• Lagere kosten baggeren Piushaven tgv voorziening rioolheffing	L L	895 V 325 N				
• Hogere kosten baggeren Kaukasusvijver tlv voorziening rioolheffing	L L	295 N 357 V				
• Meerkosten herstel D'n Ophef	L	750 N				
• Prijsstijging regulier onderhoud openbare ruimte Verrekening met voorziening afvalstoffenheffing en rioolheffing	L L	756 N 133 V				
• Stijging energielasten Verrekening met reserve parkeren Verrekening met reserve afvalstoffenheffing en reserve rioolheffing	L B B	1.934 N 337 V 256 V				
• Parkeren: Gereguleerd parkeren	L B	95 N 1.230 V	135 N 1.310 V	135 N 1.310 V	135 N 1.310 V	135 N 1.310 V
• Parkeren: Parkeergarages	L B	315 V 430 N				
• Parkeren: Verrekening met reserve betaald parkeren	L	1.020 N	1.175 N	1.175 N	1.175 N	1.175 N
• Bijstelling kapitaallasten BAT verrekening met voorziening/ tarief afvalstoffenheffing	L B L B	573 V 578 N 	365 V 367 N	154 N 144 V	136 N 122 V	199 N 1 N 132 V
• Hogere onttrekking egalisatiereserve afvalstoffenheffing/tarief afvalstoffenheffing door stijging concernoverhead	B	474 V	474 V	474 V	474 V	474 V
• Bijstelling onttrekking egalisatiereserve Afvalstoffenheffing doorschuiven investering milieustraat	L B	2.350 V 2.350 N	2.350 N 2.350 V			
• Terugbetaling Attero Volumeplicht Afval overige regiogemeenten Hart van Brabant	L B	972 N 972 V				
• Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant - afrekening resultaat 2022	B	139 V				
• Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant - autonome ontwikkelingen 2023	L	289 N	289 N	289 N	289 N	289 N
• Rijksbijdrage voor bodembescherming (GF)	L	502 N				
• Overige Fysieke basiskwaliteit	L B	580 N 570 V	180 N 170 V	180 N 170 V	180 N 170 V	180 N 170 V
Groen blauwe leefomgeving						
• Groenambities Spoorzone vanuit Fietsenstalling t.l.v. Reserve Incidentele Opgave	L B		410 N 410 V			
• Aanpassing fasering Groenambities Spoorzone t.l.v. Reserve Incidentele Opgave	L B	261 V 261 N	261 N 261 V			
• Overige Groen blauwe leefomgeving	L	13 N	25 N	25 N	25 N	25 N
Klimaat						
• Bijdrage Capaciteit decentrale overheden voor klimaat en energiebeleid (CDOKE)	L B	3.858 N 3.858 V	3.893 N 3.893 V	3.928 N 3.928 V	3.928 N 3.928 V	3.928 N 3.928 V
• Subsidieregelingen Klimaatbestendig Tilburg	L B	315 N 315 V				

Duurzame stad	L/B	2023	2024	2025	2026	2027
• Zon op je Dak	L B	5.530 N 5.530 V				
• Plan van aanpak Energiearmoede(dekking via Reserve Investeringsfonds Klimaat	L B	1.719 N 1.719 V				
• Aan de Slag met je Huis / Specifieke uitkering aanpak Energiearmoede	L B	2.067 N 2.067 V	1.004 N 1.004 V			
• Uitvoeringsprogramma energietransitie bedrijven / subsidie De Grote Oogst Provincie Noord-Brabant	L B	150 N 150 V	350 N 350 V			
• Rooftop Rumour (dekking via Investeringsfonds Klimaat	L B	320 V 320 N	320 N 320 V			
• Regionale Energie Strategie (GF)	L	348 N				
• Overige Klimaat	L B	5 N 42 V				
Totaal Duurzame stad		**2.599 N**	**148 V**	**140 V**	**136 V**	**82 V**

Toelichting op de grootste financiële mutaties (> € 100.000):

Lagere kosten baggeren Piushaven (V 895/N 325)
De kosten voor het project baggeren Piushaven zijn € 895.000 lager uitgevallen. Bij de raming van het project is gerekend met een traditionele uitvoeringsmethode. Het aangevraagde budget was € 1.500.000. De aannemer heeft een efficiëntere uitvoeringsmethode gehanteerd waardoor er kosten zijn bespaard. Er hoefde minder baggerslib weggehaald te worden dan vooraf was aangenomen om voldoende diepte te bereiken.
30% van deze kosten wordt (incl fictieve btw) verrekend met de voorziening rioolheffing en wordt dus minder onttrokken aan de voorziening.

Hogere kosten baggeren Kaukasusvijver (N 295/V 357)
Het onderhoud van de Kaukasusvijver valt hoger uit dan geraamd. De meerkosten hebben betrekking op; bemaling, oppompen van het regenwaterriool, prijsstijgingen en het afvoeren van asbesthoudende slib. De beheerbudgetten riool bieden onvoldoende ruimte om deze meerkosten af te dekken. Het extra benodigde budget bedraagt € 295.000. Deze kosten worden (incl. fictieve btw) volledig verrekend met de voorziening rioolheffing.

Meerkosten herstel D'n Ophef (N 750)
In januari 2023 zijn tijdens de werkzaamheden aan D'n Ophef verborgen gebreken geconstateerd. Er waren destijds aanwijzingen dat de gehele constructie opnieuw gelast moest worden. Met die informatie hebben we u op 28-03-2023 middels een raadsbrief geïnformeerd dat herstel circa € 1 miljoen extra gaat kosten. De uitslag van het aanvullende onderzoek wees uit dat het niet nodig was om alle lassen aan te passen. Hierdoor vielen een aantal kostenverhogende werkzaamheden weg, waardoor er nu naar schatting € 750.000 extra nodig is.

Prijsstijging regulier onderhoud openbare ruimte (N 756/V 133)
De in de onderhoudscontracten contractueel afgesproken index (CPI = 10,20 %) ligt in 2023 veel hoger dan de geprognosticeerde gemeentelijke centrale bijstelling middels pBBP voor 2023 (5,8%). Dit zorgt voor een overschrijding bij het dagelijks onderhoud van de openbare ruimte; € 40.000 hiervan wordt (incl. fictieve btw) verrekend met de voorziening afvalstoffenheffing en € 93.000 wordt (incl. fictieve btw) verrekend met de voorziening rioolheffing. Van de in de Programmabegroting 2023 opgenomen structurele stelpost voor indexeringen (PB23, HYK175) valt het onderdeel Onderhoudscontracten € 400.000 vrij ter gedeeltelijke dekking (op het veld bijzondere baten en lasten).

Stijging energielasten (N 1.934/V 593)
De inkoopprijzen voor energie zijn de afgelopen periode sterk gestegen. Dit geldt zowel voor de levering van elektriciteit en gas, de stadsverwarming, WKO-installatie als de belastingen en de netwerkkosten die hiermee samenhangen. De prijzen voor 2023 liggen inmiddels vast, zodat op basis van het te verwachten verbruik het financieel effect bepaald kan worden. Gemeentebreed leidt dit tot een verwacht nadeel in 2023 van € 4.504.000. Van dit nadeel wordt vervolgens een bedrag van € 593.000 verrekend met de reserve parkeren en

de tarieven afvalstoffenheffing en rioolheffing. De openbare verlichting, de sportaccommodaties en de stadskantoren hebben hierin het grootste aandeel. Bij deze verwachting is reeds rekening gehouden met bijvoorbeeld wijzigingen in locaties (verhuizing SK5, SK6 en BBL naar de nieuwe stadswinkel) en verduurzaming, zoals het versneld met led-verlichting uitvoeren van de openbare verlichting. De gestegen energielasten landen op de volgende velden:

- Sociaal en Veerkrachtig € 1.773.000
- Fysieke Basiskwaliteit € 1.934.000 (verrekening met reserves € 593.000)
- Openbare Orde en Veiligheid € 11.000
- Aantrekkelijke Leefomgeving € 115.000
- Economie, Cultuur en Evenementen € 61.000
- Algemene Baten en Lasten € 610.000

Voor deze gestegen lasten was reeds een structurele stelpost van € 1.400.000 opgenomen in de Programmabegroting 2023 (zie hiervoor het veld Algemene Baten en Lasten).
De structurele effecten van de gestegen energielasten worden meegenomen in de besluitvorming inzake de Programmabegroting 2024.

Het nadeel voor Fysieke Basiskwaliteit bedraagt voor 2023 € 1.934.000. Deze kostenstijging wordt voor een bedrag van € 24.000 (inclusief fictieve btw) verrekend met de reserve afvalstoffenheffing, voor € 232.000 (inclusief fictieve btw) met de reserve rioolheffing en voor € 337.000 met de reserve betaald parkeren.

Gereguleerd parkeren (N 95/V 1.230)
Op 8 november 2022 heeft uw raad besloten tot vaststelling van de Verordening parkeerbelasting 2023. De financiële effecten hiervan zijn nog niet opgenomen in de programmabegroting, maar verwerken we in deze tussenrapportage. Het uurtarief in de binnenstad is gestegen van € 2,20 naar € 3,00 per uur. Dit heeft een verwacht structureel positief effect op de parkeerexploitatie van € 400.000. Door uitbreidingen van het gereguleerd gebied, heeft een verschuiving van overhead plaatsgevonden van garage parkeren naar gereguleerd parkeren. Het tarief van de naheffingsaanslag is daardoor verhoogd naar € 53,77, wat een verwachte inkomstenstijging van € 620.000 tot gevolg heeft.
Als gevolg van het aanpassen tijden betaald parkeren Noordhoek (vanaf 01-02-203) en het invoeren van betaald parkeren Trouwlaan/Oerle, nemen de opbrengsten van het gereguleerd parkeren incidenteel met € 210.000 toe en structureel met € 290.000. De extra beheerskosten van deze uitbreidingen bedragen € 95.000 incidenteel en € 135.000 structureel.

Parkeergarages (V 315/N 430)
Parkeergarage Zwijsen is op 01-05-2023 geopend. Omdat we in de programmabegroting uitgegaan zijn van inkomsten en uitgaven over heel 2023, moeten we deze gedeeltelijk bijstellen. Dit betekent in 2023 incidenteel € 430.000 minder inkomsten en € 315.000 minder kosten, waaronder € 248.000 minder interne huurkosten.

Verrekening bijstellingen parkeren met reserve betaald parkeren (N 1.020)
De bovenstaande bijstellingen met betrekking tot parkeren leiden gezamenlijk tot een hogere storting van € 1.020.000 voor 2023 en structureel € 1.175.000 in de reserve Betaald parkeren.

Bijstelling kapitaallasten BAT (V 573/N 578)
De kapitaallasten zijn meerjarig bijgesteld op grond van de overloop uit 2022, de geactualiseerde investeringsplanning en de toevoeging van de nieuwe jaarschijf 2027. Door het reëler ramen van investeringen (zie bijlage 4.12) verschuiven investeringen naar achteren en ontstaat het eerste jaar een voordeel.
Dit voordeel wordt (incl. fictieve btw) voor het jaar 2023 verrekend met de voorziening afvalstoffenheffing en vanaf 2024 betrokken bij het tarief van de afvalstoffenheffing.

Hogere onttrekking egalisatiereserve afvalstoffenheffing door stijging concernoverhead (V 474)
De begroting 2023 kent een stijging van de concernoverhead die via de zogenoemde technische doorrekening van de begroting leidt tot een hoger uurtarief en daarmee een hogere toerekening van concernoverhead aan het BAT en de Afvalstoffenheffing. In 2023 wordt dit gecompenseerd door een hogere onttrekking aan de egalisatiereserve, vanaf 2024 wordt dit in het tarief van de Afvalstoffenheffing verwerkt.

Bijstelling onttrekking egalisatiereserve afvalstoffenheffing doorschuiven investering milieustraat (V/N 2.350)
De investeringen met betrekking tot de nieuwe milieustraat worden doorgeschoven naar 2024. De bijbehorende onttrekking aan de reserve voor de afboeking van de boekwaarden en de tijdelijk milieustraat worden ook doorgeschoven naar 2024. Het plan voor de realisatie van het Circulair Ambachtscentrum Tilburg wordt aangepast door meer te richten op een circulair netwerk i.p.v. concentratie van activiteiten in één nieuw gebouw. Dit heeft ook effect op de herinrichting van de milieustraat. De plannen worden hierop aangepast. Tevens wordt een deel van het budget routeoptimalisatie doorgeschoven naar 2024.

Terugbetaling Attero volumeplicht restafval overige regiogemeenten Hart van Brabant (N/V 972)
Wij hebben uw raad - via de Jaarrekening 2022 - geïnformeerd over de nadelige uitspraak van de Hoge Raad inzake het juridische geschil omtrent de volumeplicht van restafval. Dit betekent dat wij hen alsnog moeten betalen voor het niet geleverde restafval dat - volgens contract - wel aangeboden had moeten worden. Het Tilburgs aandeel is opgenomen in de Jaarrekening 2022 (en is verrekend met de egalisatiereserve afvalstoffenheffing). Wij betalen namens de regio ook voor de overige gemeenten van Hart van Brabant en verrekenen deze vervolgens weer met de individuele gemeenten (€ 960.000). Dat laatste gebeurt in 2023 en betreft een budgettair neutrale verrekening voor Tilburg. Wij ramen daarnaast nog een bedrag voor de wettelijke rente van onze verplichting aan Attero en voor ons aandeel in de proceskosten. Dit bedrag € 12.000 wordt ten laste van de egalisatiereserve gebracht.

Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant - afrekening resultaat 2022 (V 139)
De Omgevingsdienst Midden- en West- Brabant (OMWB) heeft voor de afrekening op het werkprogramma 2022 een bedrag van € 90.000 teruggestort. Daarnaast heeft OMWB een positief resultaat behaald in de jaarrekening 2022, dat naar rato zal worden teruggegeven aan de deelnemende gemeenten. Dit betekent voor Tilburg een incidenteel voordeel van € 49.000. In totaal leidt de afrekening over het jaar 2022 tot een incidenteel voordeel van € 139.000.

Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant - autonome ontwikkelingen 2023 (N 289)
De OMWB heeft een begrotingswijziging voor 2023 voor zienswijze aan uw raad voorgelegd. Vanwege autonome ontwikkelingen (zoals CAO-ontwikkelingen en prijsontwikkelingen) wordt de begroting bijgesteld en dit leidt voor Tilburg tot een structureel nadeel van € 289.000.

Rijksbijdrage bodembescherming (GF) (N 502)
Voor apparaatskosten bodem worden ook in 2023 middelen beschikbaar gesteld via het gemeentefonds. Het gaat om uitvoeringskosten voor bevoegd gezag taken bodem (o.a. ook door OMWB).

Groenambities Spoorzone vanuit Fietsenstalling (N/V 410)
In het project fietsenstalling valt de bijdrage vanuit de groenambities Spoorzone vrij omdat deze bijdrage niet meer benodigd is en het investeringskrediet van het project ook vrijgevallen is. De bijdrage van de groenambities Spoorzone is gedekt vanuit de RIO en blijft conform het Raadsvoorstel Groenambities Spoorzone beschikbaar als nog door de Raad te besteden middelen voor groenambities Spoorzone. De onttrekking vanuit de RIO ten gunste van het project valt in 2023 vrij en de bijdrage vanuit de RIO schuift door naar 2024 .

Aanpassing fasering Groenambities Spoorzone (V/N 261)
In 2023 staat het restantbudget voor de Groenambities Spoorzone gereserveerd ten laste van de reserve incidentele opgave, maar omdat er in 2023 geen nieuwe verzoeken ten laste van dit budget voorzien worden, wordt dit budget doorgeschoven naar 2024.

Bijdrage Capaciteit decentrale overheden voor klimaat en energiebeleid (N/V 3.858)
Gemeenten ontvangen vanaf 2023 tot en met 2030 bijdragen van het Rijk om de uitvoeringskosten van de energietransitie te kunnen dekken. Deze middelen zijn bestemd voor personele kosten en overige bijbehorende (materiële) overheadkosten. Een groot deel van de benodigde formatie is / wordt momenteel geworven. Niet bestede middelen in enig jaar mogen tot 2 kalenderjaren volgend op het jaar van uitbetaling worden aangewend.

Uw raad heeft bij de begroting 2023 aanvullend 2x € 2,5 miljoen beschikbaar gesteld ter aanvulling op de Rijksgelden (voor 2023 en 2024). Deze middelen worden ingezet ter dekking van materiële uitgaven die –

conform de voorwaarden van het Rijk – niet ten laste van de bovenstaande gelden gebracht mogen worden. Wij informeren uw raad separaat over de aanwending van de totaal beschikbare middelen (via raadsinformatiebrief en een herziene energievisie- en strategie).

Subsidieregelingen Klimaatbestendig Tilburg (N/V 315)
Op 20 december 2022 hebben wij besloten om voor uitvoering van de subsidieregelingen Klimaatbestendig Tilburg de middelen voor klimaatadaptatie met € 315.000 op te hogen ten laste van de reserve Klimaatfonds.

Project Zon op je Dak (N/V 5.530)
Afronding van het project Zon op je Dak vindt plaats in 2023. Wij verwachten dat in 2023 nog ca. € 5.530.000 aan "zonnepanelen" geplaatst gaat worden. € 1.280.000 heeft betrekking op de eenmalige afkoop van onderhoud en administratiekosten. Conform voorstel van uw raad wordt dit laatste bedrag gestort in de reserve Investeringsfonds Klimaat. Dit bedrag wordt vervolgens jaarlijks ingezet ter dekking van onderhoudskosten.

Plan van Aanpak Energiearmoede (N/V 1.719)
Wij hebben op 16 mei jl. besloten tot diverse maatregelen gericht op energiebesparing (Plan van Aanpak Energiearmoede). Het overgrote deel van de kosten worden gedekt via rijksmiddelen. De reserve Investeringsfonds Klimaat zorgt voor de benodigde aanvullende dekking van € 1.719.000.

Aan de slag met je huis (V/N 2.067)
Mede door de ontvangen Rijksmiddelen aanpak energiearmoede (1ste en 2de tranche) is het mogelijk om in 2023 nieuwe projecten op te starten, bijvoorbeeld de Witgoedregeling. Ook lopende projecten als energieadviezen en energiecoaches worden gecontinueerd. De 2de tranche middelen aanpak energiearmoede à € 3.071.000 worden via de tussenrapportage beschikbaar gesteld binnen het programma Aan de Slag met je Huis, hiervan wordt € 1.004.000 doorgeschoven naar 2024. Voor het totale programma is de verwachting dat er vooralsnog in 2023 geen extra middelen nodig zijn.

Uitvoeringsprogramma energietransitie bedrijven (V/N 500)
In het eerste kwartaal van 2023 is de subsidieaanvraag De Grote Oogst voor bedrijventerrein Loven en Kraaiven/Vossenberg goedgekeurd. Deze ontvangen subsidiemiddelen van de provincie van 2x € 250.000 willen we o.a. inzetten voor het masterplan energie Kraaiven Vossenberg in het kader van het uitvoeringsprogramma energietransitie bedrijven aanvullend op onze eigen middelen. De ontvangen middelen worden voor € 150.000 ingezet in 2023 en voor € 350.000 ingezet in 2024.

Rooftop Rumour (V/N 320)
De toegezegde gemeentelijke bijdrage voor het project "Rooftop Rumour" (ecologische en klimaat adaptieve daktuin) wordt doorgeschoven naar 2024. Initiatiefnemer is met de bank nog in overleg over de financiering. Gemeentelijke bijdrage wordt gedekt via het klimaatfonds.

Regionale Energie Strategie (GF) (N 348)
Voor 2023 heeft het kabinet eenmalig aanvullende middelen beschikbaar gesteld voor de Regionale Energie Strategie. Deze middelen worden doorgezet naar de regio Hart van Brabant ten behoeve van de REKS.

Toelichting overige financiële mutaties (< € 100.000):

Overige Fysieke basiskwaliteit (N 580/V 570)

- **Huisuitzettingen (N/V 90)**: Sinds april 2021 heeft de gemeente de wettelijke taak om zorg te dragen voor het meevoeren en tijdelijk opslaan van roerende zaken die zich bevonden in een met dwang ontruimde woning. De kosten worden in rekening gebracht bij de executant.
- **Schade camera's + elektrakasten (N 90/V 80)**: De schade aan camera's en elektra kasten in de openbare ruimte wordt nog niet verhaald op de veroorzaker. Dit willen we via een externe partij gaan organiseren waarbij het percentage van kosten dat verhaald kan worden ongeveer 90% is.
- **Sump Truck Spotting (N/V 400)**: Deze raming wordt gecorrigeerd van veld Ruimte voor Wonen, Werken en Mobiliteit.

Overige Groen blauwe leefomgeving (N 13)

- **Herijking kapitaallasten 013 Parken (N 13)**: Er is op 13-04-2023 door uw raad besloten tot extra investeringskrediet van € 0,5 miljoen voor 013 parken. Dit leidt tot structureel hogere kapitaallasten.

Overige Klimaat (N 5/V 42)

- **Rhedcoop (V 42)**:Het project Rhedcoop (in het kader van verduurzaming particulier woningbezit) is afgerond. De subsidiebijdrage vanuit Europa is definitief. Per saldo resteert een niet eerder geraamd saldo van € 42.000.
- **Handhaving energielabel C Kantoren (GF) (N 5)**: Betreft het in de tijd naar voren halen van middelen.

Voorstellen

(x € 1.000)

Voorstellen	Soort	Bedrag 2023
Functieherwaarderingen BAT t.l.v Egalisatiereserve Afvalstoffenheffing	BV	198 N/V
Wagenpark BAT	KR BV	1.325 47 N/V
Bijdrage Warmtenet Zuid	BV	550 V/N
Voorbereidingskrediet aanpassing parkeergarage Koningsplein tbv project Koningswei tlv reserve betaald parkeren	KR	200
Asbestsanering op volkstuincomplexen	BV	110 N
Onderzoeken nieuwe parkeervoorzieningen	BV	150 N/V

(BV=Beleidsvoorstel, OV=Overheveling, KR=Kredietvoorstel)

Functieherwaarderingen BAT (N/V 198)

Een aantal functies zijn opnieuw gewaardeerd. De extra loonkosten van de functieherwaarderingen kunnen niet gedekt worden vanuit de bestaande loonkostenbudgetten. We stellen voor om structureel € 198.000 extra loonkostenbudget beschikbaar te stellen en de kosten in 2023 ten laste te brengen van de Egalisatiereserve Afvalstoffenheffing. De extra kosten in volgende jaren zullen worden meegenomen in het tarief Afvalstoffenheffing.

Wagenpark BAT

De vertraagde levering van (diesel) inzamelwagens is aangegrepen om twee wagens meteen in elektrische uitvoering aan te kopen. Daarnaast is een wagen nodig ten behoeve van én ten laste van de regio.
De extra kapitaallasten van de eigen inzamelwagens bedragen in 2023 € 47.000, structureel € 94.000. We stellen voor de kosten 2023 ten laste te brengen van de Egalisatiereserve Afvalstoffenheffing en de kosten vanaf 2024 mee te nemen in het tarief van de Afvalstoffenheffing.

Bijdrage Warmtenet Zuid (V/N 550)

De reserve Investeringsfonds Klimaat houdt voor 2023 rekening met een bijdrage van € 550.000 voor Warmtenet Zuid. Deze bijdrage is afhankelijk gesteld van een positieve toekenning van de Aanvraag Proeftuin Aardgasvrije Wijken (zie ook Tussenrapportage 2022). Toekenning heeft niet plaatsgevonden. Wij stellen voor deze raming te laten vallen en de middelen beschikbaar te houden in de reserve Investeringsfonds Klimaat.

Voorbereidingskrediet parkeergarage Koningsplein

Er is door uw raad een krediet beschikbaar gesteld van € 1,0 miljoen voor het verleggen van de entree voor de parkeergarage Koningsplein aan de zijde Piusstraat en het deels slopen van de garage ten behoeve van het bouwplan Koningswei. Dit krediet komt ten laste van de middelen in de reserve Betaald parkeren. Voor de verdere uitwerking van de aanpassingen vragen we nu een voorbereidingskrediet van € 200.000 ten laste van de gereserveerde middelen.

Asbestsanering op volkstuincomplexen (2023: N 110 en 2024: N 100)
We willen vanuit onze verantwoordelijkheid en zorgplicht als grondeigenaar bij 14 volkstuincomplexen asbest laten verwijderen door een gecertificeerd bedrijf (veelal daken en tuinafscheidingen). Uit een in februari 2023 door de OMWB uitgevoerde schouw blijkt dat de inschatting van de kosten voor de sanering en bodemonderzoek totaal € 210.000 bedragen, waarvan € 110.000 in 2023 en € 100.000 in 2024. Verder uitstel vinden we onverantwoord vanwege gezondheidsrisico's en oplopende saneringskosten.
We zijn nog in gesprek met de OVAT (Overkoepelende vereniging van amateurtuindersverenigingen) over het verhalen van kosten bij individuele volkstuinders, die dit asbest niet zelf mogen verwijderen. Wij achten de kans op succes zeer gering mede door de juridische complexiteit rondom aansprakelijkheid.

Onderzoeken nieuwe parkeervoorzieningen (N/V 150)
Op dit moment vinden er onderzoeken plaats, of worden binnenkort opgestart, naar nieuwe parkeervoorzieningen. De kosten van deze onderzoeken zijn nog niet gedekt binnen de parkeerexploitatie. Het betreft:

- Een constructief onderzoek naar de mogelijkheden voor het ophogen van de parkeergarage 013-Tivoli met één of twee parkeerlagen;
- Een haalbaarheidsstudie voor een tijdelijke parkeervoorziening op het Tehatex-terrein;
- Een onderzoek naar een gebiedsgerichte parkeergarage aan de zuidkant van de Piushaven;
- Een onderzoek naar de geschikte locatie voor een transferium bij de Kempenbaan.

We stellen voor om hier eenmalig € 150.000 voor beschikbaar te stellen en deze kosten ten laste te brengen van de reserve Betaald parkeren.

2.3 Vitale stad

In één oogopslag

Openbare orde en veiligheid

Wat gaat goed	Wat kan beter
• Het aantal meldingen van overlast door zwervers is gedaald in de afgelopen 12 maanden. • Polarisatie en radicalisering: De samenwerking met het Openbaar Ministerie en politie is goed en partners in de wijken zijn getraind om te signaleren en te handelen bij mogelijke casuïstiek. We zien dat de aard van polarisatie veelzijdiger en meer diffuus is geworden, denk aan geloof in complottheorieën en anti-institutionele bewegingen, die op zich niet per se strafbaar of problematisch hoeven zijn, maar zich wel kunnen vermengen met extremistische stromingen. We moeten daarom blijven werken aan onze kennis en inzichten over de samenhang tussen bijvoorbeeld economische recessie, de toestroom van vluchtelingen, polariserend gedrag en (online) anti-overheidstendensen. • Cyber (online) criminaliteit: Onze inzet is er met name op gericht om onze inwoners digitaal weerbaarder te maken en de meldings- en aangiftebereidheid te vergroten. Zo hebben we onlangs de eerste 'Hackshield Cyber Agents' gehuldigd, wat ook een aantal ambassadeurs voor online veiligheid heeft opgeleverd en zijn we met jongeren uit Tilburg-Noord in gesprek om hen een rol te geven in het digitaal weerbaar maken van de wijk. In Udenhout is een eerste bijeenkomst voor ouderen gehouden aan de hand van een interactieve film om online oplichting te voorkomen (voorlichting). • De Wet Goed Verhuurderschap: Deze wet wordt op 1 juli 2023 van kracht. We zijn volop in voorbereiding zodat we kort na 1 juli de mogelijkheden van deze wet kunnen benutten. • Dit hangt samen met de inzet van het Huurteam. Op basis van de goede resultaten van de afgelopen 1,5 jaar wordt in mei een voorstel voorgelegd de inzet van het Huurteam te continueren vooralsnog voor een periode tot juni 2027. Daarnaast onderzoeken we in de komende periode hoe we met name de doelgroep arbeidsmigranten meer kunnen bereiken. • Weerbare overheid: integriteitsbeleid: We zijn het tweede kwartaal van 2023 gestart met de ontwikkeling van sec een integriteitsbeleid naar een integriteitssysteem met aandacht voor moreel leren, preventie en repressie. We onderzoeken wat er al is en wat werkt om vervolgens een plan van	• Het aantal fietsdiefstallen blijft stijgen. Of dit komt doordat er meer duurdere fietsen zijn, zoals elektrische fietsen, is niet echt hard te maken. Er is intensief contact met de politie om te kijken welke interventies extra nodig zijn bovenop hetgeen we al doen, zoals het plaatsen van lokfietsen, communicatie met tips voor bewoners om fietsendiefstal te voorkomen en inwoners aansporen om aangifte te doen. Daarnaast zijn er in de afgelopen jaren meer fietsenstallingen in Tilburg bijgekomen, om op deze manier te zorgen dat meer fietsen bewaakt neergezet kunnen worden. • De aanpak van problematische jeugd(groepen): Het gaat hier om (ernstiger) overlast, strafbare feiten en (beginnende) criminaliteit. We werken hierin samen met onder meer politie, OM, jeugdboa's en jongerenwerk. We stemmen ambities op elkaar af, borgen informatie en zetten sneller in op bijvoorbeeld de laagdrempelige coaches. We merken dat de aanpak vraagt om intensief zicht op wat er in de wijken – en rond scholen - gebeurt. We passen de aanpak hierop aan en sluiten nog meer aan bij het wijkgericht werken. Cruciaal in de aanpak van problematische jeugd(groepen)is de opvolging in reguliere hulpverlening en zorg. • Jeugdoverlast: De meldingen jeugdoverlast nemen toe. We zien geen specifieke oorzaak, alleen wel enige samenhang met weersomstandigheden en bepaalde pleinen en voorzieningen die (jonge) jeugd aantrekken. Samen met onze (jeugd)partners in de wijken blijven we inzetten op het terugdringen van deze overlast. • Veilige School: We richten ons, samen met onze partners, steeds meer op onderwijs en scholen bij het bevorderen van veiligheid en in het bijzonder het tegengaan en voorkomen van criminaliteit onder jongeren. Dat vraagt om goede afstemming van verwachtingen en rollen. We willen dit verder versterken.

aanpak te maken wat nog te ontwikkelen is en wat te borgen.
- Aanpak mensenhandel: We werken binnen de regio Zeeland-West-Brabant steeds beter samen met partners zoals de politie, het Openbaar Ministerie en andere gemeenten in de aanpak mensenhandel. De politie heeft sinds kort een nieuw registratiesysteem waardoor we meer zicht krijgen op mensenhandel en de netwerken daarachter. In Tilburg zetten we tevens onze lokale aanpak voort en zoeken we verbinding met de aanpak ondermijning/preventie met gezag.
- Aanpak ondermijnende criminaliteit: Eind 2022 heeft de minister de gehele aanvraag Preventie met Gezag toegekend en daarmee kunnen we het volledige plan in uitvoering brengen voor de komende jaren. Preventie met Gezag bestaat uit het voorkomen van jonge aanwas en justitie in de wijk, oftewel wijkrechtspraak. Voor het voorkomen van jonge aanwas bouwen we voort op de initiatieven vanuit BOTOC (breed offensief tegen ondermijnende criminaliteit) en bouwen we uit in het spectrum van voorkomen, signaleren en aanpakken. De voorbereidende fase voor wijkrechtspraak is afgerond en binnenkort (dit najaar) verwachten we te starten met zittingen in Tilburg Noord en West.

Aantrekkelijke leefomgeving

Wat gaat goed

Ruimtelijk erfgoed
- Aanwijzing stadsgezicht Hasseltplein loopt op schema en is geagendeerd voor de raadsvergadering in juli.
- De Routekaart Ruimtelijk Erfgoed is in concept gereed en wordt begin 3e kwartaal aangeboden aan het college.
- Herbestemming monumenten: oplevering gezondheidscentrum in Korvelse kerk; woningen in Klooster Rooi Harten.

Omgevingswet
- Het Koninklijk Besluit voor de invoering van de Omgevingswet is eindelijk, na 5 keer uitstel, in de Eerste Kamer aangenomen. Dit betekent dat de datum nu definitief op 1 januari 2024 staat. De voorbereiding is in volle gang en het komende jaar staat volop in het teken van 'klaar voor de start' zijn. Een oefenaanpak is gereed, communicatie wordt georganiseerd, opleiding en e-learnings worden in het najaar gepland.
- We hebben met elkaar scherp wat er moet gebeuren en waar de risico's liggen. Veel van de

Wat kan beter

Omgevingswet
- Het is een grote verandering in het fysieke domein, waar heel Nederland mee te maken heeft. Niet alles zal gereed zijn op 1 januari 2024. Er zijn, zeker in de uitvoering, grote risico's te benoemen. Risico's waar we maar beperkt invloed op hebben, want het landelijk opgeleverde Digitaal Stelsel Omgevingswet is en blijft het zorgenkindje richting de start. Deze risico's gaan zeker impact hebben op het niveau van onze dienstverlening en zijn daarom ook al meegenomen in het proces van de Perspectiefnota richting 2024 en verder.

activiteiten liggen al in de lijnorganisatie en zijn daarmee structureel geborgd.	

Economie, cultuur en evenementen

Wat gaat goed	Wat kan beter
We realiseren de economie van de toekomst (next economy agenda) • Regionaal ecosysteem voor startups: Het 'Actieplan voor impact start ups Midden Brabant' is in uitvoering. Daarbij koersen we op een complete verbetering van het systeem eind 2025. Intussen kan de huidige populatie van startups profiteren van de verbeterde samenwerking tussen de business. developers van de kennisinstellingen en Midpoint. • De uitvoering van het Smart MKB programma van Midpoint ligt op schema, waardoor eind 2023 125 MKB bedrijven ondersteund zullen zijn bij het optimaliseren van hun digitale competenties. • Met de oplevering en ingebruikneming van het MindLabs gebouw is Tilburg weer een pareltje rijker. De officiële opening van het gebouw vindt eind september plaats en staat in het teken van het innovatie ecosysteem van MindLabs. • De nieuwbouw geeft niet alleen een boost aan de zichtbaarheid van MindLabs in Tilburg. De concentratie van de verschillende kennisinstellingen en bedrijven in het gebouw sorteert al direct effect in de samenwerking en heeft ook aantrekkingskracht op anderen. De werving voor een businessdeveloper van MindLabs die helpt meebouwen aan een sterk extern netwerk is gestart. • Ter voorbereiding op besluitvorming in de raad worden het campusprofiel en de ontwikkelstrategie voor Wijkevoort nader verkend en uitgewerkt. • Het Rijk heeft voor de Regio Deal Midden-Brabant "Innoveren, experimenteren en ondernemen met de mens centraal" € 12,5 miljoen toegekend. In juni 2023 wordt een samenwerkingsconvenant gesloten en in het najaar de definitieve deal ondertekend. Met de Regio Deal versnellen we onder andere een aantal doelstellingen uit onze next economy agenda (Innovatiedistrict, Mindlabs, het fieldlab slimmer werken, Circulaire Economie). • Samen met Triple Helix partners in de Stedelijke Regio Breda-Tilburg (SRBT) bereiden we drie living labs voor die innovaties gaan aanjagen op het snijvlak van digitale technologie en menselijk gedrag. • Gemeentebreed Uitvoeringsprogramma Circulaire Economie. Ondanks dat door personeelsgebrek	**We realiseren de economie van de toekomst (next economy agenda)** • In de Spoorzone is de huisvesting van smart services startups in gebouw 90 later dan voorzien (namelijk pas vanaf april) gerealiseerd.

niet alle beoogde interventies opgepakt zijn worden er successen geboekt: We bereiken het bedrijfsleven steeds beter. Dat doen we naast de reguliere accountmanagement activiteiten en vanuit de Green Deal Kanaalzone en Loven ook vanuit een gezamenlijke pilot met de Omgevingsdienst en de Provincie.
Er is een communicatiestrategie opgesteld. De strategie voor inwoners is uitgewerkt voor twee productgroepen: kleding en kleine huishoudelijke apparaten
Inmiddels worden alle gemeentelijke aanbestedingen en vastgoedontwikkelingen aanbesteed met circulaire principes.

We zorgen voor een dynamisch en inspirerend ondernemings- en vestigingsklimaat

- De procedure voor het parapluplan detailhandel loopt op schema, in de aanloop naar de bespreking in de raad in oktober.
- Zoals afgesproken met de raad (startnotitie Beleidsnota evenementen 2023-2026) hebben we de ambities uitgewerkt in een nieuw evenementenbeleid. Dit is opgesteld met input vanuit de stad. Het evenementenbeleid wordt nog vóór de zomer voorgelegd aan de raad.
- Het citymarketingbeleid (2023-2027) is vastgesteld. We gaan door met onze inzet en maken een extra stap door de toevoeging van merkmanagement. In 2023 ontwikkelt Stichting Marketing Tilburg een merkmanagementplan. Dit brengt, net als prijsstijgingen en een veranderende vraag aan de stichting, extra kosten met zich mee. De uitwerking leggen we voor aan de gemeenteraad. Voor de dekking betrekken we de (meer)opbrengsten uit de toeristenbelasting.
- De strategische samenwerkingsrelatie met Tilburg University groeit gestaag en wint aan betekenis. Het plan van aanpak voor het co-creatief onderzoeksprogramma wordt in juli 2023 bekrachtigd, er heeft een (tweede) ontmoeting tussen Universiteitsraad en gemeenteraad plaatsgevonden in april 2023. Wij zijn partner in de Academische Werkplaats Brede Welvaart en de Stadshoogleraar neemt een actieve rol op diverse vraagstukken voor een inclusieve arbeidsmarkt. De Universiteit is een actieve partner in de RegioDeal en actief betrokken bij ontwikkelingen zoals Kenniskwartier, Spoorzone/ Young Professional Campus/ Mindlabs en ten aanzien van studentenhuisvesting. Ook met de MBO en de HBO instellingen in Tilburg wordt op verschillende terreinen samengewerkt om de aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt te versterken, zoals bijvoorbeeld in de MBO Doe Agenda, de uitvoering

van het Deltaplan Techniek en in de Spoorzone (Mindlabs).

Cultuur

- Het Kessels Museum is gerealiseerd.
- Cultuur in het publieke domein (Cupudo) krijgt vorm. Het beleid wordt in de zomer van 2023 vastgesteld.
- Aanpak cultuurparticipatie en cultuurstimulering voor jongeren (o.a. FowArt) is zichtbaar gemaakt op (inter)nationale fora.
- De eerste stadsgesprekken zijn gevoerd. De voorbereiding voor de nieuwe cultuurnota ligt op schema.

Cultuur

- De cultuursector start met wisselend resultaat op na corona. Met name voor kleinere instellingen blijft gerichte ondersteuning noodzakelijk.
- Ontwikkelingen in de cultuureducatie vragen om herijking in de samenwerking van verschillende stedelijke partners.
- Ruimte voor ateliers en broedplaatsen is lastig duurzaam te realiseren. Met name ruimte voor podiumkunsten en muzikanten blijft schaars.
- Er is meer samenhang nodig in de Tilburgse erfgoedsector, de eerste stappen hiertoe zijn gezet.

Ruimte voor wonen, werken en mobiliteit

Wat gaat goed

Wonen

- We hebben een start gemaakt met ruimtelijke gebiedsperspectieven en koersdocumenten op basis waarvan we meer regie kunnen voeren.
- We hebben de ambitie uit ons akkoord wat betreft betaalbaar wonen uitgewerkt in een addendum op de Woonagenda 2020-2025.
- We hebben met gemeenten en corporaties binnen de Stedelijke Regio Breda Tilburg, provincie en rijk een Woondeal gesloten.
- Voor projecten Binnenstad, Kenniskwartier en Prikkelarm Wonen hebben we met succes aanspraak gemaakt op Rijksmiddelen en we hebben eveneens een Stimuleringsbijdrage Flex- en transformatiewoningen ontvangen voor flexwoningen voor bijzondere doelgroepen.
- We hebben veel plannen hard gemaakt (incl. flexwonen) en hebben de ontwikkeling harde plancapaciteit nagenoeg op orde.
- We houden koers op uitvoering gebiedsontwikkelingen Spoorzone, Piushaven, Koningswei en Stappegoor. Ook is er voortvarend gewerkt aan planvorming volgende generatie gebiedsontwikkelingen zoals Kenniskwartier, Laarveld, Ringpark Zuid en Wagnerplein als Stadshart Noord.

Werken

- We hebben een studie laten doen naar welke bedrijventerreinen het meest kansrijk zijn om te verdichten. Via ontwerpend onderzoek samen met eigenaren en ondernemers zijn we in 2022 gestart met een aanpak voor Loven-Noord (= Gebiedsmanifest), Kanaalzone - noordelijk deel (op uitnodiging van de eigenaren) en het Beneluxterrein (ontwikkelkader).

Wat kan beter

Wonen

- Hoewel we voldoende plannen in verkenning en voorbereiding hebben en ook de harde plancapaciteit op orde is, zien we de dat het aantal woningen waarvan de bouw daadwerkelijk wordt gestart afneemt.

Werken

- De besluitvorming over het Wilhelminakanaal (verbreding van het kanaal) vraagt om meer afstemming met het Rijk dan we voorzagen. We gaan er vanuit dat in het BO Mirt van eind 2023 met de minister afspraken gemaakt worden over het beter benutten van het Wilhelminakanaal, zodat grotere schepen de insteekhaven op Loven kunnen bereiken. In afhankelijkheid van een

- De provincie Noord-Brabant heeft een algemeen verbod ingesteld voor XXL logistiek op bedrijventerreinen, met daarbij aangegeven welke terreinen uitgezonderd zijn op dit verbod. Via het regio-overleg hebben we daarin meegedacht en aangegeven welke delen van de Tilburgse terreinen onder de uitzonderingsbepalingen zouden mogen vallen**.**

Mobiliteit

- De uitwerking van de mobiliteitsaanpak 2040 vordert gestaag. Recentelijk zijn aan de uitvoeringsagenda's de OV-agenda (ons bod richting provincie voor de nieuwe OV-concessie 2026-2036) de verkeersveiligheidsagenda en de parkeerstrategie inclusief nieuwe parkeernormering toegevoegd.
- Samen met het Rijk en Provincie hebben we de eerste contouren gemaakt voor het multimodale mobiliteitspakket SRBT. Het doel van dit pakket is om de mobiliteitstransitie in gang te zetten, om in het SRBT gebied o.a. 80.000 nieuwe woningen te kunnen realiseren en om de effecten van het uitstel van de ombouw van de A58 tussen Breda en Tilburg te mitigeren. Dit maatregelenpakket ligt aan de basis van de afspraken die tijdens het BO-MIRT overleg van dit najaar gemaakt worden omtrent onder andere fasering, agendering en financiering van het maatregelenpakket. De uiteindelijke programmering en financiering moet nog integraal opgenomen worden binnen het T-MIP.
- Parkring: met het afsluiten van de Bisschop Zwijssenstraat is in april een eerste fysieke stap gezet in het verluwen van de Parkring en het mogelijk maken van het nieuwe Stadsforum. De rust in de binnenstad is toegenomen, zonder dat de bereikbaarheid van de parkeergarages in het gedrang is. Tot op heden heeft er nog geen noemenswaardige verschuiving plaatsgevonden van het autoverkeer naar onvoorziene routes.

positief besluit door het Rijk verwachten wij in het najaar stappen voorwaarts te kunnen zetten in de vervanging van Sluis II. Tussentijds informeren wij u over de voortgang.

- De in 2022 opgestelde behoefteramingen voor bedrijventerreinen laten voor de regio Hart van Brabant een behoefte zien tot 2040 van zo'n 207 tot 343 hectare, terwijl het zachte planaanbod (= plekken die mogelijk een bedrijventerrein kunnen worden) 180 hectare beslaat. Voor de gemeente Tilburg wordt de behoefte geraamd op circa 140 hectare, terwijl alleen Wijkevoort nieuw aanbod kan zijn (afhankelijk van de uitspraak van de Raad van State). Deze cijfers onderstrepen de noodzaak om de revitalisering van bedrijventerreinen voortvarend aan te pakken.

Mobiliteit

- De afgelopen tijd vinden er relatief veel verkeersongevallen plaats als gevolg van roekeloos en asociaal rijgedrag. Dit heeft zelfs geleid tot verkeersongevallen met dodelijke afloop op onder andere de ringbanen en op de Besterdring. Met het speerpunt asociaal rijgedrag in de nieuwe verkeersveiligheidsagenda proberen we dit probleem samen met de politie aan te pakken.
- Door interne capaciteitsproblemen is de rapportage van de monitoring van de parkring enigszins vertraagd. De verwachting is dat we in het 3e kwartaal 2023 de resultaten van 2019 en 2022 beschikbaar hebben. Deze resultaten zullen zoals afgesproken daarna ter informatie aan de raad en aan de partners in de binnenstad worden aangeboden.

Actueel (ontwikkelingen/risico's)

- Door het Rijk worden vanuit de Nationale Woon- en Bouwagenda diverse wetten en wetswijzigingen voorbereid. Het Rijk wil meer regie en sterkere sturing, dit heeft invloed op gemeentelijk woonbeleid en vrije beleidsruimte, maar ook instrumenten die gemeenten kunnen inzetten. Bij de voorbereiding van de Programmabegroting 2024 geven we aan wat dit betekent voor onze activiteiten volgend jaar.
- De opvang van vluchtelingen en huisvesting van statushouders blijft veel inzet vragen. We hebben onze organisatie hierop ingericht.

Financieel resultaat

Het resultaat is € 5,8 miljoen voordelig ten opzichte van de primaire begroting. De belangrijkste afwijkingen zijn:

- Veiligheidsregio Midden West Brabant, jaarrekening 2022 en begrotingsbijstelling 2023 (V 0,9)
- Hogere dividenduitkering Enexis en BNG (V 4,5)
- Actualisering budgetten regio deal (V/N 2,7)
- Versterking werkorganisatie stedelijke ontwikkeling t.l.v. Reserve Fonds Stedelijke Ontwikkeling (N/V 2,0)
- Bijstelling grondexploitatie (N/V 4,0)
- Vrijval fietsenstalling Spoorzone (V 0,9)

Voorstellen

Er is voor € 0,7 miljoen nadelig aan voorstellen ingediend. Dit zijn:

- Vuurwerkshow jaarwisseling t.l.v. reserve incidentele opgaven (V/N 0,2)
- Herwaardering handhavers Toezicht en handhaving (N 0,1)
- Inzet tweede bus AFAC (V/N 0,1)
- Kwartiermaker stadsforum (N 0,03)
- Hospitality LocHal (N 0,1)
- Emissieloos rijden / luchtmetingen (N 0,1)
- Afboeking waarde panden project Kernwinkelgebied
- Krediet Bouw multifunctionele dans- en sportaccommodatie Belaveld
- Voorbereidingskrediet WBI-Stappegoor
- Verhogen krediet Nieuwe Vorst
- Extra krediet overschrijding verbouwing Hall of Fame
- Krediet onvoorzien groot onderhoud gebouwen in gemeentelijk eigendom
- Herziening inzet functies vastgoedbedrijf (N 0,2)
- Vieringen en herdenkingsevenementen (N 0,06)
- Extra kosten 2023 Programma revitalisering bedrijventerreinen (N/V 0,3)
- Aanpassing naam en criteria (incl. mandatering) voor de reserve Fonds revitalisering bedrijventerreinen

Resultaat

(x € 1.000, V=voordelig, N=nadelig)

Vitale stad	L/B	2023	2024	2025	2026	2027
Openbare orde en veiligheid						
• Specifieke uitkering preventieve aanpak tegen ondermijning (Botoc)	L B	383 N 383 V				
• Specifieke uitkering Preventie met gezag	L B	1.031 N 1.031 V	562 N 562 V	562 N 562 V		
• Specifieke uitkering versterkingsgelden aanpak radicalisering	L B	260 N 260 V				
• Bijdrage versterking wijkaanpak	L B	140 N 140 V				
• Specifieke uitkering goed verhuurderschap	L B	313 N 313 V				
• Veiligheidsregio MWB jaarrekening 2022	L	2.048 V				
• Veiligheidsregio MWB begrotingswijziging	L	1.143 N				
• Uitwerking wijkgericht werken t.l.v. reserve transitiefonds Wijkgericht werken en inwonersparticipatie	L B	227 N 227 V	357 N 357 V	105 N 105 V		
• Wet Goed Verhuurderschap (GF)	L	130 N				
• Overige Openbare orde en veiligheid	L	109 N	98 N	98 N	138 N	138 N
Aantrekkelijke leefomgeving						
• Overhevelen huurdersonderhoud	L B	1.506 N 1.506 V	1.506 N 1.506 V	1.506 N 1.506 V	1.506 N 1.506 V	1.506 N 1.506 V
• Gevolgen verkoop Willem II stadion	L B	801 V 1.419 N	557 V 1.419 N	546 V 1.419 N	580 V 1.419 N	580 V 1.419 N
• Oplevering nieuwbouwprojecten	L B	1.177 V 982 N	289 N 266 V	289 N 266 V	289 N 266 V	289 N 266 V
• Lagere huur Ringbaan West 227	B	300 N				
• Minder opbrengst subsidie zonnepanelen	B	434 N	217 N	217 N	217 N	217 N
• Uitwerking Wijkgericht Werken t.l.v. reserve transitiefonds Wijkgericht Werken en inwonersparticipatie	L B	504 N 504 V	764 N 764 V	210 N 210 V		
• Correctie indexatie huur 2023	L B	799 V 10 N	799 V 10 N	799 V 10 N	799 V 10 N	799 V 10 N
• Stijging energielasten	L	115 N				
• Overige Aantrekkelijke leefomgeving	L B	329 V 391 N	97 V 11 V	17 V 11 V	14 V 11 V	14 V 11 V
Economie, cultuur en evenementen						
• Specifieke uitkering informatiepunten digitale overheid t.b.v. subsidie bibliotheek	B L	218 V 218 N				
• Specifieke uitkering impuls jongerencultuur t.b.v. subsidies jongerencultuur	B L	295 V 295 N	295 V 295 N			
• Steunverzoeken corona herstelfonds cultuur t.l.v. reserve crisisherstelfonds	L B	249 N 249 V				
• Verkoop Willem II stadion	L	400 V	400 V	400 V	400 V	400 V
• Liquidatie 't Laar BV	B	285 V				
• Ontvangen Provinciale subsidie voor hybride leeromgeving Spoorzone MindLabs	L B	100 N 100 V				
• Hogere opbrengsten reclamebelasting	L B	125 N 125 V	125 N 125 V	125 N 125 V	125 N 125 V	125 N 125 V
• Hogere dividenduitkering Enexis en BNG	B	4.469 V	1 V	1 V	1 V	1 V

Vitale stad	L/B	2023	2024	2025	2026	2027
• Regio deal	L B	2.707 V 2.707 N				
• Overige Economie, cultuur en evenementen	L B	250 N 186 V	3 N	3 N	3 N	3 N
Ruimte voor wonen, werken en mobiliteit						
• Budget versterking werkorganisatie stedelijke ontwikkeling t.l.v. Reserve Fonds Stedelijke Ontwikkeling (FSO)	L B	1.990 N 1.990 V	1.990 N 1.990 V	1.990 N 1.990 V	1.990 N 1.990 V	1.990 N 1.990 V
• In mandaat genomen besluiten door college t.l.v. FSO	L B	900 N 900 V				
• Bijstelling grondexploitatie t.l.v. Algemene bedrijfsreserve grondexploitatie (ARGE) en FSO	L B	3.985 N 3.985 V	4.299 N 4.299 V	2.113 N 2.113 V	245 N 245 V	
• Vrijval fietsenstalling Spoorzone t.l.v. Reserve Incidentele Opgaven (RIO)	B	854 V				
• Aanpassing fasering Groenambities parkeergarage Clarissentoren t.l.v. RIO	L B	215 V 215 N		215 N 215 V		
• Bijdrage rijk t.b.v. Convenant Zero Emissiezones	L B	387 N 387 V	387 N 387 V	387 N 387 V		
• Voorbereidingsbudget diverse mobiliteitsvraagstukken t.l.v. FSO	L B	900 N 900 V				
• Fasering Wilhelminakanaal t.l.v. FSO	L B	460 V 460 N		460 N 460 V		
• Overige Ruimte voor wonen, werken en mobiliteit	L B	31 N 187 N	154 N 1 N	153 N 1 N	153 N 1 N	153 N 1 N
Totaal Vitale stad		**5.847 V**	**60 N**	**150 N**	**159 N**	**159 N**

Toelichting op de grootste financiële mutaties (> € 100.000):

Specifieke uitkeringen en bijdragen openbare orde en veiligheid (N/V 2.127)
Voor de uitvoering van het beleid omtrent het handhaven van openbare orde en veiligheid zijn in de afgelopen periode de volgende specifieke uitkeringen en bijdragen ontvangen of beschikbaar:

- Vanuit de specifieke uitkering voor de preventieve aanpak tegen ondermijnende criminaliteit (Botoc) is er in 2023 nog € 383.278 te besteden (N/V 383);
- De Botoc middelen zijn incidentele middelen die door het RIjk beschikbaar gesteld zijn. In Tilburg is hiermee de preventieve aanpak in Tilburg Noord een boost gegeven. Vanaf 2022 heeft het Rijk als vervolg hierop structurele middelen beschikbaar gesteld aan Tilburg voor de preventieve aanpak met gezag in de wijken Tilburg Noord, West en Groenewoud. Met deze middelen worden problemen met betrekking tot onderwijs, werk/armoede/inclusie, veiligheid/ondermijning, wonen en gezondheid structureel aangepakt. Dit onder de noemer van het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid (NPLV). In het bijzonder worden er voor de preventieve aanpak van jonge aanwas in de criminaliteit (en voor justitieel offensief in de wijk) structureel middelen vrijgemaakt: Preventie met Gezag.
  Voor 2023 zal er vanuit deze specifieke uitkering € 1.031.000 worden besteed. Deze middelen worden onder andere besteed aan (meerjarige) uitbreiding van de formatie (6,4 fte) (N/V 1.031);
- Voor 2023 is er een specifieke uitkering van € 132.711 ontvangen voor de lokale integrale aanpak van radicalisering, extremisme en terrorisme. Daarnaast zijn de gelden van 2022 met een jaar verlengd (N/V 260);
- De in 2022 ontvangen gelden vanuit de Taskforce-RIEC voor de doorontwikkeling van de Intensieve Leefbaarheidsaanpak zijn met een jaar verlengd (N/V 140);
- Vanuit de specifieke uitkering voor de pilot goed verhuurderschap is er in 2023 nog € 312.622 te besteden (N/V 313).

Veiligheidsregio Midden-West Brabant jaarrekening 2022 (V 2.048)
Op basis van de Jaarrekening 2022 van de Veiligheidsregio Midden en West Brabant ontvangt Tilburg twee bedragen terug, namelijk € 172.489 vanwege het restant te verdelen resultaat over 2022 én een bedrag van € 1.875.981 vanwege het opheffen van de egalisatiereserve kapitaallasten. Dit betekent een incidenteel voordeel op de baten van € 2.048.470. Het opheffen van de egalisatiereserve wordt aan u voorgelegd in het Raadsvoorstel voor de begrotingswijziging 2023-1 van de Veiligheidsregio Midden en West-Brabant en wordt behandeld tijdens de Raadsvergadering van 13 juli 2023.

Veiligheidsregio begrotingswijziging (N 1.143)
De financiële consequenties vanuit de begrotingswijziging 2022-2 en 2023-1 worden bij deze tussenrapportage incidenteel verwerkt. De structurele financiële consequenties worden gemeld bij de begrotingsbehandeling 2024. Het Raadsvoorstel voor de begrotingswijziging 2023-1 van de Veiligheidsregio Midden en West-Brabant wordt behandeld tijdens de Raadsvergadering van 13 juli 2023.

- Verhoging gemeentelijke bijdrage vanwege begrotingstekort door CAO-ontwikkeling Veiligheidsregio's: € 756.278 nadelig
- Actualisatie FLO: voor gemeente Tilburg is er een nadelige bijstelling van de kosten voor FLO van € 440.336.
- Diversen: € 53.259 voordelig

Uitwerking Wijkgericht Werken (N/V 227)
Zie voor dit onderdeel de toelichting bij het veld Aantrekkelijke Leefomgeving.

Wet Goed Verhuurderschap (GF) (N 130)
Gemeenten ontvangen een incidentele bijdrage voor de kosten als gevolg van de invoering van de landelijke regels en het instellen van het meldpunt.

Overhevelen huurdersonderhoud (V/N 1.506)
Vastgoedbedrijf regelt naast het eigenarenonderhoud ook het huurdersonderhoud aan de panden. Om het efficiënter te kunnen organiseren wordt structureel het budget van het huurdersonderhoud toegevoegd aan de budgetten van het Vastgoedbedrijf en dit middels de huur verrekend.

Gevolgen verkoop Willem II stadion (V 801/N 1.419)
Door verkoop van het Willem II Stadion is er sprake van een structureel nadeel in de gebouwenexploitatie als gevolg van het beëindigen van de huur à € 1.419.000 nadelig en het vervallen van de exploitatielasten à € 801.000 voordelig, per saldo € 618.000 nadelig in 2023. In 2024 bedraagt het nadeel € 862.000, in 2025 € 873.000 en in 2026 en 2027 € 839.000.
Door de verkoop van het Willem II stadion wordt de bijdrage voor huurverlaging aan de gebouwenexploitatie beëindigd waardoor een structureel voordeel gerealiseerd wordt van € 400.000 op het veld Economie, cultuur en evenementen. Daarnaast is er een voordeel van € 87.000 op basis van de garantstellingsovereenkomst waarvoor Willem II een garantiepremie betaalt (zie melding 'Herijking budgetten rente en treasury' op het veld Financiering en algemene dekkingsmiddelen). Voor beheer op de garantstelling is € 5.000 opgenomen.

Oplevering nieuwbouwprojecten (V 1.177/N 982)
Er zijn de afgelopen tijd verschillende gebouwen toegevoegd aan de exploitatie, met de volgende effecten op de begroting:

- Mindlabs is opgeleverd per 1 maart, terwijl in de begroting uitgegaan was van 1 januari 2023 (N 116/V 252), per saldo een incidenteel voordeel van € 136.000;
- Parkeergarage Zwijsen is opgeleverd per 1 april, terwijl er in de begroting rekening was gehouden met 1 januari 2023. Dit leidt incidenteel tot minder huuropbrengsten en minder exploitatielasten in 2023 (V/N 294);
- Door de fasering in de renovatie Broedplaats Spoorzone, waarbij fase 1 in 2022 is opgeleverd en fase 2 nog in voorbereiding is voor besluitvorming voor Q4 2023, ontstaat er een incidenteel voordeel op de exploitatielasten in 2023 van € 139.000 (N 17/V 156);
- Door de overschrijding bij de renovatie van de Hall of Fame (zie Voorstellen) en vertraging in de bouw waardoor de broedplaats voor starters per april 2023 is opgeleverd, terwijl er in de begroting rekening was gehouden met 1 januari 2023, ontstaat er een incidenteel nadeel van € 40.000 in 2023 (V 121/N 161). En vanaf 2024 en verder een structureel nadeel van € 23.000 (V 163/N 186);
- Stadswinkel: het gebouw wordt vanaf juni verhuurd. De exploitatie is hierop aangepast.(N 633/V 682);

- Oplevering nieuwbouw Spoordijk FC Tilburg leidt tot structurele hogere lasten en baten (N/V 102);
- Winkelplint: de verwachte huur wordt aangepast, omdat er minder huurders zijn dan begroot en omdat huurafspraken nog niet in de begroting verwerkt waren (N 89);
- Deprez: het gebouw wordt later in gebruik genomen, waarop de exploitatie wordt aangepast (V/N 55).

Lagere huur Ringbaan West 227 i.r.t. opvang Oekraïense vluchtelingen (N 300)
Ringbaan west 227 wordt gebruikt voor opvang Oekraïense vluchtelingen. Afgesproken is dat de gebruiksvergoeding € 250.000 wordt en dat is € 300.000 lager dan de geraamde huuropbrengst.

Minder opbrengst subsidie zonnepanelen (N 434)
Door de hoge prijzen van de energie, en dus het hoge voordeel van het aanleggen van zonnepanelen, wordt er in 2023 geen subsidie ontvangen voor de zonnepanelen. De prijzen vanaf 2024 zijn nog niet bekend, maar verwacht wordt dat deze hoog zullen blijven en daarom maar 50% van de subsidie ontvangen zal worden. De begrote opbrengst wordt voor de jaren 2024 en verder structureel met de helft verlaagd (217 N).

Uitwerking Wijkgericht Werken (N/V 504)
In het Collegebesluit van 7 maart 2023 is besloten te starten met de uitwerking van het principe uit Het Akkoord “We werken wijkgericht waar het kan en gemeentebreed waar het moet”. Onderdeel hiervan is het opzetten van acht gebiedsteams. Om een goede en vliegende start van de gebiedsteams mogelijk te maken wordt de reserve Transitiefonds Wijkgericht werken en inwonersparticipatie ingezet voor tijdelijke extra formatie. Het betreft in totaal 10,4 fte. Daarnaast worden er middelen beschikbaar gesteld voor de versterking van de communicatie met inwoners. Alleen de gerealiseerde kosten worden onttrokken uit de reserve en een deel van de kosten landt op het veld Openbare Orde en Veiligheid.

Correctie indexatie huur 2023 (V 799/N 10)
De begroting voor interne en externe huur wordt aangepast op de werkelijke indexatie 2023 en op bij de begroting 2023 gevormde stelpost voor demping huurverhoging. De tegenhanger van de interne huurcorrectie vindt op verschillende velden plaats

Stijging energielasten (N 115)
Zie voor dit onderdeel de toelichting bij Duurzame Stad, Fysieke Basiskwaliteit. Het nadeel voor Aantrekkelijke Leefomgeving bedraagt voor 2023 € 115.000.

Specifieke uitkering informatiepunten digitale overheid (N/V 218)
Sinds 2023 hebben gemeenten de regiefunctie over de Informatiepunten Digitale Overheid (IDO) in lokale bibliotheken. Het informatiepunt helpt inwoners die moeite hebben met de digitale overheid. De rijksbijdrage van € 217.731 wordt als subsidie aan de Bibliotheek Midden Brabant verleend voor instandhouding van het Informatiepunt Digitale overheid 2023.

Specifieke uitkering impuls jongerencultuur (N/V 295)
De gemeente ontvangt voor 2023 en 2024 een eenmalige specifieke uitkering van € 294.700 om een impuls aan de jongerencultuur te geven. Met de impuls wordt extra ondersteuning gegeven aan lokale plekken en initiatieven voor en door jongeren om zich creatief te ontwikkelen.

Steunverzoeken corona herstelfonds cultuur (N/V 249)
Voor de laatste keer zijn er subsidieaanvragen binnen de subsidieregeling Corona Herstelfonds Cultuur Tilburg gehonoreerd. Het college heeft op 14 februari 2023 een subsidie aan stichting Heaviness/Roadburn verleend van € 150.000. Daarnaast zijn er 5 subsidieaanvragen in mandaat verleend voor in totaal € 99.040. Het financieel nadeel bedraagt in totaal € 249.040 en komt ten laste van de reserve Crisisherstelfonds.

Verkoop Willem II stadion (V 400)
Als gevolg van de verkoop van het Willem II stadion in 2022 is de bijdrage voor huurverlaging aan de gebouwenexploitatie beëindigd. Het structurele effect hiervan is € 400.000 voordelig. Zie ook de toelichting op het veld Aantrekkelijke leefomgeving.

Liquidatie 't Laar BV (V 285)
't Laar BV heeft haar enige activiteit, het exploiteren van het kantoorverzamelgebouw 'Zwarte Zwaan', beëindigd waarop de Algemene Vergadering van Aandeelhouders heeft besloten 't Laar BV te liquideren. De liquidatie uitkering leidt met name als gevolg van de gerealiseerde boekwinst op de verkoop van het gebouw tot een incidenteel voordeel van € 285.000.

Ontvangen Provinciale subsidie voor Hybride Leeromgeving Spoorzone MindLabs (N/V 100)
Zoals in de jaarrekening 2022 gemeld koppelen we de Provinciale subsidie uit de Bijdrageregeling Actie- en Investeringsagenda Coronaherstel van € 100.000 aan de realisatie van de nieuwbouw van MindLabs welke in 2023 is opgeleverd. Hierdoor is de uitvoering van activiteiten voorzien in 2023.

Hogere opbrengsten reclamebelasting (N/V 125)
De gerealiseerde opbrengsten reclamebelasting zijn onder andere door toepassing van indexatie van de gehanteerde tarieven structureel hoger dan begroot. Deze hogere opbrengsten komen onder aftrek van onze eigen kosten via subsidieverlening toe aan de ondernemersfondsen.

Hogere dividenduitkering Enexis en BNG (V 4.469)
De dividenduitkering van Enexis over het boekjaar 2022 is ruim € 4,4 miljoen hoger dan begroot. Dit komt met name door een extra eenmalige dividenduitkering over de boekwinst van de verkoop van dochteronderneming Fudura. De dividenduitkering van de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) is € 56.000,- hoger dan begroot. De afronding van de meerjarig verwachte dividenduitkeringen leidt tot een beperkt voordeel van € 1.000,-.

Regio Deal (N/V 2.707)
In 2020 zijn we gestart met de uitvoering van de Regio Deal. Van de 17 projecten zijn 15 projecten definitief beschikt (subsidiebedrag € 12,6 miljoen). Één aanvraag is ingetrokken (subsidiebedrag € 1,0 miljoen), en één aanvraag is nog in behandeling (€ 1,2 miljoen). Ter compensatie van het ingetrokken project is een aanvullende subsidieaanvraag ingediend voor extra inzet in het project "Duurzaam ondernemerschap Bedrijventerreinen" (€ 271.800). De rijkssubsidieverstrekkers en de partners in het directeurenoverleg van 15 oktober 2021 zijn overeengekomen dat een deel van de uitvoeringskosten met de vrijvallende middelen van de Regiodeal bekostigd mag worden (€ 100.000 voor 2022). Het bestedingsplan van de reserve Regio Deal Makes & Moves is geactualiseerd en de budgetten worden hierop aangepast.

Budget versterking werkorganisatie via het Fonds Stedelijke ontwikkeling (N/V 1.990)
In de programmabegroting 2023 zijn middelen beschikbaar gesteld voor versterking van de werkorganisatie stedelijke ontwikkeling. Een deel van deze middelen gaat lopen via het Fonds Stedelijke ontwikkeling (FSO). Dit gaat om de budgetten voor de ambtelijke inzet voor visies en verkenningen, nieuwe initiatieven en de helft van de uren van de functie van gebiedsontwikkelaar voor algemene projectoverstijgende activiteiten in de gebieden. In totaal gaat het om € 1,990 miljoen. Op deze manier worden deze budgetten elk jaar aan de dan lopende en nieuwe visies verkenningen, nieuwe initiatieven en algemene gebiedsactiviteiten toegekend uit het FSO. Het betreft een structurele mutatie.

In mandaat genomen besluiten college t.l.v. FSO (N/V 900)
In de afgelopen periode hebben wij conform mandaat besluiten genomen m.b.t. de volgende initiatieven:

Wagnerplein	€ 100.000
Vincentius	€ 100.000
Residentie	€ 110.000
Kempenbaan Oost	€ 150.000
Louis Bouwmeesterplein	€ 100.000
Duvelhok	€ 40.000
Station Reeshof e.o.	€ 100.000
Budget kleinere nieuwe initiatieven	€ 200.000

Voor een nadere toelichting zie collegebesluit 23 mei 2023 nr 11, bijlage 1

Bijstelling grondexploitatie (N/V 3.985)
De grondexploitatiebudgetten zijn bijgesteld in verband met het omzetten van de Algemene reserve grondexploitatie naar de Reserve Fonds Stedelijke ontwikkeling. Verrekeningen tussen deze reserves zijn geëlimineerd.

Vrijval fietsenstalling Spoorzone aan algemene middelen (V 854)
De projectkosten van de Fietsenstalling Spoorzone zijn lager dan verwacht vanwege een lagere uitgave aan onvoorziene zaken. Inmiddels is de volledige subsidiebijdrage definitief toegekend en kan het resterend investeringskrediet vrijvallen, waarvan € 854.000 wordt gedekt uit de reserve incidentele opgaven (RIO). Deze bijdrage is niet meer nodig en valt conform financieel beleid vrij ten gunste van de algemene middelen.

Aanpassing fasering Groenambities parkeergarage Clarissentoren (V/N 215)
Vanuit de groenambities Spoorzone is er een bijdrage van € 215.000,- toegekend voor de realisatie van een groenwand aan de parkeergarage Clarissentoren. Door vertraging in ontwikkelingen van de toren door huidige marktomstandigheden schuift de realisatie van de parkeergarage ook naar achteren. De bijdrage wordt doorgeschoven naar 2025.

Bijdrage Convenant Zero Emissiezones (N/V 387)
Gemeenten - die het convenant voor Zero-Emissiezones hebben ondertekend - ontvangen voor de komende drie jaar ondersteunde bijdragen van het Rijk. Deze middelen zijn bestemd voor de voorbereiding en inrichting van de Zero Emissiezone. Wij krijgen daarvoor in 2023 € 387.000. De bijdragen 2024 en 2025 zijn van gelijke orde maar nog niet exact bekend. Wij gaan vooralsnog uit van dezelfde bedragen als 2023.

Voorbereidingsbudget diverse mobiliteitsvraagstukken begroting 2023 (N/V 900)
Uw raad heeft bij de begroting 2023 een stelpost van € 900.000 beschikbaar gesteld voor de voorbereiding van diverse mobiliteitsvraagstukken. In eerste instantie zijn deze voorbereidingskosten gekwalificeerd als investeringen. Bij nader inzien betreft het hier in eerste instantie exploitatielasten (kosten van haalbaarheidsonderzoeken, onderbouwing van kostenramingen e.d.). Deze vermelding is eveneens opgenomen in de investeringsbijlage van deze tussenrapportage. Dekking Fonds Stedelijke Ontwikkeling.

Fasering in verband met herijking project Wilhelminakanaal fase 1,5 (V/N 460)
Het totale proces om te komen tot een oplossingsrichting waar Rijkswaterstaat en ministerie van I&W mee kunnen instemmen, duurt langer dan voorzien. De uitkomsten hiervan worden op zijn vroegst in het najaar verwacht, waardoor bijbehorende besluitvorming en uitvoering doorschuift naar 2024 en verder. Voor Wilhelminakanaal wordt € 460.000 doorgeschoven van 2023 naar 2025 op basis van reële raming (verschuiving binnen reserve FSO).

Toelichting overige financiële mutaties (< € 100.000)

Overige Openbare orde en veiligheid (N 109)
- **Verhoging subsidie anti-discriminatievoorziening (N 51):** via het Rijk ontvangen we extra middelen (€ 91.000) voor versterking van gemeentelijke anti-discriminatievoorzieningen. Met deze middelen wordt de subsidie aan stichting Radar structureel verhoogd. De middelen staan nog op het veld Financiën en Algemene dekkingsmiddelen en lijdt daar tot een voordeel.
- **Correctie indexatie huur 2023 (N 47):** De begroting voor huur van de brandweerkazernes wordt aangepast op de werkelijke indexatie 2023.
- **Stijging energielasten (N 11):** Zie voor dit onderdeel de toelichting bij Duurzame Stad, Fysieke Basiskwaliteit. Het nadeel voor Openbare Orde en Veiligheid bedraagt voor 2023 € 11.000.

Overige Aantrekkelijke leefomgeving (V329/N 391)
- **Aanpassen verwerking uitgifte in erfpacht hockeycomplex Berkel-Enschot (V 12/N 25):** De melding van de uitgifte in erfpacht van hockeycomplex Generaal Eisenhowerweg 11 te Berkel-Enschot (Raadsbesluit 2-3-2020, aktedatum 1-2-2022) is in de Tussenrapportage 2022 foutief verwerkt. Dit wordt gecorrigeerd wat een structureel nadeel oplevert.
- **Verduurzaming gemeentelijk vastgoed (V/N 36):** Als gevolg van de fastlane verduurzamen van gemeentelijk vastgoed ontvangen we € 36.000 meer aan huurdersbijdrage voor de gerealiseerde duurzaamheids-maatregelen. Daartegenover staan er voor hetzelfde bedrag kapitaallasten als gevolg van de duurzaamheidsinvesteringen.
- **Onderzoek Joods vastgoed (N 35):** Er komt een onafhankelijk onderzoek naar de onteigening van Joods vastgoed in Tilburg tijdens de Tweede Wereldoorlog. Zo wordt in beeld gebracht of de gemeente zich destijds schuldig heeft gemaakt aan het aankopen of doorverkopen van Joodse eigendommen.

- **Onderzoek rolpaden fietsenstallingen Heuvel en IJzerstraat (N 75):** De rolpaden die toegang geven tot deze fietsenstallingen liggen (deels) in de buitenlucht, waardoor ze kwetsbaar zijn en als gevolg daarvan regelmatig stil staan. Er wordt onderzoek gedaan naar de mogelijkheden om de storingen aan de rolpaden te verlagen.
- **Hogere kapitaallasten fase 2 Broedplaats Spoorzone (N 78):** De geplande renovatie van de Broedplaats Spoorzone fase (Gebouw 82 en 84) gaat naar verwachting € 1,4 miljoen meer kosten dan eerder was verondersteld. Grotendeels betreft dit een kostenstijging van € 61.000, welke t.l.v. de stelpost indexering volgens de programmabegroting 2023 komt. Het overige deel heeft betrekking op aanvullende kosten voor verduurzaming en isolatie, welke bij de uitvoering naar voren kwamen (€ 17.000), Het betreft structurele kosten m.i.v. 2025.
- **Extra kosten Stadswinkel (N 61):** Er zijn extra bouwkundige en installatietechnische kosten gemaakt, zoals afvoer van overtollig water bij het testen van de sprinklerinstallatie in de pompkamer en het herstellen van brandwerende scheiding.
- **Aanpassing kapitaallasten (V/N 88)**: De begrote kapitaallasten en bijdragen uit de reserve kapitaallasten in de gebouwenexploitatie wordt aangepast op basis van de werkelijkheid.
- **Administratieve correctie visies en verkenningen (V 436/N 314):** Vanaf het jaar 2023 worden de visies en verkenningen voor stedelijke ontwikkeling verantwoord onder het veld Ruimte voor wonen werken en mobiliteit. Dat betekent dat de al lopende visies die nog onder het veld Aantrekkelijke leefomgeving werden verantwoord, administratief worden overgezet naar het veld Ruimte voor wonen, werken en mobiliteit.

Overige Economie, cultuur en evenementen (N 250/V 186)

- **Stijging energielasten (N 61):** Zie voor dit onderdeel de toelichting bij Duurzame Stad, Fysieke Basiskwaliteit. Het nadeel voor Economie, Cultuur en Evenementen bedraagt voor 2023 € 61.000.
- **Beheer kunstwerken in gemeentelijke panden (N 16):** Voor de kapitaallasten en de kosten van beheer en onderhoud wordt vanuit de organisatiekosten het cultuurbudget structureel opgehoogd met € 16.195 (zie veld Algemene baten en lasten).
- **Vervallen administratiekosten Cist (V 25):** De gemeente maakt geen kosten meer voor de administratie van Cist sinds de verzelfstandiging waardoor deze post in de administratie structureel kan komen te vervallen.
- **Bijdrage Provincie Noord-Brabant t.b.v. Makersfonds Tilburg (V/N 50):** De eenmalige bijdrage van de provincie wordt toegevoegd aan het subsidieplafond 2023 voor de regeling Makersfonds Tilburg.
- **EK Skateboarden en Festival Circolo (V/N 15):** De Skateboard Federatie Nederland heeft besloten het EK Skateboarden niet te houden omdat het toernooi geen door World Skate erkende kwalificatie wedstrijd is voor de Olympische Spelen 2024. Van de oorspronkelijk € 90.000 wordt € 75.000 ingezet voor het festival Circolo tijdens de Tilburgse Kermis t.b.v. het speerpunt festivalisering. Hierdoor valt € 15.000 vrij binnen de reserve Essent.
- **Te betalen OZB truckparking Theseusstraat (N 12):** Voor de truckparking aan de Theseusstraat in Tilburg wordt jaarlijks onroerende zaakbelasting geheven waarvoor in de begroting geen budget is opgenomen.
- **Inzet Rijksmiddelen MKB Deal digitalisering MKB (V/N 91):** De voorgenomen inzet van Rijksmiddelen voor het meerjarig regionale project digitalisering MKB bedrijfsleven loopt als gevolg van de opstartfase in 2021 waarin minder is uitgeven door in 2023.
- **Economisch herstelprogramma en Steunpakket Economie (N/V 60):** Het voorstel bij de jaarrekening 2022 om de in 2022 niet bestede middelen uit het Economisch herstelprogramma en uit het Steunpakket Economie in 2023 uit de reserve Crisisherstelfonds te onttrekken is te laag bepaald.

Overige Ruimte voor wonen, werken en mobiliteit (N 31/N 187)

- **Aanpassen verwerking uitgifte in erfpacht hockeycomplex Berkel-Enschot (N 33/V 22):** De melding van de uitgifte in erfpacht van hockeycomplex Generaal Eisenhowerweg 11 te Berkel-Enschot (Raadsbesluit 2-3-2020, aktedatum 1-2-2022) is in de Tussenrapportage 2022 foutief verwerkt. Dit wordt gecorrigeerd wat een structureel nadeel oplevert.
- **Leisure Bike Lane (V 25/N 25):** Voor Leisure Bike Lane (SFR Tilburg - Waalwijk) is vanuit reserve Cofinanciering rekening gehouden met bijdrage van € 25.000. Het project is afgesloten en de voorziene bijdrage is niet meer nodig. Dit bedrag is weer vrij in te zetten vanuit de reserve Cofinanciering.
- **Sump Truck Spotting (V/N 400):** Deze raming wordt gecorrigeerd naar veld Fysieke Basiskwaliteit binnen programma Duurzame Stad.
- **Opschoning instellen reserve FSO (N 23):** Het instellen van de nieuwe reserve FSO leidt tot een afboeking van een structurele post van € 23.000.

- **Administratieve bijstelling investeringskrediet Kernwinkelgebied (N/V 75):** Een gedeelte van het beschikbaar gestelde exploitatiebudget binnen het kernwinkelgebied wordt omgezet naar investeringskrediet voor het kernwinkelgebied. Dit is een budgetneutrale bijstelling aangezien dit bedrag binnen de exploitatie vrijvalt ten gunste van de reserve Fonds Stedelijke Ontwikkeling en vervolgens als investeringskrediet wordt ingezet t.l.v. de reserve Fonds Stedelijke Ontwikkeling.
- **Administratieve correctie visies en verkenningen (N 436/V 314):** Vanaf het jaar 2023 worden de visies en verkenningen voor stedelijke ontwikkeling verantwoord onder het veld Ruimte voor wonen werken en mobiliteit. Dat betekent dat de al lopende visies die nog onder het veld Aantrekkelijke leefomgeving werden verantwoord, administratief worden overgezet naar het veld Ruimte voor wonen, werken en mobiliteit.
- **Bommenregeling (GF) (N 62):** Conform raadsbesluit d.d. 13 maart 2023 is de vergoeding voor de gemaakte kosten voor het opsporen en ruimen van explosieven toegekend bij de meicirculaire 2023.

Voorstellen

(x € 1.000)

Voorstellen	Soort	Bedrag 2023
Kwartiermaker Stadsforum	BV	26 N
Hospitality LocHal	BV	100 N
Vuurwerkshow jaarwisseling t.l.v. Reserve Incidentele Opgaven	BV	224 N/V
Bouw multifunctionele dans- en sportaccommodatie op het Belaveld / Gedeeltelijke dekking vanuit Subsidie ForwArt	KR	2.100
Herwaardering handhavers Toezicht en Handhaving	BV	105 N
Voorbereidingskrediet WBI-Stappegoor/ Dekking vanuit reeds ontvangen WBI Subsidie	KR	500
Emissieloos rijden / luchtmetingen	BV	135 N
Inzet tweede bus Algemene Fiets Afhandel Centrale	BV	100 N/V
Verhogen krediet Nieuwe Vorst	KR	500
Overschrijding verbouwing Hall of Fame	KR	570
Onvoorzien groot onderhoud bij gebouwen in gemeentelijk eigendom	KR	529
Herziening inzet functies vastgoedbedrijf	BV	233 N
Vieringen en herdenkingsevenementen	BV	60 N
Extra kosten 2023 Programma revitalisering bedrijventerreinen	BV	335 N/V
Aanpassing naam en criteria (incl. mandatering) voor de reserve Fonds revitalisering bedrijventerreinen	BV	-

(BV=Beleidsvoorstel, OV=Overheveling, KR=Kredietvoorstel)

Kwartiermaker Stadsforum (N 26)
In het raadsbesluit Stadsforum van eind 2021 is reeds € 60 000 beschikbaar gesteld voor het programma maken gedurende 2021/2022 van dit gebied. Hiertoe heeft Binnenstad Management Tilburg (BMT) eind 2021 een kwartiermaker aangesteld. De kwartiermaker slaat middels placemaking de brug van ontwerp naar gebruik en heeft in de afgelopen periode met veel enthousiasme gebouwd aan een open netwerk van toekomstige gebruikers rond het Stadsforum. Met de Programmastrategie hebben we nu concrete ideeën en randvoorwaarden in handen voor een programma van activiteiten op het Stadsforum. Daarom stellen we voor om het BMT de vervolgopdracht te geven om de Programmastrategie door de kwartiermaker ten uitvoer te laten brengen. De kwartiermaker krijgt opnieuw als (expliciete) aanvullende taak om ook voor externe bijdragen (subsidies) te lobbyen om het proces van placemaking en de rol van kwartiermaker voor langer dan 2 jaar te borgen. Hierbij stellen we voor het aanvullend benodigd budget voor komend halfjaar 2023 van € 26.000 beschikbaar te stellen en tevens het benodigd budget voor 2024 van € 50 000 beschikbaar te stellen.

Hospitality LocHal (N 100)
In de begroting 2023 is €200.000 opgenomen voor hospitality en veiligheid LocHal. De LocHal als 'huiskamer van de stad' betekent dat het gebouw publiek toegankelijk moet zijn. Uit de evaluatie Hospitalty en Veiligheid Lochal is gebleken dat professionele beveiliging gedurende openingstijden noodzakelijk is. Voor het handhaven van het huidige niveau is aanvullend €100.000 nodig voor 2023.

Vuurwerkshow jaarwisseling (N 224)
Op 25 mei 2020 heeft uw raad besloten om tijdens de jaarwisseling 2020-2021 twee centrale vuurwerkshows te organiseren en daarbij te handhaven in vuurwerkverbodzones. Op deze manier wilde uw raad stappen zetten op weg naar een vuurwerkvrij Tilburg. Bij de begroting 2021 is er vervolgens nog voor 2 jaarwisselingen (2021-2022 en 2022-2023) budget toegekend met dekking vanuit de Reserve Incidentele Opgaven.
Door Corona en harde wind tijdens de laatste jaarwisseling is er tot op heden nog geen show geweest en is het budget, conform de spelregels, vrijgevallen ten gunste van de algemene middelen. Om alsnog te kunnen bepalen of een centrale vuurwerkshow leidt tot een vermindering van het afsteken van vuurwerk, en dus ook tot minder letselschade en overlast, wordt voorgesteld om voor de komende twee jaarwisselingen een ongewijzigd budget van € 224.000 per jaar beschikbaar te stellen en te dekken uit de Reserve Incidentele Opgaven.

Bouw multifunctionele dans- en sportaccommodatie op het Belaveld
Onder Inclusieve stad is een kredietvoorstel opgenomen voor de sportzaal op het Belaveld in Tilburg-Noord. In de multifunctionele dans- en sportaccommodatie komt ook een dansschol waar vanuit het Europese ForwArt project € 1.300.000 subsidie beschikbaar is. De nieuwe accommodatie zal als pilotproject volledig duurzaam en circulair gebouwd worden. Voor de dansschool is een investeringskrediet benodigd van € 2.100.000.
Binnen de beschikbare budgetten is er onvoldoende dekking voor het realiseren van deze gecombineerde en volledig duurzame en circulaire accommodatie. Omdat het ForwArt project oorspronkelijk een looptijd heeft van 1 juli 2020 tot 30 juni 2023 en de Europese subsidieverstrekker voor een verlenging van het project eist dat er een gemeentelijke garantie komt voor de bouw van de accommodatie heeft het College op 23 april 2023 besloten het tekort voorlopig te dekken uit het Cofinancieringsfonds en bij een integraal afwegingsmoment een voorstel te doen voor alternatieve dekking.

Herwaardering handhavers Toezicht en Handhaving (N 105)
Binnen de verschillende clusters van het team Toezicht en Handhaving zijn de functies van Handhaver A schaal 8, 9 en 10 opnieuw beoordeeld en gewaardeerd. Deze herwaardering heeft tot gevolg gehad dat de medewerkers die in de functie van Handhaver A schaal 8 die binnen de clusters Leefbaarheid & Ondermijning en Drank- en horeca, Evenementen & Bijzondere wetten werkzaam zijn, na de weging zijn ingeschaald in schaal 9. Vanwege toegenomen complexiteit en verbreding van werkzaamheden is de functie-inhoud gewijzigd en doet de nieuwe schaal recht aan de werkzaamheden. Deze herwaardering voor 12 fte leidt tot een structureel nadeel van € 69.600 op het veld Openbare orde en veiligheid en € 34.800 op het veld Ruimte voor wonen, werken en mobiliteit.

Het betreft 12 fte en deze verhoging leidt tot een structureel nadeel van € 105.000.

Voorbereidingskrediet WBI-Stappegoor
Hierbij wordt voorgesteld om een gedeelte van de reeds gereserveerde middelen in de begroting 2022 voor WBI- Stappegoor definitief beschikbaar te stellen. Dekking komt uit de reeds ontvangen WBI subsidie van het Rijk: € 350.000 is benodigd voor de verdere uitwerking van het Voorlopig Ontwerp Stedenbouwkundig Plan (VOSP), het mobiliteitsplan en de interne uren die hiermee gemoeid zijn, € 150.000 voor het participatietraject dat nodig is voor de inrichting van de openbare ruimte en de eventuele aanpassingen die benodigd zijn om te komen tot een definitief VOSP.

Emissieloos rijden / Luchtmetingen (N 135)
Uw raad heeft bij de begroting 2022 structureel middelen vrijgemaakt voor Emissie Loos rijden. Onder andere voor de uitrol van de openbare laadinfrastructuur en de handhaving van de milieuzones. Daarbij was vooralsnog geen rekening gehouden met de jaarlijkse kosten van luchtmetingen. Deze kosten (ca. € 25.000) werden tot voor kort ten laste van incidentele rijksmiddelen gebracht. Daarnaast zorgt intensivering bij de uitrol van de laadpalen (o.a. voor het verzorgen van kaartmateriaal) tot meerkosten binnen het proces (€ 35.000). Momenteel zijn wij aan het uitzoeken welke interne kosten gepaard gaan met de geïntensiveerde

uitrol van de laadinfrastructuur. Een voorstel nieuw beleid zal hiervoor mogelijk worden uitgewerkt in het kader van de begroting 2024.

Uw raad heeft daarnaast bij de begroting 2022 incidenteel € 75.000 voor de aanbesteding van openbare laadinfra ten behoeve van de gemeentelijke parkeergarages (ten laste van de reguliere exploitatie) beschikbaar gesteld. De aanbesteding heeft in 2022 niet plaatsgevonden. Een aantal zaken is in 2022 allereerst onderzocht (o.a. soort exploitatiemodel, omvang van opgave, beleggen opdrachtgeverschap). De niet bestede middelen zijn deels vrijgevallen binnen het resultaat van de jaarrekening 2022 en deels ingezet ter dekking van meerkosten van de laadpalen (zie hiervoor). De aanbesteding vindt alsnog plaats in 2023 waarbij uitgegaan wordt van het oorspronkelijke projectbudget van € 75.000.

Inzet tweede bus Algemene Fiets Afhandel Centrale (N/V 100)
Om de overlast van verkeerd geplaatste fietsen verder terug te dringen wordt voorgesteld een tweede bus in te zetten door de AFAC. Deze kosten kunnen volledig gedekt worden uit extra inkomsten die gerealiseerd worden op het afhalen van geruimde fietsen.

Verhogen krediet Nieuwe Vorst
De raad heeft bij de programmabegroting 2023 ingestemd met het verhogen van het budget voor de verbouwing van de Nieuwe Vorst met € 500.000. Aangezien deze verbouwing een investering betreft, dient hiervoor ook een krediet te worden gevoteerd.

Overschrijding verbouwing Hall of Fame
Het project heeft veel last gehad van de algehele perikelen in de bouw zoals de niet tijdige levering van materialen, prijsstijgingen (lonen en materialen) van tussentijdse wijzigingen, vertraagde realisatie van nutsvoorzieningen en het gebrek aan personeel. Daarnaast is er meer bodemvervuiling aangetroffen dan vooraf rekening mee gehouden en is de bestaande grote zaal opnieuw geconstrueerd om te voldoen aan de wettelijke geluidsnormen, wat niet was voorzien. De overschrijding is laat in het proces geconstateerd, omdat een deel van meerwerk onjuist was verwerkt in de administratie. Hierdoor was bijsturing of een aanvullend krediet ophalen bij de raad niet meer mogelijk. De aanvullende kapitaallasten worden gedekt binnen de bedrijfsvoeringsbudgetten van de gebouwenexploitatie

Onvoorzien groot onderhoud bij gebouwen in gemeentelijk eigendom
- Vervangen sprinklerinstallatie Stadswinkel (N 151): De sprinklerinstallatie van de Stadswinkel moet worden vervangen. Deze was niet voorzien in het project vanuit het oog op circulariteit, maar is de afgelopen jaren toch onder het geëiste conditieniveau gezakt. Vervanging op de korte termijn is noodzakelijk, zodat het pand tijdig in gebruik kan worden genomen.
- Vervangen dakrand Recreatiebad Stappegoor (N 88): 105 meter dakrand is verrot door dampspanning. Dit dient op de korte termijn vervangen te worden.
- Vervangen opslagloods kinderboerderij Wandelbos (N 91): De opslagloods van Kinderboerderij Wandelbos bleek in zeer slechte staat en dient op korte termijn vervangen te worden.
- Vervangen dak NS plein 17 (N 200): Het dak van het pand aan NS plein 17 dient vervangen te worden. Omdat het pand tot voorheen tijdelijk beheerd werd, is het bedrag voor onderhoud en vervanging niet in de begroting opgenomen. Het pand krijgt nu een structurele invulling, waarna een MJOP wordt opgesteld. Vooruitlopend hierop dient het dak vervangen te worden.

De aanvullende kapitaallasten worden gedekt binnen de bedrijfsvoeringsbudgetten van de gebouwenexploitatie.

Herziening inzet functies vastgoedbedrijf (N 233)
Enkele jaren geleden heeft er bij het vastgoedbedrijf een herziening van inzet van functies plaatsgevonden. Door de focusverschuiving naar behouden en verder ontwikkelen van het gemeentelijk maatschappelijk vastgoed was er meer behoefte aan de functie van portefeuillemanager i.p.v. een makelaar. Daarnaast vroeg dit om een andere invulling van de aandachtsgebieden van de strategen. Er is hierbij onvoldoende voorzien dat deze verandering ook consequenties heeft voor de algemene middelen. De dekking van deze uren komt ten laste van de algemene middelen in plaats van ten laste van de grondexploitatie, wat een gesloten exploitatie is. In de jaarrekeningen 2021 en 2022 heeft dit tot een nadeel ten laste van de algemene middelen geleid. Om dit voor 2023 en verdere jaren te voorkomen, is een structurele bijstelling van het budget van € 232.500 nodig.

Vieringen en herdenkingsevenementen (N 60)
We verwachten in 2023 een kostenstijging van € 60.000 voor vieringen en herdenkingen met een structureel effect. Dit wordt veroorzaakt door de nieuwe inclusievere aanpak van het koningsconcert, het sinds corona wegvallen van vrijwillige inzet en sponsorinkomsten en de prijsstijgingen van horeca, personeelskosten en inhuur van materialen.

Extra kosten 2023 Programma revitalisering bedrijventerreinen (N/V 335)
Voor het Programma revitalisering bedrijventerreinen is in de begroting van 2023 een bedrag van € 415.000 aan middelen gereserveerd. Op basis van actuele inzichten verwachten wij in 2023 in totaal € 750.000 aan middelen nodig te hebben. Voor bedrijventerrein Loven wordt momenteel aan een Gebiedsmanifest gewerkt. Op basis van de acties die in het Gebiedsmanifest worden benoemd, verwachten wij dit najaar extra onderzoek- en uitvoeringskosten te maken. Daarnaast is het ontwerpend onderzoek voor het Beneluxterrein gaande. Daar verwachten wij dit najaar ook extra onderzoekskosten te maken. Het ontwerpend onderzoek en Gebiedsmanifest voor onder andere de terreinen Kraaiven en Vossenberg start na de zomer. Vanwege de omvang van deze terreinen en met de lessen van het ontwerpend onderzoek voor Loven verwachten wij dat de kosten voor deze onderzoeken hoger uitvallen dan oorspronkelijk geraamd. Tot slot zijn in het budget revitalisering bedrijventerreinen ook de middelen opgenomen voor personele capaciteit voor een programmamanager revitalisering, een accountmanager revitalisering en voor procesbegeleiding bij ontwerpend onderzoek. Voorgesteld wordt om deze extra kosten te dekken vanuit de reserve Lokaal Herstructureringsfonds Tilburg. Eventuele aanvullende kosten voor 2024 ev. zullen in de Programmabegroting 2024 ter integrale afweging worden meegenomen.

Aanpassing naam en criteria (incl. mandatering) voor reserve Fonds revitalisering bedrijventerreinen (vooheen reserve Lokaal Herstructureringsfonds Tilburg (LHFT))

Doel
Het stimuleren van kwalitatieve fysieke vernieuwing, revitalisering, herstructurering en transformatie van bedrijventerreinen, zodanig dat de bestaande ruimte op deze terreinen beter wordt benut (‘verdichting’) en / of de omgevingskwaliteit van kavels en gebouwen toeneemt.

Onder de term Revitalisering verstaan we activiteiten die zijn gericht op het opstellen of uitvoeren van een gestructureerd verbeterplan, veelal opgesteld in samenwerking met meerdere bedrijven en / of eigenaren en met een set aan publieke investeringen.
Met de term Herstructurering bedoelen we het toestaan van nieuwe (vaak hoogwaardige) bedrijfsfuncties op het terrein na uitplaatsing van andere (hinder) bedrijven.
Met de term Transformatie doelen we op het (gedeeltelijk) wijzigen van bestaande bedrijfsfuncties op het terrein naar woon-, werk- en andere functies.

Beoogde effecten
- De Tilburgse bedrijventerreinen blijven ook naar de toekomst aantrekkelijk voor ondernemers en werknemers om er te ondernemen en te werken. Het vestigingsklimaat van (de regio) Tilburg wordt zo verbeterd / naar de toekomst toe op peil gehouden.
- Ondernemers ervaren (fysiek) de ruimte om te innoveren en inhoud te geven aan de Next Economy-opgaven waar hun bedrijf voor staat: digitalisering & robotisering, klimaat & energie en circulaire economie.
- De brede welvaart voor de inwoners van de gemeente Tilburg verbetert, wanneer bedrijventerreinen aantrekkelijk zijn om er te werken en de ondernemers er inspelen op maatschappelijke opgaven.

Looptijd
Tot en met 31 december 2031.

Bandbreedte
Niet van toepassing.

Criteria toevoegingen
Gemeentelijke middelen en bijdragen van derden die het doel van de reserve onderschrijven.

Criteria onttrekkingen
Onttrekkingen voor aflopende participaties in herstructureringsprojecten;
Onttrekkingen voor revitalisering en herstructurering van bedrijventerreinen, gericht op de herontwikkeling, intensivering en verduurzaming van bestaande werklocaties ten behoeve van voortzetting van de werkfunctie.
Onttrekkingen voor de transformatie van bedrijventerreinen, die leiden tot het creëren van nieuwe werkgelegenheid (aansluitend op de Next economy agenda) en/of behouden of versterken van bestaande werkgelegenheid.
Onttrekkingen kunnen worden gedaan voor:

- Maatregelen met als doel ruimtewinst door intensivering van het ruimtegebruik op bedrijventerreinen;
- Maatregelen die bijdragen aan de omgevingskwaliteit van gebouwen en kavels ter verbetering van een aantrekkelijke, duurzame, veilige en gezonde werkomgeving, waar mogelijk in wisselwerking met de inrichting van de openbare ruimte;
- Maatregelen die bijdragen aan fysieke ruimte voor circulariteit en circulaire economie op de bedrijventerreinen.

Bestedingsdoelen

- Realisatiekosten van maatregelen, inclusief strategische verwervingen om als gemeente grondposities in te kunnen nemen.
- In- en externe apparaatskosten ten behoeve van (ontwerpend) onderzoek, organiseren van personele capaciteit of inhuren van externe expertise of ondersteuning en het organiseren van kennisuitwisseling of activiteiten die daaraan bijdragen.

Mandaat college
Het mandaat voor besteding ligt bij de gemeenteraad.
Bij bestedingen tot € 200.000,- per jaar die om een snel besluit vragen, heeft het college het mandaat van de gemeenteraad om middelen aan deze reserve te onttrekken en daarover de gemeenteraad achteraf te informeren. Dit betreft bestedingen ten behoeve van (ontwerpend) onderzoek, organiseren van personele capaciteit of inhuren van externe expertise of ondersteuning en het organiseren van kennisuitwisseling of activiteiten die daaraan bijdragen en uitvoeringsmaatregelen. De verantwoording over de onder mandaat genomen onttrekkingen vindt plaats via de reguliere P&C cyclus in de vorm van het bestedingsplan van het fonds en een toelichting op de betreffende onttrekkingen.

Toelichting
We streven naar werkomgevingen op de Tilburgse bedrijventerreinen, die nu en in de toekomst relevant zijn, waar ondernemers en werknemers graag komen. Terreinen die positief bijdragen aan het vestigingsklimaat van Tilburg en met een ruimtelijke kwaliteit die hieraan bijdraagt. Onze aandacht voor (de samenhang van) verdichten, verduurzamen, vergroenen van de terreinen én versterking en vernieuwing van de economische structuur komt daarbij samen.

Het optimale ruimtegebruik hangt nauw samen met de activiteiten die al worden ondernomen op de bedrijventerreinen rondom de maatschappelijke opgaven klimaat (wateroverlast, hittestress en groene natuur), duurzaamheid (energie- en grondstofbesparing, duurzame energie-opwek en hergebruik van grondstoffen) en de opgave voor circulaire economie. De revitalisering en herstructurering van bedrijventerrein is een integrale opgave, waarbij ook doelen op het gebied van klimaat, energie, biodiversiteit en stedelijke ontwikkeling worden gerealiseerd. De inzet van middelen uit de Reserve Fonds Revitalisering Bedrijventerreinen vind plaats in afstemming met de gemeentelijke middelen voor deze opgaven, zoals opgenomen in het Fonds Stedelijke Ontwikkeling, Investeringsfonds Klimaat, Reserve Bodem, geluid en lucht en andere relevante gemeentelijke reserves.

Het Fonds Revitalisering Bedrijventerreinen is een gemeentelijke reserve, waar derden geen aanspraak op kunnen maken.

2.4 Samen en dichtbij

In één oogopslag

Bestuur en samenwerking

Wat gaat goed	Wat kan beter
Bestuur, lobby en netwerken • De raad stelt na de zomer 2023 de startnotitie van het meerjarige Programma Levendige Democratie vast. Een Denktank (met een onafhankelijk voorzitter, inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties) helpt om de invulling van het programma verder vorm te geven. De raad heeft besloten een forse investering te doen van € 1,6 miljoen voor het verlevendigen van de democratie door deze te besteden aan de versterking van de lokale media. Daarmee resteert € 2,4 miljoen in het fonds voor deze bestuursperiode. • De eerste viering 'Verjaardag van de Stad' op 15 april 2023 in de Reeshof was een succes. • De raad heeft op 22 mei 2023 de startnotitie Tilburg in 2050 vastgesteld. Met 'Tilburg in 2050' waar twee opgaven uit het Akkoord (Verhaal Tilburg 2050 en Omgevingsvisie 2050) zijn gebundeld, geven we samen met de stad en dorpen in een participatief proces antwoord op de vraag welke stad we willen zijn in 2050 en we bepalen wat ons nu te doen staat om dit te bereiken. De hieruit volgende opgaven vertalen we in de visie 'Tilburg in 2050'. De programmaorganisatie is ingericht. • De evaluatie van de week van de uitvoering is afgerond en in januari is hierover met de raad gesproken. De relatie met de Perspectiefnota wordt losgelaten. Insteek is om het vervolg te koppelen aan de uitvoering in de wijken (wijkgericht werken en de in ontwikkeling zijnde gebiedsteams). • De samenwerking met Breda (en regio's Hart van Brabant en Baronie) krijgt steeds meer vorm. Met het Rijk hebben we afspraken gemaakt op het schaalniveau van de stedelijke regio Breda-TIlburg voor wonen (Woondeal), verstedelijking-mobiliteit (via BO MIRT) en organiseren we onze inbreng voor het 'ruimtelijk voorstel' met de provincie Noord-Brabant (verstedelijking, pMIEK en BPLG). Tegelijkertijd verkennen we ook vernieuwende samenwerkingsarrangementen (governance). • In BrabantStad komt de kracht van de stedelijke regio's ook meer centraal te staan. Met de toetreding van Oss en Roosendaal tot het netwerk, krijgt de tweestedenregio Tilburg-Breda steeds meer positie op de kaart van Brabant.	**Bestuur, lobby en netwerken** • Met de vacante positie van lobbyist Europa per 1 februari 2023 is het ontwikkelen van een lobbyagenda Europa vertraagd.

- Onze lobbyinspanningen voor goede bestuurlijke en financiële verhoudingen, samen met VNG en G40, heeft tot een aantal resultaten geleid. Op 17 april 2023 is er een principeakkoord bereikt over de Hervormingsagenda Jeugd. Voor Tilburg betekent dit indicatief voor 2024 en 2025 ca. € 3,6 miljoen (minder bezuiniging), maar blijft onzekerheid in 2026. De Hervormingsagenda is tijdens de Algemene Ledenvergadering van de VNG (op 14 juni 2023) voor instemming voorgelegd aan de leden. Via het VNG Bestuur denken we actief mee over de te volgen lobbystrategie rondom de nieuwe financieringssystematiek (vanaf 2027) en het 'financiële ravijn' vanaf 2026 (o.a.in aanloop naar de Voorjaarsnota van het kabinet).
- Ten aanzien van de bestuurlijke verhoudingen en interbestuurlijke samenwerking zijn we actief betrokken in het gesprek met minister BZK over (de uitwerking en betekenis van) de Actieagenda Sterk Bestuur, onder andere via de VNG, G40 en in het kader van de samenwerking met Breda. Onze uitvoeringstoets is een belangrijk instrument dat een spiegel kan vormen van de Uitvoeringstoets Decentrale Overheden (UDO) van het Rijk. Daarnaast voeren we actief het gesprek met de provincie over het nieuwe Beleidskader Toekomstbestendig Bestuur dat in het najaar (nieuwe college GS) vastgesteld wordt.
- In de lobby zetten we ons niet alleen in voor goede bestuurlijke en financiële verhoudingen met het Rijk (herijking Gemeentefonds, sociaal domein), ook voeren we een actieve lobby op thema's als ondermijning, netschaarste en externe veiligheid spoor (samen met andere Brabantse steden) en asiel (Spreidingswet). Voor het Nationaal Programma Leefbaarheid & Veiligheid (NPLV) leveren we voor 1 juli 2023 het uitvoeringsprogramma op. Groenewoud kan geen onderdeel worden van het NPLV, maar over een 'status aparte' zijn we in gesprek. We benutten de kansen en diverse regelingen die beschikbaar komen (bijv. Volkshuisvestingsfonds, Preventie met Gezag, School en omgeving, Energiefixers) om extra steun en middelen te verkrijgen van het Rijk voor de meest kwetsbare wijken in Tilburg.
- Het bestuur van Midpoint heeft een nieuwe governance vastgesteld. We betrekken de Raad bij deze nieuwe governance als duidelijk is wat de impact daarvan voor de gemeente is (planning in derde kwartaal 2023).

Wijkgericht werken

- Op 7 maart 2023 is besloten om het wijkgericht werken te versterken door onder andere vanaf 1 april 2023 een start te maken met het werken in 8 gebiedsteams waarvan de grenzen zijn bepaald.

Wijkgericht werken

- Het doorontwikkelen van de wijk-/dorpsagenda's en het concretiseren van opgaven, zodat ze gekoppeld kunnen worden aan de P&C-cyclus.

- In verschillende wijken (onder andere Noord en West) zijn eerste bijeenkomsten geweest om samen met inwoners en partners uit het gebied, invulling te geven aan de gebiedsteams.
- Wijk/dorpsagenda's worden in- en extern steeds meer gezien en gebruikt als een erkend instrument en op 7 maart jl. is besloten dat de agenda's een sturend document worden en gekoppeld worden aan de P&C-cyclus.
- Verkorte versies van de wijk- en dorpsagenda's zijn voor iedereen terug te vinden op Tilburg.nl.
- In verschillende gebieden (onder andere Groenewoud en de dorpen) wordt samen met partners en inwoners uit het gebied gewerkt aan een integrale gebiedsvisie.
- Om meer nabij en in de wijken en dorpen te werken, is de formatie wijkregisseurs en omgevingsmanagers uitgebreid en worden locaties in de wijk als werkplekken voor de gebiedsteams ingericht.
- Om met behulp van objectieve en subjectieve data beter zicht te krijgen op de wijken/dorpen is de Wijktoets doorontwikkeld tot de T-meter.
- Het uitvoeringsprogramma Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid, NPLV Noord/West en Groenewoud, is samen met partners opgesteld.

- Het betrekken van een meer representatieve groep inwoners/ "het stille midden" bij de wijk- en dorpsagenda's.
- Wijkgericht werken vraagt ook een cultuur- en gedragsverandering: anders denken, samen leren en anders sturen. We besteden daar al veel aandacht aan, maar dit dient zeker gecontinueerd te worden.

Publieke dienstverlening

Wat gaat goed

Klantgedreven dienstverlening

- Klantgedreven dienstverlening in Tilburg heeft landelijke aandacht: Staatssecretaris Van Huffelen bezocht op 23 januari de gemeente Tilburg en op 30 maart waren meer dan 90 overheidsorganisaties geïnteresseerd in de Tilburgse dienstverleningsontwikkelingen.
- We zijn landelijk actief bij het overheidsbrede programma "Werk aan Uitvoering" ter verbetering van de publieke dienstverlening (WaU). Hierbij leveren we een bijdrage aan spoor 1: het inrichten van overheidsbrede loketten.

Ons dienstverlenings DNA

- De volgende klantreizen zijn in uitvoering:
  - Ik heb een klacht over de gemeente Tilburg;
  - Ik wil (ver)bouwen in de gemeente Tilburg;
  - Melding Gebruik openbare ruimte (GOR);
  - Aanvraag subsidie (Sociaal).
- Er zijn vijf klanttevredenheidsmetingen in de afrondende fase voor livegang. Dit betreft drie metingen Voor Toegang Tilburg/Jeugd en twee metingen bij Klantregie Werk en Inkomen. Resultaten worden in de Jaarrekening 2023 opgenomen.

Wat kan beter

Klantgedreven dienstverlening

- De verbinding van het programma dienstverlening met gemeentebrede opgaves uit het akkoord moet versterkt worden.
- De resultaten van het programma moeten beter zichtbaar gemaakt worden in de organisatie.

Ons dienstverlenings DNA

- Er is te weinig capaciteit om goed invulling te kunnen geven aan de geplande activiteiten voor het spoor DNA Dienstverlening. Er wordt bekeken op welke manier we de capaciteit kunnen vergroten.
- Het gebruik van meerdere communicatiekanalen vraagt ons als organisatie om bewust en kwalitatief goed te handelen op deze kanalen. Het verder professionaliseren van de afhandeling van klantvragen via Social media blijft de komende tijd aandacht vragen.

- Het advies voortzetting User Experience lab (UX-lab) is opgeleverd. De projectfase is bijna afgerond en er wordt nu bekeken hoe het lab een vaste plek kan krijgen binnen de organisatie.
- Het onderzoek naar de kwaliteit van de inhoudelijke beantwoording van vragen die binnen komen via Social media kanalen en telefonie is afgerond. De resultaten worden nu bekeken.
- Om medewerkers mee te nemen in de beweging klantgedreven werken hebben we:
  - Diverse simulatiesessies uitgevoerd.
  - Gesprekken over DNA- dienstverlening gevoerd bij Werk en Inkomen.
  - Inhoudelijke gesprekken gevoerd met de uitvoerende afdelingen over de resultaten van het onderzoek naar de tweedelijns telefonische bereikbaarheid.

Omnichannel strategie
- We voeren verbeteringen door op de integratie van telefonie op het klantsysteem (Salesforce)
- We voegen verschillende sociale media kanalen (direct messenging) toe aan het klantsysteem. Daarnaast zijn we bezig met de voorbereiding om Gem (de gemeentelijke virtuele assistent), te koppelen aan het klantsysteem.
- De ingebruikname van het klantsysteem door een aantal teams van W&I is in voorbereiding.
- Er vinden impact- en procesanalyses op de toekomstige inzet van het klantsysteem plaats bij o.a. BAT en Sport.

Innovatie en wendbaarheid
- De pilot “Mijn zaken” is succesvol afgerond. Hierin is een proef gedaan om track en trace statusinformatie van zaken te standaardiseren.
- Het project “Klant tot klant” is opgestart om in te spelen op nieuwe landelijke manieren van informatie-uitwisseling.
- Gem is samen met o.a. Utrecht, Drechtsteden, Rotterdam verder doorontwikkeld, hierdoor kunnen inwoners 24/7 gericht informatie krijgen over gemeentelijke producten en diensten.
- Het project “Implementatie (virtuele) balie” in onze dienstverlening is opgestart.
- Er zijn meerdere processen gerobotiseerd met behulp van RPA.

Omnichannel strategie
- De doorontwikkeling van de persoonlijke internetpagina voor burgers en ondernemers (ofwel MijnGemeente) blijft achter.
- Gebrek aan capaciteit op domein van privacy by design blijft een aandachtspunt. Inmiddels loopt weer een wervingstraject.

Innovatie en wendbaarheid
- Innovatie is niet structureel belegd in onze organisatie waardoor capaciteit en middelen niet altijd tijdig beschikbaar zijn. Dit leidt bij proeven en pilots tot vertraging.

Actueel (ontwikkelingen/risico's)

- Impact op kwaliteit en productiviteit van ontwikkelingen op het Klant Contact Centrum (KCC)
- Grote stijging WOZ bezwaren
- Risico tROM chroom-6 is vervallen

Financieel resultaat

Het resultaat is € 16,2 miljoen voordelig ten opzichte van de primaire begroting. De belangrijkste afwijkingen zijn:

- Uitkering gemeentefonds (V 16,2)
- Vrijval stelpost prijsstijging (V 5,5)
- Nieuwe CAO gemeenten (N 3,4)
- Herijking budgetten rente en treasury (N 1,6)
- OZB woningen en niet-woningen (N 0,9)
- Vrijval administratief budget technische doorrekening begroting (V 0,7)
- Stijging energielasten (N 0,6)

Voorstellen

Er is voor € 0,9 miljoen nadelig aan voorstellen ingediend. Dit zijn:

- Verlenging tijdelijke uitbreiding bouwtoezicht (N 0,2)
- Ontvangst nieuwe stadswinkel (N 0,1)
- Tilburg in 2050 (N 0,1)
- Bezetting stadswinkels (N 0,3)
- Mediaregie (N 0,07)
- Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (N 0,04)
- Onderzoeksbudget (N 0,03)
- Wettelijke taak Landelijke aanpak adreskwaliteit (N 0,07)

Actueel (ontwikkelingen en risico's)

Ontwikkelingen

Klant Contact Centrum (KCC)

Binnen het KCC spelen op dit moment een aantal thema's met behoorlijke impact op de kwaliteit en productiviteit.

- In de voorbereiding op het terug in eigen huis halen van het telefonie kanaal is een formatieve berekening gemaakt op basis van de informatie van de leverancier. Sinds die tijd is er veel veranderd waardoor de huidige formatie niet meer past.
- Tijdens de Corona periode is besloten dat meer mensen thuiswerken en sindsdien werkt iedereen met een mobiele telefoon. Telefoontjes voor de ambtelijk organisatie worden niet meer door collega's overgenomen. Daarnaast zijn veel medewerkers waar klanten voor bellen vaak in overleg en meestal niet direct bereikbaar voor het KCC. Dit resulteert in het structureel aanmaken van terugbelnotities in plaats van het enkel warm doorverbinden van calls. Vervolgens is er sprake van veel 'herhaalverkeer' omdat terugbelverzoeken niet altijd tijdig of niet naar wens van de klant worden opgepakt.
- De huidige arbeidsmarkt heeft ook effect op het KCC. Het verloop is enorm groot omdat medewerkers eenvoudig kunnen doorstromen naar andere, ook interne, vacatures. Dat heeft er o.a. toe geleid dat de geroutineerde ervaren medewerkers doorstromen naar andere functies, met als gevolg een groot kennis- en productiviteitsverlies. Ook is er een groot verloop onder de relatief nieuwe medewerkers waardoor de kwaliteit en productiviteit niet goed op orde komt. De continue instroom en opleiding van nieuwe medewerkers vraagt extra tijd, inspanning en inzet van zowel intern als extern/inhuur personeel die vervolgens niet actief en productief zijn in het KCC. Het aantal klachten blijft beperkt (<1 per week) en als er een klacht is wordt altijd door de manager van het KCC persoonlijk contact opgenomen.
- Vragen van klanten worden steeds complexer waardoor afhandeltijden stijgen.

- Het Omnichannel werken vraagt dat we klantcontacten vastleggen. Dat was geen onderdeel van de werkzaamheden van het externe callcenter. Het vastleggen van de klantcontacten zorgt voor langere afhandeltijden. De positieve effecten van deze handelingen zijn pas over langere tijd zichtbaar binnen de rest van de organisatie. De technische ondersteuning op het gebied van Omnichannel werken en het vastleggen van deze klantcontacten is nog niet optimaal. Hier wordt hard aan gewerkt.

Deze ontwikkelingen hebben invloed op de wachttijden en afhandeltijden binnen het KCC. We maken nu een verdiepende analyse op de data en informatie en werken aan een plan om de servicelevels weer op niveau te brengen. Daarnaast starten we eind 2023 met een nieuw formatie calculatie model zodat er een concreet beeld komt over de benodigde formatie.

WOZ-bezwaren
Er is landelijk enorm veel aandacht geweest voor het maken van bezwaar tegen je WOZ-waarde. Er is veel reclame gemaakt door No Cure No Pay bureaus (NCNP) en daarnaast zijn ook de gevolgen van deze problematiek uitgebreid in de media geweest. Deze aandacht heeft een enorm effect gehad. Het aantal bezwaren is namelijk verdrievoudigd (7.325) en ongeveer de helft hiervan is ingediend via een NCNP-bureau.

Het werk dat voortkomt uit deze stroom bezwaren is teveel voor de huidige bezetting. Om alle deadlines te kunnen halen, hebben we minimaal 1 extra fte bezwaarafhandelaar en 2 extra fte taxateur nodig. Deze tijdelijke extra formatie kunnen we incidenteel opvangen binnen de loonkosten van de afdeling.

Door deze NCNP-bureaus betalen we hoge bedragen aan proceskostenvergoedingen. In 2022 was onze gemeente aan proceskosten (bezwaar en beroep) € 115.000 kwijt.
In 2023 gaat dit naar verwachting behoorlijk stijgen. Het exacte bedrag is nog lastig in te schatten, maar wordt meegenomen bij de najaarsbijstelling.

Risico's (nieuw/gewijzigd/vervallen)
Hieronder worden enkel nieuwe en substantieel gewijzigde risico's toegelicht.

Vervallen:

tROM chroom-6
Deelnemers en medewerkers aan het re-integratietraject tROM, waarbij museumtreinen werden opgeknapt, zijn mogelijk blootgesteld aan Chroom-6, een stof die schadelijk kan zijn voor de gezondheid. Het RIVM heeft in opdracht van de onderzoekscommissie Tilburg Chroom-6 onderzoek hiernaar gedaan. Op 31 januari 2019 hebben de onderzoekscommissie en het RIVM de onderzoeksresultaten bekend gemaakt. Het RIVM onderzoekt en houdt actuele medische ontwikkelingen continu bij. Op het moment dat dit tot nieuwe inzichten leidt wordt daarop de ziektelijst met aan Chroom-6 gerelateerde ziektes aangepast en openbaar gemaakt. Op basis daarvan is In 2020 de ziektelijst uitgebreid met de ziekte strottenhoofdkanker.
De gemeente heeft op 4 maart 2021 een dagvaarding ontvangen van het OM. De gemeente wordt strafrechtelijk vervolgd voor de periode 1 maart 2009 tot en met 31 december 2010 vanwege het overtreden van de Arbeidsomstandighedenwet en de Wet milieubeheer bij de uitvoering van het tROM-project. De eerste zitting heeft plaatsgevonden op 14 september 2021. Daar heeft de rechtbank besloten om nog een aantal getuigen te laten horen door de rechter-commissaris. De inhoudelijke behandeling van de zaak heeft op 12 en 13 december 2022 plaatsgevonden bij de rechtbank Rotterdam. Op 1 februari 2023 heeft de rechtbank uitspraak gedaan. De gemeente Tilburg is veroordeeld voor overtreding van de wet Milieubeheer, maar niet veroordeeld voor overtreding van de Arbeidsomstandighedenwet. De gemeente is veroordeeld tot het betalen van een geldboete van € 250.000. De gemeente gaat niet in hoger beroep. Nedtrain en het OM gaan ook niet in hoger beroep.
Aangezien de financiële gevolgen van de behandeling van aanvragen van tegemoetkomingen en gezondheidsklachten op basis van de regeling tegemoetkoming chroom-6 beperkt zijn en de strafrechtszaak is beëindigd, kan het risico vervallen.

Resultaat

(x € 1.000, V=voordelig, N=nadelig)

Samen en dichtbij	L/B	2023	2024	2025	2026	2027
Bestuur en samenwerking						
• Leren en ontwikkelen wijkgericht werken	L	400 N	400 N			
t.l.v. reserve Transitiefonds Wijkgericht werken en Inwonersparticipatie	B	400 V	400 V			
Publieke dienstverlening						
• Reisdocumenten en rijbewijzen	B	479 V	105 V	109 V	124 V	124 V
	L	193 N	29 N	30 N	34 N	34 N
• Formatie KCC	L	93 N				
• Verkiezingen	L	211 N				
• Overige Publieke dienstverlening	L	45 N	45 N	45 N	45 N	45 N
Diensten aan andere overheden						
• DVO inzameling Goirle, Dongen, Alphen-Chaam	L	548 V	548 V	548 V	548 V	548 V
en BAT Bedrijven N.V.	B	548 N	548 N	548 N	548 N	548 N
• Bureau regiovervoer	B	14.054 N	14.054 N	14.054 N	14.054 N	14.054 N
	L	14.054 V	14.054 V	14.054 V	14.054 V	14.054 V
• Toegang	B	431 V	319 V	319 V	319 V	319 V
	L	431 N	319 N	319 N	319 N	319 N
• Overige Diensten aan andere overheden	L	194 N	194 N	194 N	194 N	194 N
	B	194 V	194 V	194 V	194 V	194 V
Financiering en algemene dekkingsmiddelen						
• Herijking budgetten rente en treasury	L	1.571 N	1.944 N	2.372 N	2.782 N	6.260 N
	B	150 V	128 V	116 V	109 V	159 N
• Bijstelling uitkering gemeentefonds o.b.v. meicirculaire 2023 (GF)	B	16.197 V				
• Toeristenbelasting	B	501 V				
• OZB Woningen	B	700 N				
• OZB Niet-woningen	B	230 N				
• Overige Financiering en algemene	L	7 V	51 V	51 V	91 V	91 V
dekkingsmiddelen	B	7 N	7 N	7 N	7 N	7 N
Algemene baten en lasten						
• Nieuwe CAO gemeenten	L	3.400 N	3.500 N	3.500 N	3.500 N	3.500 N
• Vrijval stelpost prijsstijging	L	5.490 V	400 V	400 V	400 V	400 V
• Chroom-6	L	105 N				
• Vrijval administratief budget technische doorrekening begroting	L	728 V	801 V	806 V	810 V	810 V
• Stijging energielasten	L	610 N				
• Correctie indexatie huur 2023	L	224 N	224 N	224 N	224 N	224 N
• Overige Algemene baten en lasten	L	37 V	98 V	98 V	98 V	98 V
Totaal Samen en dichtbij		**16.200 V**	**4.166 N**	**4.598 N**	**4.960 N**	**8.706 N**

Toelichting op de grootste financiële mutaties (> € 100.000):

Leren en ontwikkelen wijkgericht werken (N/V 400)
Besteding van het fonds Wijkgericht werken en inwonersparticipatie is gemandateerd aan het College. Op 7 maart 2023 is het bestedingsplan vastgesteld. Om de weg van het wijkgericht werken voort te zetten en te versterken wordt er de komende jaren incidenteel budget beschikbaar gesteld voor het ontwikkelen van nieuwe competenties en vaardigheden voor de medewerkers van de gemeente Tilburg die nodig zijn voor het succesvol wijkgericht werken. Deze kosten worden ten laste gebracht van de reserve Transitiefonds Wijkgericht werken en inwonersparticipatie.

Reisdocumenten en rijbewijzen (V 479/N 193)
Als gevolg van aanpassingen wettelijke tarieven nemen de opbrengsten toe. Daarnaast verwachten we voor de reisdocumenten een toename van circa 48% en voor de rijbewijzen een toename van circa 11%. Voor de reisdocumenten heeft dit per saldo een positief effect van € 176.248 en voor de rijbewijzen van € 109.622. Voor 2024 en verder zijn de wettelijke tarieven aangepast.

Formatie KCC inzake reisdocumenten en rijbewijzen (N 93)
Door de aanpassing van de verwachtte aantallen reisdocumenten en rijbewijzen neemt de formatie met 1,34 FTE toe. Dit zorgt voor een toename in de personeelskosten van € 93.100.

Verkiezingen (N 211)
Het organiseren van de verkiezingen in maart jl. heeft tot hogere kosten geleid. Dit komt o.a. omdat het verkiezingen van zowel provincie als waterschappen betrof wat extra kosten met zich meebrengt. Met name het drukwerk, het bezorgen ervan en de inzet vanuit diverse afdelingen heeft hieraan bijgedragen. Ook de nieuwe procedure met betrekking tot de vaststelling van de verkiezingsuitslag leidt tot hogere kosten. De aanvullende kosten worden geschat op € 211.000. Via het gemeentefonds ontvangen we (structurele) compensatie tot een bedrag van € 39.000 in het kader van de Wet nieuwe procedure vaststelling verkiezingsuitslag.

DVO inzameling Goirle, Dongen, Alphen-Chaam en BAT Bedrijven N.V. (V/N 548)
Wijzigingen in de inzameling voor gemeenten Goirle, Dongen, Alphen-Chaam en dienstverlening BAT Bedrijven N.V. leidt tot hogere inzamelkosten en hogere opbrengsten (L 163 N/B 163 V). Door een administratief technische wijziging dalen de lasten en baten (L 711 V/B 711 N). Per saldo dalen de lasten en baten vanaf 2023 met € 548.000.

Bureau regiovervoer (V/N 14.054)
Door een gewijzigde systematiek in facturatie van het regiovervoer krijgen de deelnemende gemeenten nu alle facturen rechtstreeks van de vervoerders. Voorheen liep dit via de administratie van Tilburg. Enkel de uitvoeringskosten van het regiobureau lopen nu nog via Tilburg.

Toegang (V/N 431)
Door een uitbreiding van de inzet voor de Toegang met 2,9 FTE kan er een hoger bedrag doorbelast worden naar de Toegang (319 N/V). Voor 2023 zorgt ook een tijdelijke functie voor uitbreiding van de inzet.

Herijking budgetten rente en treasury (N 1.571/V 150)
De raming voor de rente en treasurybudgetten is geactualiseerd en leidt tot de volgende bijstellingen:

(Bedragen x € 1.000)	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Rente financiering	N 1.571	N 1.944	N 2.372	N 2.782	N 6.289
Premie garantstelling Willem II	V 87	V 80	V 73	V 65	V 58
Overige bijstellingen	V 63	V 48	V 43	V 44	N 188
Totaal	**N 1.421**	**N 1.816**	**N 2.256**	**N 2.673**	**N 6.419**

De grootste bijstelling is het gevolg van de gestegen rente. Door de recente renteverhogingen van de Europese Centrale Bank (ECB) in een poging om de inflatie af te remmen is de rente in korte tijd snel opgelopen. Daar waar we in de begroting 2023 nog uit zijn gegaan van 1% voor korte en 2,5% voor lange financiering ligt de actuele rente voor beide inmiddels boven de 3%. Door toevoeging van jaarschijf 2027 en omdat de huidige

meerjarenbegroting leidt tot een oplopende leningportefeuille leidt dit in 2027 tot een hogere bijstelling dan de jaren ervoor.

Vorig jaar heeft de gemeente een garantstelling afgegeven op een door Willem II aangetrokken lening voor de aankoop van het Koning Willem II stadion. Op basis van de garantstellingsovereenkomst moet Willem II hiervoor een garantiepremie aan de gemeente betalen. Hier staan o.a. beheerskosten tegenover (zie melding 'Gevolgen verkoop Willem II stadion' onder veld Aantrekkelijke Leefomgeving).

De overige bijstellingen hebben betrekking op de doorberekende rente aan de grondexploitatie, de bijstelling van renteopbrengsten op verstrekte leningen en de aflopende onttrekking uit de reserve beleggingsfonds 2000 in 2027.

Bijstelling uitkering gemeentefonds o.b.v. meicirculaire 2023 (GF) (V 16.197)
De uitkering gemeentefonds is geactualiseerd op basis van de meicirculaire 2023 en daarnaast is uitgegaan van actuele basisgegevens. In totaliteit stijgt de uitkering 2023 met ruim € 16 miljoen. Bijstelling van het accres 2022 en 2023 leidt tot een voordeel van € 3,77 miljoen. Het gebruik van actuele basisgegevens leidt tot een toename van € 2,26 miljoen. Bijstelling van integratie- en decentralisatieuitkeringen en taakmutaties leiden tot een hogere uitkering van € 10,09 miljoen. HIervan heeft een bedrag van € 6,4 miljoen betrekking op loon- en prijsbijstelling over 2023, € 1,2 miljoen betreft het Nationaal Actieplan Dakloosheid, € 0,8 miljoen voor Flankerend beleid armoede en € 0,7 miljoen voor de aanpak van armoede en schulden.
De structurele effecten van de meicirculaire worden verwerkt in de Programmabegroting 2024.
Actualisering van de uitkeringsjaren 2020 t/m 2022 leidt daarnaast tot een voordeel van € 32.000.
Verder wordt de ontvangen Compensatie quarantaineplicht € 42.286 gestort in de reserve Crisisherstelfonds (zie veld Algemene baten en lasten)

Toeristenbelasting (V 501)
De inkomsten toeristenbelasting over het jaar 2022, opgelegd in 2023, zijn € 193.000 hoger dan geprognosticeerd. De positieve afwijking wordt veroorzaakt door een beter herstel van de markt dan verwacht en door de aanvulling van accommodatie in Biezenmortel, die door de corona periode, nu geëffectueerd wordt.
De inkomsten toeristenbelasting over het jaar 2023, welke wordt opgelegd in 2024, zal naar verwachting een positieve bijstelling kennen van € 308.000 op basis van een autonome ontwikkeling van de hotelvraag van 2% en uitgaande van lichte prijsstijgingen van het logiesaanbod die een positief effect hebben op de inkomsten toeristenbelasting.
We komen bij de Programmabegroting 2024 terug op het structurele effect. De Raad heeft op 18 december 2022 besloten om de meeropbrengst toeristenbelasting in te zetten voor (een deel van) de dekking van het nieuwe citymarketingbeleid per 1-1-2024. Er zal ten tijde van de Programmabegroting 2024 inzicht zijn in de extra kosten voor het citymarketingbeleid.

OZB Woningen (N 700)
De opbrengst OZB voor woningen wijkt af ten opzichte van het begrote bedrag. Dit is met name te verklaren doordat de definitieve waardeontwikkeling 1,4 procentpunt lager is uitgevallen ten opzichte van de ingeschatte waardeontwikkeling (was 19%). Ten tijde van het inschatten van de waardeontwikkeling zijn we uitgegaan van landelijke en regionale beschikbare cijfers (o.a. CBS/NVM). Uiteindelijk bleek voor de gemeente Tilburg de daadwerkelijke waardeontwikkeling lager. De woningmarkt liet ook wel een extreme waardeontwikkeling zien waardoor het extra moeilijk was om de waardeontwikkeling goed in te schatten. Daarnaast is het aantal gerealiseerde nieuwbouwwoningen in 2022 in Tilburg lager dan in 2021. Dit werkt door in de aantallen waarmee we voor 2023 gerekend hebben.

OZB Niet-woningen (N 230)
Voor de niet-woningen blijft de opbrengst 0,9% achter ten opzichte van de begroting. Dit is met name te verklaren doordat ook hier sprake is van minder gerealiseerde nieuwbouw. Anderzijds is er ook sprake van minder leegstand, waardoor de minderopbrengst beperkt is gebleven. Dit blijkt ook uit de CBS Landelijke Monitor Leegstand.

Nieuwe CAO gemeenten (N 3.400)
Begin april 2023 is de Cao gemeenten 2023 definitief geworden. Ten opzichte van de huidige raming leidt dit tot een loonkostenstijging van 3,1% ofwel € 5,7 miljoen en extra lasten voor de vergoeding voor hybride werken. Dit nadeel is groter dan de ruimte die via een stelpost in de begroting 2023 was gereserveerd voor loonontwikkeling. Dit geeft de volgende nominale bijstelling.

(Bedragen x € 1.000)	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Doorrekening CAO 2023	6.400 N	6.500 N	6.500 N	6.500 N	6.500 N
Inzet stelpost loonstijging	3.000 N	3.000 N	3.000 N	3.000 N	3.000 N
Totaal	**3.400 N**	**3.500 N**	**3.500 N**	**3.500 N**	**3.500 N**

Vrijval stelpost prijsstijging (V 5.490)
Op meerdere velden zien we in deze Tussenrapportage nadelen als gevolg van prijsstijgingen. In de begroting is hier rekening mee gehouden door stelposten op te nemen. Deze stelposten zetten we in als dekking voor de prijsstijging op de velden. Dit geeft onderstaande bijstelling.

(Bedragen x € 1.000)	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Inzet stelpost prijsstijging	800 V				
Inzet stelpost energieprijzen	1.400 V				
Inzet stelpost onderhoudscontracten	400 V	400 V	400 V	400 V	400 V
Inzet stelpost indexering septembercirculaire	2.890 V				
Totaal	**5.490 V**	**400 V**	**400 V**	**400 V**	**400 V**

Chroom-6 (N 105)
De behandeling van aanvragen met betrekking tot tegemoetkomingen en gezondheidsklachten op basis van de regeling tegemoetkoming chroom-6 loopt door in 2023. Voor de uitvoeringskosten van de regeling is € 105.000 geraamd. Omdat de kosten nu beperkt zijn en de strafrechtzaak is afgerond, kan het risico Chroom-6 vervallen.

Vrijval administratief budget technische doorrekening begroting (V 728)
Bij de jaarlijkse zogenoemde technische doorrekening van de programmabegroting worden op basis van nieuw berekende uurtarieven en ureninzet de kosten van activiteiten doorberekend naar de velden/activiteiten in onze begroting. Uit deze technische doorrekening ontstaat altijd een administratief saldo. Dit ontstaat onder meer door een nieuwe urenverdeling, nieuwe uurtarieven, groei of krimp van de formatie en weglekeffecten naar gesloten exploitaties. Dit saldo kan positief of negatief zijn. Bij de technische doorrekening van de programmabegroting 2023 is een voordelig meerjarig saldo ontstaan. Bij de programmabegroting 2023 is afgesproken om dit saldo op voorhand jaarlijks mee te nemen in de begroting zodat het in de integrale afweging kan worden meegenomen. Daarom verwerken we dit in deze tussenrapportage: 2023: 728 V; 2024 :801 V; 2025: 806 V; vanaf 2026: 810 V.

Stijging energielasten (N 610)
Zie voor dit onderdeel de toelichting bij Duurzame Stad, Fysieke Basiskwaliteit. Het nadeel op dit veld bedraagt voor 2023 € 610.000.

Correctie indexatie huur 2023 (N 224)
De begroting voor huur voor de gemeentelijke stadskantoren wordt aangepast op de werkelijke indexatie 2023. De werkelijke indexatie (14,5%) is fors hoger dan bij de begroting is ingeschat (9,5%).

Toelichting overige financiële mutaties (< € 100.000):

Overige Publieke dienstverlening (N 45)
- **Indexatie Regionaal Archief Tilburg (N 45):** De werkelijke contractuele indexatie 2023 is als gevolg van loon- en prijsstijgingen € 45.000 hoger dan waar in de begroting 2023 rekening mee is gehouden.

Overige Diensten aan andere overheden (N/V 194)
- **Detachering Midpoint (V/N 31)**: In verband met de in de nieuwe cao opgenomen salarisverhoging worden lasten en baten voor de doorbelasting aan Midpoint aangepast.

- **Project dejuridisering bij multiproblematiek (V/N 70)**: Het project is in overleg met Divosa verlengd om meer informatie te verzamelen. De “dejuridisering bij multiproblematiek” leidt tot een analyse en pilot rondom bezwaarmakers die relatief veel bezwaren indienen, waarbij veel bezwaren, beroepen en hoger beroepen niet ontvankelijk of ongegrond zijn en daarmee niet leiden tot oplossing van het probleem/problemen van de bezwaarmakers. Voor de kosten van dit project wordt in 2023 een bijdrage van € 70.000 ontvangen.
- **Uitvoeringsbegroting jeugd (V/N 93)**: De uitvoeringsbegroting 2023 voor de gastheertaken in het kader van jeugd is bijgesteld. In verband met o.a. de inkoopstrategieën komen er meer taken te liggen bij de gastheer (Tilburg). In dat kader worden in 2023 incidentele kosten gemaakt voor de projectleiding en ondersteuning m.b.t. de nieuwe inkoop die in 2024 en verder niet terugkomen. De structurele verlaging is het gevolg van de budgetverhoging door indexatie die hoger uitviel dan de kosten. Het Tilburgse aandeel in de kosten wordt gemeld bij de velden Passende Ondersteuning; Jeugdhulp en Algemene baten en Lasten.

Overige Financiering en algemene dekkingsmiddelen (V/N 7)

- **Baatbelasting (N 7)**: De baatbelasting wordt al jaren niet meer opgelegd maar het bijbehorende opbrengstbudget was abusievelijk nog niet bijgesteld.
- **Overheveling budget anti-discriminatievoorziening (V 51)**: De extra beschikbare middelen voor versterking anti-discriminatievoorziening worden structureel ingezet voor subsidie aan Radar (zie veld Openbare orde en veiligheid).
- **Wet Goed Verhuurderschap (GF) (N 44)**: Door een aanpassing van de verdeling ontvangen we meer middelen uit het gemeentefonds, die we in zullen zetten voor de uitvoering van de Wet Goed Verhuurderschap.

Overige Algemene baten en lasten (V 37)

- **Beheer kunstwerken in gemeentelijke panden (V 16)**: Het beheer van kunstwerken in gemeentelijke gebouwen gaat over naar afdeling cultuur. Zie veld Economie, cultuur en evenementen.
- **Uitvoeringsbegroting jeugd (V 63)**: De uitvoeringsbegroting 2023 voor de gastheertaken in het kader van jeugd is bijgesteld met name vanwege mutaties in de formatieve kosten. Het Tilburgse aandeel in de kosten wordt gemeld op de velden Passende Ondersteuning: Jeugdhulp en Algemene baten en lasten.
- **Storting in reserve Crisisherstelfonds (N 42)**: Vanuit de gemeente Breda hebben we in 2023 nog een compensatie quarantaineplicht ad € 42.286 ontvangen. Deze coronacompensatie wordt toegevoegd aan de reserve Crisisherstelfonds.

Voorstellen

(x € 1.000)

Voorstellen	Soort	Bedrag 2023
Verlenging tijdelijke uitbreiding bouwtoezicht	BV	156
Ontvangst nieuwe stadswinkel	BV	148
Tilburg in 2050	BV	100
Bezetting stadswinkels	BV	288
Mediaregie	BV	70
Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer	BV	44
Onderzoeksbudget	BV	30
Wettelijke taak Landelijke Aanpak Adreskwaliteit	BV	68

(BV=Beleidsvoorstel, OV=Overheveling, KR=Kredietvoorstel)

Verlenging tijdelijke uitbreiding bouwtoezicht (N 156)

De capaciteit op bouwtoezicht is de afgelopen jaren tijdelijk met 2,3 fte uitgebreid door een toename in het aantal verleende bouwvergunningen. Dit was tijdelijk omdat de verwachting is dat de privatisering bouwcontrole gekoppeld wordt aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Doordat de inwerkingtreding nogmaals uitgesteld is, nu tot 01-01-2024 wordt de uitbreiding van het bouwtoezicht met 1 jaar verlengd. Deze tijdelijke kosten van € 183.000 worden voor 85% toegerekend aan de omgevingsvergunningen (€ 156.000) en is al in de leges verwerkt. Het restant (15%) van deze uitbreiding bedraagt € 27.000 en wordt gedekt vanuit het werkbudget veiligheid.

Ontvangst "nieuwe" stadswinkel (N 148)
In de zomer 2023 gaan negentien teams werken in de nieuwe stadswinkel. In het project ‘Samenwerken in de nieuwe stadswinkel’ hebben afgevaardigden vanuit de verschillende teams input gegeven over het klantgeleidingsproces in de nieuwe situatie. In het klantgeleidingsproces is ook een rol weggelegd voor de medewerker ontvangst, namelijk de ontvangst en de persoonlijke begeleiding van klanten en bezoekers naar (de balie van) de juiste medewerker of naar de ontvangstplek. In het huidige formatiecalculatiemodel is 1 medewerker ontvangst opgenomen gedurende de openingstijden van de stadswinkel (54uur per week). In de nieuwe stadswinkel zijn structureel 2 medewerkers nodig. Voor 2023 wordt in verband met "opstart" tijdelijk een 3e medewerker ontvangst ingezet. Dit geldt voor 7 maanden in 2023. De aanvullende kosten hiervan bedragen in 2023 € 148.000 en voor 2024 e.v. € 126.000.

Tilburg in 2050 (N 100)
In de Programmabegroting 2023 is nog uitgegaan van twee afzonderlijke trajecten: een actualisatie van de Omgevingsvisie en het verhaal Tilburg in 2050. Voor de Omgevingsvisie is de interne capaciteit (inzet uren eigen medewerkers) gedekt via de Programmabegroting 2023. Voor het verhaal Tilburg in 2050 zijn in de Programmabegroting 2023 nog geen middelen vrijgemaakt. Met het samenvoegen van de twee trajecten zijn de beschikbare middelen vanuit de Omgevingsvisie ontoereikend. Daarom is het voorstel aan de raad, conform het raadsbesluit Startnotitie ‘Tilburg in 2050’ van 22 mei 2023, om bij deze Tussenrapportage voor 2023 een extra budget van € 100.000 ter beschikking te stellen voor ‘Tilburg in 2050’. Een voorstel voor de jaren 2024-2025 wordt opgenomen in de Perspectiefnota en Programmabegroting 2024.

Bezetting stadswinkels (N 288)
In het formatiecalculatiemodel is onvoldoende rekening gehouden met de openingstijden van de stadswinkels en de minimale bezetting die hiervoor in de frontoffice nodig is. Ondanks de stijging van 48% in reisdocumenten zijn dit nog steeds relatief lage aantallen vanwege de "paspoort dip". De formatie die bij deze aantallen hoort op basis van het formatiecalculatiemodel is te laag om de stadswinkels open te kunnen houden op een minimale bezetting. Na berekening stellen we vast dat de minimale bezetting om de stadswinkels open te houden 14,61 fte moet zijn. Voor 2023 bedraagt de huidige formatie 10,36 waardoor er 4,25 fte bijkomt. De kosten hiervoor in 2023 bedragen € 287.550. Het nadeel is incidenteel omdat vanaf 2024 de effecten van de "paspoort dip" grotendeels voorbij zijn.

Mediaregie (N 70)
De werkzaamheden van mediaregie zijn de laatste jaren aanzienlijk toegenomen, verbreed en geprofessionaliseerd. Het netwerk is groter geworden zowel intern als extern. De vraag naar de specifieke kennis, kunde en expertise van mediaregie voor hulp bij inrichtingsvraagstukken groeit met de dag. Door een extern onafhankelijk bureau is gekeken naar de benodigde inzet. Hieruit blijkt dat de huidige mediaregisseurs meer vragen krijgen dan men momenteel aan kan. Vooruitlopend op het nieuwe formatiecalculatiemodel wordt de benodigde formatie aangepast. De huidige formatie is niet toereikend en dient te worden verhoogd met 0,75 fte. De kosten voor 2023 en 2024 bedragen € 69.650, daarna zullen deze werkzaamheden in het nieuwe formatiecalculatiemodel worden meegenomen.

Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (N 44)
Op 1-7-2024 treedt de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (WMEBV) in werking. De wet geeft de burger en bedrijven recht om elektronisch berichten aan een bestuursorgaan te zenden op een door het bestuursorgaan bepaalde wijze. De WMEBV regelt dat burgers en bedrijven hun zaken die ze met de overheid moeten doen, digitaal kunnen afhandelen. De WMEBV noodzaakt ons om zicht te hebben op de document- en contactstromen die we hebben met onze inwoners. Hiervoor is het noodzakelijk om een inventarisatie uit te voeren op onze kanalen, emailadressen en documenten die door en voor onze inwoners en bedrijven gebruikt worden. Daarnaast vraagt het ons om in sommige gevallen aanpassingen te doen aan de processen waarin deze kanalen gebruikt worden. Het project loopt tot en met 31-08-2024. De kosten voor 2023 bedragen € 44.000. Voor 2024 worden de kosten momenteel ingeschat op € 53.000 hierbij is nog geen rekening gehouden met eventuele kosten inzake aanpassingen aan processen of kanalen. De kosten hiervan kunnen we momenteel nog niet inschatten. Het Rijk heeft aangegeven geen compensatie aan gemeenten te bieden voor incidentele en structurele kosten van de invoering van de WEMBV.

Onderzoeksbudget (N 30)
De kosten voor onderzoeken nemen toe met € 30.000. Dit komt door de stijging van de kosten voor het bedrijvenregister en voor prognoses van bevolking en leerlingen door toegenomen digitale vereisten en specialistische kennis om betrouwbaarheid van informatie te kunnen waarborgen.

Wettelijke taak Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (N 68)
Gemeente Tilburg neemt al enige tijd deel aan de LAA (Landelijke Aanpak Adreskwaliteit). Dit is een effectieve aanpak om de kwaliteit van onze BRP te verbeteren. Voorheen besteedden we een groot deel van deze werkzaamheden uit, omdat dit geen wettelijke taak betrof, maar een projectfase waar de gemeente Tilburg vrijwillig aan deelnam. Deze werkzaamheden konden we daarom flexibel oppakken en het jaarlijks ontstane tekort hebben we incidenteel geaccepteerd. Inmiddels is er een wetsvoorstel aangenomen waardoor het een wettelijke taak wordt met ingang van 2023. Op 17 oktober 2022 is de wet gepubliceerd in het Staatsblad waardoor dit nog niet in de programmabegroting 2023 is meegenomen. Door deze wetswijziging zijn wij gebonden aan gestelde termijnen, waardoor deze werkzaamheden structureel goed belegd moeten worden binnen het cluster adresonderzoek.

3. Bedrijfsvoering

In één oogopslag

*** We zijn bereikbaar, toegankelijk, herkenbaar, benaderbaar en begrijpelijk**
*** Wij zijn een betaalbare organisatie die in control is**
*** We baseren onze keuzes op data, kennis, expertise en het gesprek met inwoners, partners en ondernemers**

Wat gaat goed	Wat kan beter
Organisatieontwikkeling • We investeren in het optimaal inzetten en ontwikkelen van het huidige personeel. Hiermee dragen we bij aan de duurzame inzetbaarheid van medewerkers zodat we impact kunnen maken in de stad en de dienstverlening aan inwoners, partners en ondernemers in de gemeente zo goed mogelijk kunnen uitvoeren. In 2022 hebben we een actieplan vitaliteit opgesteld, waaraan we nu uitvoering geven. De acties worden bepaald door de behoefte van de medewerkers maar ook door wat speelt in de maatschappij / samenleving. De vitaliteits-interventies zijn gericht op drie onderdelen: gezond en fit zijn, geschikt zijn en blijven voor werk en werk en privé in balans. Voorbeelden hierbij zijn: de gesprekstool 'Vitaliteitsspiegel' is ontwikkeld, de begeleidingsprogramma's 'Vergroot je vitaliteit' en 'De juiste job, nu en straks' zijn opgezet en gestart, een bewustwordingscampagne is gestart, het aanbod vanuit bedrijfszorg is uitgebreid (o.a. stoelmassage) en er worden meerdere workshops/trainingen aangeboden. • Eind 2022 is een proces opgestart om te komen tot invulling van de post 'nader in te vullen budget strategische personeelsplanning' waarbij de bedrijfsvoering/ondersteuning weer in balans komt met de groei van de primaire/bedrijfsmatige formatie. De invulling vindt plaats in drie tranches waarvan de eerste twee zijn afgerond. Voor de laatste tranche zijn onderzoek en keuzes nodig. Naar verwachting wordt de besteding van het budget in 2023 afgerond. Op dit moment is het beeld dat het budget ontoereikend is om de balans volledig te herstellen. Zoals aangegeven in de begroting 2023 zal een eventueel aanvullend budget worden ingebracht in de integrale afweging van de Programmabegroting 2024.	**Organisatieontwikkeling** • We gebruiken de eerste helft van 2023 voor onderzoek naar de optimalisatiemogelijkheden van de strategische personeelsplanning om zo naast betere trajecten binnen afdelingen ook naar domeinen en concernniveau te kunnen kijken. Streven is om een start te maken van het (cyclisch) proces na de zomer. • De capaciteit van recruitment is per 1 mei 2023 op orde. We gaan nu aan de slag met de ontwikkeling van een strategische recruitment aanpak.

Inclusieve organisatie

- Diverse trainingen die inclusief werken bevorderen (zoals multicultureel vakmanschap en intercultureel communiceren) zijn aangeboden via het Tilburgs Leerhuis. Deze trainingen zijn goed bezocht en zeer positief beoordeeld door de deelnemers.
- We hebben aandacht voor inclusieve communicatie, zowel intern als extern.
- Gemeentebrede afstemming vindt plaats om de interne verbinding op dit onderwerp te versterken.

Communicatie en participatie

- Inwonerparticipatie komt steeds nadrukkelijker naar voren, in de grote en kleine opgaven die wij als stad hebben. Daarin zoeken we continu naar nieuwe mogelijkheden om ook 'het stille midden' te laten participeren. Bijvoorbeeld via een online tool als Open Stad, de uitbreiding van onze toolbox participatie en onderzoek naar de mogelijke inzet van Burgerberaden.
- Inclusief en toegankelijk: We investeren in training, handleidingen en technische systemen om niet alleen binnen team communicatie, maar breed in de organisatie duidelijk en inclusief te communiceren. In beeld en taal. Van brieven en nieuwsberichten tot websites en onze social media.
- We updaten onze content strategie om te zorgen dat het juiste bericht, op het juiste moment op de juiste plaats verschijnt voor onze inwoners, ondernemers en partners.
- Wijkgericht werken: communicatie is één van de pijlers van de beweging naar wijkgericht werken, omdat in ieder gebiedsteam ook een communicatie en- participatie collega zit.

Betrouwbare overheid

Wet open Overheid – naar Open Tilburg

- Bestuurlijke besluitvorming over uitgangspunten voor gemeente Tilburg als open overheid loopt. Het raadsvoorstel om het ambitieniveau vast te stellen is geagendeerd voor de raadsvergadering van 6 juli.
- Via het programma Op weg naar open gemeente Tilburg 2023 – 2027 sturen we doelgericht op de implementatie van de Wet Open Overheid (Woo). Programmacontract is 30 maart vastgesteld. Het bestaat enerzijds uit het stimuleren van de verandering in houding en gedrag, en anderzijds uit het doorvoeren van de noodzakelijke wijzigingen in organisatie, proces, informatie en techniek van het openbaar maken. Openbaar maken omvat zowel het uit eigen beweging publiceren (actief openbaar maken), als het besluiten op Woo-verzoeken

Inclusieve organisatie

- Het verder verbeteren en optimaliseren van het Wervings- & Selectie proces, om zo een diversere groep sollicitanten te bereiken en aan te spreken. Acties hiervoor zijn uitgezet, maar nog niet volledig afgerond. Voorbeelden hiervan zijn inclusiever beeldmateriaal maken en vanuit recruitment organisatiebreed meer aandacht voor diversiteit en inclusie.
- Een ondersteunend instrument voor het bespreekbaar maken van inclusie in de organisatie is nog in ontwikkeling.

Betrouwbare overheid

Wet open Overheid – naar Open Tilburg

- Het ontwerp voor de benodigde IT voorzieningen moet als gevolg van een capaciteitsprobleem nog starten. Hierin zijn we ook afhankelijk van landelijke ontwikkelingen die vertragend kunnen werken. De komende maanden werken we hard aan het maken van ons eigen ontwerp waarbij we flexibiliteit inbouwen voor het aansluiten op de landelijke IT.
- Educatie en communicatie is nog ad hoc. We hebben een eerste uitwerking van de veranderstrategie. De komende maanden ontwikkelen we een veranderplan. Daarnaast gaan we meer tijd en energie steken in het uitdragen van de Woo en het verhaal over Onze open gemeente Tilburg.

(passief openbaar maken). We hebben hierbij een plan gemaakt voor de activiteiten van de eerste fase tot en met april 2024.
- We zijn gestart met het project actief openbaar maken. Om kennis te delen en invloed uit te oefenen op de ontwikkeling van het actief openbaar maken, nemen we deel aan een VNG werkgroep.
- We hebben het proces voor het afhandelen van Woo-verzoeken verbeterd en hebben een nieuwe pagina op tilburg.nl gemaakt met informatie daarover aan inwoners. We monitoren de status van de Woo-afhandeling en rapporteren hier maandelijks over aan afdelingshoofden, directie en collegeleden.

Informatieveiligheid
- Binnen de organisatie is steeds meer bewustwording voor informatieveiligheid.
- De implementatie van maatregelen om onze weerbaarheid te behouden loopt volgens planning. Onze Roadmap informatieveiligheid is hiervoor de leidraad.

Privacy
- Een extern bureau is gestart met het uitvoeren van een analyse van de huidige privacy governance (awareness) binnen onze organisatie. Daarbij is ook aandacht voor sturing en inrichting. Wanneer tijdens de looptijd van het onderzoek quick wins naar voren komen, dan worden die opgepakt. De resultaten van het onderzoek worden ondergebracht in een verbeterproject dat wordt uitgevoerd onder de paraplu van het programma 'Betrouwbare overheid'. De verwachting is dat de eerste resultaten voor de zomer komen.

Ombudsman
- In 2021 is een motie ingediend om de voor- en nadelen te onderzoeken van een lokale ombudsfunctie versus de Nationale Ombudsman. In 2022 is hiernaar onderzoek gedaan, wat inmiddels is aangevuld met een 'klantreis'. Om het bedoelde effect van de motie te bereiken gaan we investeren in de 1e lijns klachtafhandeling en de ombudsfunctie daarop aansluiten. Momenteel wordt binnen de gemeentelijke organisatie verder onderzocht wat verbeterd moet worden en wat daar voor nodig is. Na de zomer geven we de raad inzicht in de stand van zaken en uitvoering van de motie, later volgt een voorstel wat zich richt op een verbetertraject van de huidige manier van klachtafhandeling.

Informatieveiligheid
- Cyberdreigingen en incidenten nemen wereldwijd toe. Om onze weerbaarheid te behouden zal er komende jaren meer geïnvesteerd moeten worden. We vertalen dit in een nieuwe versie van onze roadmap.

Privacy
- Privacy kennis decentraal in de eerste lijn is binnen de organisatie niet op orde. Het is essentieel dat we investeren in het vergroten van de kennis over privacy en persoonsgegevens op de afdelingen (decentraal in de 1e lijn) in plaats van de huidige structuur: centraal vanuit juridische zaken. We moeten nieuwe manieren vinden om de kennis over privacy te verspreiden en te versterken binnen de verschillende teams en afdelingen, zodat zij beter in staat zijn om de juiste beslissingen te nemen en te voldoen aan de wettelijke voorschriften.

Ombudsman
- De juridisch formele klachtenafhandeling loopt goed. Voor de informele klachtbehandeling kent de organisatie geen uniforme werkwijze, dit maakt onderdeel uit van het verbetertraject.

Werken in Verbinding

- We zijn inmiddels gestart met de inrichting van de Stadswinkel. De ingebruikname is gepland op 10 juli 2023.
- Medewerkers en management worden voorbereid op het (samen)werken in de nieuwe Stadswinkel en in de wijken/stad conform de flexfactor van 0,5.
- Voor het creëren van een nog veiligere digitale werkomgeving (DWO) wordt de toepassing MS Intune geïnstalleerd op alle gemeentelijke mobiele apparaten. Hiermee nadert het programmaspoor *Bytes* het einde en wordt de verdere ontwikkeling van de DWO in de lijn geborgd.

Digitalisering

- (Digitale) ethiek: een informatiebijeenkomst met de raad is in voorbereiding om de verzochte inventarisatie en mogelijke richting vanuit motie 29 'Commissie Digitale Ethiek' te behandelen (derde kwartaal 2023).
- Digitale inclusie: we hebben een onderzoek opgestart samen met instellingen in de stad en i.s.m. verschillende beleidsvelden. Dit richt zich primair op hoe wij verschillende doelgroepen kunnen ondersteunen, begeleiden en faciliteren om digitaal vaardiger te worden. We verwachten de onderzoeksresultaten in het vierde kwartaal van 2023.
- Digitale toegankelijkheid: een aantal websites, waaronder www.tilburg.nl, zijn volledig toegankelijk voor mensen met een functiebeperking. Er zijn stappen gezet om websites te voorzien van een toegankelijkheidsverklaring en vervolgens geplaatst in het landelijke register. Daarnaast wordt een rapportage voorbereid, waarmee de status rondom toegankelijkheid van websites zichtbaar is. De raad wordt hierover geïnformeerd.
- Digital Twin: er worden een aantal pilots opgestart binnen een drietal gebieden in Tilburg met een specifieke doelstelling. Het betreft het Kenniskwartier, Tilburg Zuid (energietransitie), en Crowdmanagement. Een Digital Twin is een manier om een digitale versie van de werkelijkheid te creëren.

Werken in Verbinding

- Ondanks dat het proces van inrichten later dan gepland opgestart kon worden, blijft de datum van ingebruikname van het gebouw nagenoeg gelijk. Dit betekent dat de planning strak is en weinig ruimte biedt voor het opvangen van onvoorziene omstandigheden.

Digitalisering

- In de landelijke ontwikkeling Common Ground (hierna CG), is door de VNG onderzoek gedaan naar de slagkracht van de realisatie van CG. Het onderzoek heeft geleid tot een programma aanpak die gaat zorgen voor meer regie, duidelijke sturing, structuur en rolduidelijkheid om zo sneller te kunnen ontwikkelen en op te schalen. Meer slagkracht is nodig om CG ingebed te krijgen in het informatielandschap van gemeenten. Door middel van de CG beweging willen gemeenten samen met partners initiatieven ontplooien om de gemeentelijke informatievoorziening te moderniseren zodat wij eenvoudiger gegevens kunnen uitwisselen en sneller/flexibeler kunnen vernieuwen en hiermee de dienstverlening kunnen verbeteren.

Actueel (ontwikkelingen/risico's)

- Er komt veel nieuwe wetgeving op gemeenten af, bijvoorbeeld de Omgevingswet, Wet Open Overheid, Wet modernisering Elektronisch Bestuurlijk verkeer of de Wet digitale overheid. Dit vraagt veel van de organisatie op het gebied van mensen, Informatietechnologie en middelen.

4. Bijlagen

4.1 Actualisering begroting

4.1.1 Begrotingsbijstelling

In onderstaande tabel zijn zowel de financiële afwijkingen - zoals toegelicht bij de diverse programma's - als een aantal administratieve mutaties verwerkt. De administratieve mutaties hebben geen beleidsmatige consequenties en ook geen effect op het financiële resultaat (lasten/baten neutraal). Desondanks moeten ze wel formeel worden vastgesteld om aan het budgetrecht van de raad te voldoen. Het betreft hier mutaties als gevolg van:

- Administratieve verwerking raadsbesluiten;
- Actualisering bestedingsplannen reserves en voorzieningen;
- Actualisering bijdragen in projecten;
- Budgettaire verschuivingen binnen - en over velden;
- Beleidsmatige- en technische overhevelingen vanuit vorig jaar;
- Technische doorrekening van de begroting = het jaarlijks opnieuw (meerjarig) goed zetten van de detailbudgetten. Inclusief actualiseren van de kostenverdeelsleutels;
- Budgettaire bijstelling dienstverlening voor derden en interne dienstverlening;
- Herschikking kostenmix.

De bijstelling per veld in de tussenrapportage:

Bedragen X € 1.000

Veld	Omschrijving	Omschrijving veld	L/B	2023	2024	2025	2026	2027
1.10	Inclusieve stad	Sociaal en veerkrachtig	B	-21.717	-3.752	-3.584	-2.857	-804
1.10	Inclusieve stad	Sociaal en veerkrachtig	L	27.627	6.957	6.750	5.984	3.931
1.20	Inclusieve stad	Pers. ontwikk. & zelfredzaamh.	B	-36.486	-2.013	-1.653	-1.612	-273
1.20	Inclusieve stad	Pers. ontwikk. & zelfredzaamh.	L	36.748	3.141	-47	1.064	1.806
1.30	Inclusieve stad	Passende onderstToegang	B	-278	0	0	0	0
1.30	Inclusieve stad	Passende onderstToegang	L	1.062	804	806	806	806
1.31	Inclusieve stad	Passende onderst Werk&inkomen	B	-24.149	-472	-106	-61	-25
1.31	Inclusieve stad	Passende onderst Werk&inkomen	L	31.746	3.357	2.994	2.946	2.910
1.32	Inclusieve stad	Passende onderst WMO	B	-1.522	-473	-351	0	0
1.32	Inclusieve stad	Passende onderst WMO	L	4.417	2.343	2.223	1.872	1.872
1.33	Inclusieve stad	Passende onderst Jeugdhulp	B	-861	0	0	0	0
1.33	Inclusieve stad	Passende onderst Jeugdhulp	L	9.729	7.485	7.485	7.485	7.485
1.40	Inclusieve stad	Ingrijpen crisis onveiligheid	B	-1.096	0	0	0	0
1.40	Inclusieve stad	Ingrijpen crisis onveiligheid	L	3.673	1.342	1.315	1.315	1.315
2.10	Duurzame stad	Fysieke basiskwaliteit	B	-6.750	-3.591	-1.241	-1.241	-1.240
2.10	Duurzame stad	Fysieke basiskwaliteit	L	13.157	7.754	5.923	5.858	5.921
2.20	Duurzame stad	Groen blauwe leefomgeving	B	-2.268	-674	-3	-3	-3
2.20	Duurzame stad	Groen blauwe leefomgeving	L	2.752	1.170	499	499	499
2.30	Duurzame stad	Klimaat	B	-16.825	-5.567	-3.928	-3.928	-3.261
2.30	Duurzame stad	Klimaat	L	17.340	5.771	4.132	4.132	3.465
3.10	Vitale stad	Openbare orde en veiligheid	B	-2.768	-920	-668	-1	-1
3.10	Vitale stad	Openbare orde en veiligheid	L	3.158	2.084	1.845	1.218	1.218
3.20	Vitale stad	Aantrekkelijke leefomgeving	B	-2.227	-901	-347	-137	-137
3.20	Vitale stad	Aantrekkelijke leefomgeving	L	2.967	1.291	946	705	705
3.30	Vitale stad	Economie, cultuur en evenem.	B	-10.813	-429	-134	-134	-134
3.30	Vitale stad	Economie, cultuur en evenem.	L	7.972	2.297	2.002	2.114	2.114

Veld	Omschrijving	Omschrijving veld	L/B	2023	2024	2025	2026	2027
3.40	Vitale stad	Ruimte voor wonen,werken,mobil	B	-16.064	-5.818	-4.307	-1.377	-1.132
3.40	Vitale stad	Ruimte voor wonen,werken,mobil	L	17.055	7.600	6.090	3.160	2.915
4.10	Samen en dichtbij	Bestuur en samenwerking	B	-949	-357	43	43	43
4.10	Samen en dichtbij	Bestuur en samenwerking	L	1.321	729	329	329	329
4.20	Samen en dichtbij	Publieke dienstverlening	B	-1.234	-108	-112	-127	-127
4.20	Samen en dichtbij	Publieke dienstverlening	L	2.126	536	506	425	425
4.70	Samen en dichtbij	Diensten aan andere overheden	B	12.913	13.422	13.422	13.422	13.422
4.70	Samen en dichtbij	Diensten aan andere overheden	L	-12.723	-13.232	-13.232	-13.232	-13.232
4.80	Samen en dichtbij	Financ. en alg dekkingsmidd.	B	-16.243	-322	-821	-792	-534
4.80	Samen en dichtbij	Financ. en alg dekkingsmidd.	L	1.527	1.489	1.882	2.221	5.699
4.90	Samen en dichtbij	Algemene baten en lasten	B	-36.177	0	0	0	0
4.90	Samen en dichtbij	Algemene baten en lasten	L	13.331	-17.892	-17.954	-17.903	-17.903
Eindtotaal				**-529**	**13.051**	**10.704**	**12.193**	**18.074**

De bijgestelde meerjarenraming tot en met de tussenrapportage 2023:

	2023	2024	2025	2026	2027
Saldo Programmabegroting 2023	0	-770	-951	13.506	13.041
Doorwerking jaarrekening 2022	-2.890	-2.766	-2.760	-22.779	-22.779
Consequenties Tussenrapportage 2023	-529	13.051	10.704	12.193	18.074
Beleidsvoorstellen Tussenrapportage 2023	3.740	775	479	782	782
Totaal resultaat t/m Tussenrapportage 2023	**321**	**10.290**	**7.472**	**3.702**	**9.118**

De doorrekening jaarrekening 2022 is in bovenstaand overzicht opgenomen voor de jaren 2023 tot en met 2027. De besluitvorming over de jaren 2024 tot en met 2027 wordt meegenomen bij de programmabegroting 2024.

4.1.2 Overzicht baten en lasten

Bedragen x € 1.000 incl. beleidsvoorstellen	Oorspronkelijke begroting 2023 *			Gewijzigde begroting TR 2023		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Lasten en Baten exclusief mutatie reserves						
Programma Inclusieve stad	**576.523**	**-133.627**	**442.896**	**688.024**	**-191.679**	**496.345**
Sociaal en veerkrachtig	103.765	-9.038	94.727	132.037	-13.065	118.972
Persoonlijke ontwikkeling en zelfredzaamheid	40.396	-13.593	26.804	78.593	-45.796	32.796
Passende ondersteuning: Toegang	24.390	-204	24.186	25.451	-305	25.146
Passende ondersteuning: Werk en inkomen	174.177	-106.101	68.076	202.109	-126.615	75.494
Passende ondersteuning: WMO	134.334	-3.985	130.349	136.641	-4.808	131.834
Passende ondersteuning: Jeugdhulp	76.394	-7	76.387	86.125	-372	85.753
Ingrijpen bij crisis en onveiligheid	23.067	-700	22.367	27.068	-717	26.351
Programma Duurzame stad	**124.162**	**-29.446**	**94.716**	**154.200**	**-43.883**	**110.317**
Fysieke basiskwaliteit	109.801	-26.943	82.858	122.117	-29.014	93.103
Groen blauwe leefomgeving	5.364	-460	4.904	7.466	-1.127	6.339
Klimaat	8.997	-2.043	6.954	24.617	-13.742	10.875
Programma Vitale stad	**184.285**	**-96.876**	**87.409**	**209.512**	**-110.060**	**99.452**
Openbare orde en veiligheid	33.134	-371	32.763	36.686	-2.596	34.090
Aantrekkelijke leefomgeving	28.671	-19.559	9.112	30.326	-16.441	13.885
Economie, cultuur en evenementen	48.775	-31.540	17.235	57.242	-38.103	19.140
Ruimte voor wonen, werken en mobiliteit	73.705	-45.406	28.298	85.258	-52.920	32.337
Programma Samen en dichtbij	**101.075**	**-716.564**	**-615.489**	**78.526**	**-725.064**	**-646.537**
Bestuur en samenwerking	10.986	-155	10.831	12.403	-155	12.248
Publieke dienstverlening	21.198	-8.092	13.106	27.104	-8.575	18.529
Diensten aan andere overheden	29.685	-30.005	-320	16.546	-16.676	-130
Financiering en algemene dekkingsmiddelen	5.748	-678.296	-672.547	7.381	-699.533	-692.152
Algemene baten en lasten	33.458	-16	33.442	15.092	-125	14.968
Begroot saldo van baten en lasten exclusief reserves	**986.045**	**-976.514**	**9.531**	**1.130.262**	**-1.070.685**	**59.576**

Bedragen x € 1.000 incl. beleidsvoorstellen	Oorspronkelijke begroting 2023 *			Gewijzigde begroting TR 2023		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Mutaties Reserves						
Programma Inclusieve stad	**0**	**-4.884**	**-4.884**	**5.915**	**-33.920**	**-28.005**
Sociaal en veerkrachtig	0	-788	-788	0	-18.482	-18.482
Persoonlijke ontwikkeling en zelfredzaamheid	0	-303	-303	1.128	-4.586	-3.457
Passende ondersteuning: Toegang	0	0	0	0	-176	-176
Passende ondersteuning: Werk en inkomen	0	-548	-548	4.787	-5.155	-368
Passende ondersteuning: WMO	0	-3.220	-3.220	0	-3.921	-3.921
Passende ondersteuning: Jeugdhulp	0	-25	-25	0	-521	-521
Ingrijpen bij crisis en onveiligheid	0	0	0	0	-1.079	-1.079
Programma Duurzame stad	**6.529**	**-9.302**	**-2.774**	**9.197**	**-19.976**	**-10.779**
Fysieke basiskwaliteit	5.260	-5.203	57	5.999	-9.698	-3.700
Groen blauwe leefomgeving	232	-723	-491	882	-2.325	-1.443
Klimaat	1.036	-3.376	-2.340	2.316	-7.952	-5.636
Programma Vitale stad	**40.871**	**-30.469**	**10.402**	**43.204**	**-47.881**	**-4.677**
Openbare orde en veiligheid	0	-40	-40	0	-909	-909
Aantrekkelijke leefomgeving	107	-4.779	-4.672	107	-8.579	-8.472
Economie, cultuur en evenementen	0	-2.656	-2.656	0	-7.241	-7.241
Ruimte voor wonen, werken en mobiliteit	40.764	-22.994	17.771	43.097	-31.152	11.945
Programma Samen en dichtbij	**130.984**	**-143.260**	**-12.276**	**165.425**	**-181.219**	**-15.794**
Bestuur en samenwerking	0	0	0	0	-812	-812
Publieke dienstverlening	0	-1.428	-1.428	0	-2.180	-2.180
Diensten aan andere overheden	0	0	0	0	0	0
Financiering en algemene dekkingsmiddelen	20.020	-53.923	-33.903	20.020	-54.255	-34.235
Algemene baten en lasten	110.964	-87.909	23.055	145.405	-123.972	21.433
Totaal mutaties reserves	**178.384**	**-187.916**	**-9.531**	**223.740**	**-282.996**	**-59.255**
Begroot saldo van baten en lasten inclusief reserves	**1.164.429**	**-1.164.429**	**0**	**1.354.002**	**-1.353.681**	**321**

Bedragen x € 1.000 incl. beleidsvoorstellen	Oorspronkelijke begroting 2023 *			Gewijzigde begroting TR 2023		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Lasten en Baten inclusief mutatie reserves						
Programma Inclusieve stad	**576.523**	**-138.511**	**438.012**	**693.939**	**-225.599**	**468.340**
Sociaal en veerkrachtig	103.765	-9.826	93.939	132.037	-31.547	100.489
Persoonlijke ontwikkeling en zelfredzaamheid	40.396	-13.896	26.501	79.721	-50.382	29.339
Passende ondersteuning: Toegang	24.390	-204	24.186	25.451	-481	24.970
Passende ondersteuning: Werk en inkomen	174.177	-106.649	67.528	206.895	-131.770	75.125
Passende ondersteuning: WMO	134.334	-7.205	127.129	136.641	-8.728	127.913
Passende ondersteuning: Jeugdhulp	76.394	-32	76.362	86.125	-894	85.232
Ingrijpen bij crisis en onveiligheid	23.067	-700	22.367	27.068	-1.796	25.271
Programma Duurzame stad	**130.691**	**-38.748**	**91.942**	**163.397**	**-63.859**	**99.538**
Fysieke basiskwaliteit	115.061	-32.146	82.915	128.116	-38.712	89.403
Groen blauwe leefomgeving	5.596	-1.183	4.413	8.348	-3.452	4.896
Klimaat	10.033	-5.419	4.614	26.933	-21.694	5.238
Programma Vitale stad	**225.156**	**-127.345**	**97.811**	**252.716**	**-157.941**	**94.775**
Openbare orde en veiligheid	33.134	-411	32.723	36.686	-3.505	33.181
Aantrekkelijke leefomgeving	28.778	-24.338	4.440	30.433	-25.020	5.413
Economie, cultuur en evenementen	48.775	-34.196	14.579	57.242	-45.344	11.898
Ruimte voor wonen, werken en mobiliteit	114.469	-68.400	46.069	128.354	-84.072	44.282
Programma Samen en dichtbij	**232.059**	**-859.824**	**-627.765**	**243.951**	**-906.282**	**-662.331**
Bestuur en samenwerking	10.986	-155	10.831	12.403	-967	11.436
Publieke dienstverlening	21.198	-9.520	11.678	27.104	-10.755	16.349
Diensten aan andere overheden	29.685	-30.005	-320	16.546	-16.676	-130
Financiering en algemene dekkingsmiddelen	25.768	-732.219	-706.450	27.401	-753.788	-726.387
Algemene baten en lasten	144.422	-87.925	56.497	160.497	-124.096	36.401
Begroot saldo van baten en lasten inclusief reserves	**1.164.429**	**-1.164.429**	**0**	**1.354.002**	**-1.353.681**	**321**

* inclusief besluitvorming over de begroting

4.2 Algemene Reserve

Hieronder is het meerjarig verloop van de Algemene Reserve weergegeven. De bovenbandbreedte van de Algemene Reserve voor het jaar 2023 is € 56,9 miljoen. De onderbandbreedte is € 44,2 miljoen.

A.001	**Algemene Reserve**						
Bedragen x € 1.000,-	Besluit		**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Stand per 1/1 inclusief saldo rekening 2021			49.486	56.899	55.899	55.899	55.899
Resultaat Najaarsbijstelling 2022			-1.861				
Resultaat Jaarrekening 2022			12.779				
Onttrekkingen (-/-)							
Opstartsubsidie Kompaan/ De bocht tbv Activiteiten 'nieuwe Tilburgers'	Begroting 2018		-66				
Tekort in de jaarschijf 2023	Begroting 2021		-1.736				
Veiligheidsmaatregelen Willem II stadion	Raad 13-12-2021		-1.500				
Onttrekking ten gunste van algemene middelen (PACT)	Begroting 2022		-1.000	-1.000			
Projectbegeleiding Meerjarig Integraal Husivestingsplan voor het Primair en Speciaal Onderwijs	Raad 07-02-2022		-69				
Donatie aardbevingsramp	Raad 13-03-2023		-228				
Toevoegingen (+)							
Storting saldo boekjaar 2023			1.094				
Stand per 31/12			56.899	55.899	55.899	55.899	55.899

Voorstellen

Resultaat Tussenrapportage 2023		-321				
…						
…						
Totaal mutaties voorstellen		-321	0	0	0	0

Verloop inclusief voorstellen

		2023	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Stand per 1/1		49.486	56.578	55.578	55.578	55.578
Mutaties		7.092	-1.000	0	0	0
Stand per 31/12		56.578	55.578	55.578	55.578	55.578

4.3 Reserve Incidentele Opgaven (RIO)

Hieronder is het meerjarig verloop van de Reserve Incidentele Opgaven (RIO) weergegeven.

B.001	**Reserve Incidentele Opgaven (RIO)**						
Bedragen x € 1.000,-	Besluit		**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Stand per 1/1			29.538	30.324	27.814	17.634	15.134
Resultaat Tussenrapportage 2022			11.901				
Resultaat Jaarrekening 2022			3.982				
Onttrekkingen (-/-)							
Wilhelminakanaal	*Begroting 2013*		-2.500	-2.500			
Wilhelminakanaal, fasering project correctie	Tussenrapportage 2021		2.000	2.000	-3.580		
Wilhelminakanaal Sluis II			-150				
Stappegoor	Begroting 2015		-313				
Fietsenstalling station	Begroting 2017		-1.584				
Doorontwikkeling Spoordijk (SPB)	Raad 180522-08		-15				
Bijdrage onrendabele top mediacluster	B&W 170307-12		-1.525				
Viaducten tussen Spoorzone en Binnenstad	Begroting 2018		-198				
Openbare toiletten	*Begroting 2018*		-127				
Groenambities spoorzone/ spoorpark	*Begroting 2013*		-1.193				
Klimaatadaptatie	Begroting 2019		-143				
Impuls Klimaatbestendig Tilburg	Begroting 2018						
Gemeentelijke huisvesting	Najaarsbijstelling 2019		-25				
Glasvezel - Digitale wayfinders en Uitnodigen, Uitlichten, Uitleggen	*B&W 160927-15*		-42	-10			
Invoering Omgevingswet	Begroting 2018		-402				
Herijken evenementenbeleid	Begroting 2018		-121				
Voetbalvisie	Begroting 2019		-969				
Impuls organisatieontwikkeling bestuursakkoord	Begroting 2019		-50				
Kinderboerderij Maria Goretti	Begroting 2019		-78				
Loopagenda	Begroting 2021		-256				
Versnelling next economy	Tussenrapportage 2021		-37				
Verduurzamen Natuurmuseum			-1.486				
Vrijval ten gunste van de algemene middelen	Begroting 2023		-7.000	-2.000	-4.600		
Correctie onttrekking RIO	Begroting 2023				-2.000	-2.500	
Aankoop IJpelareweg 27, afwaardering en beheerskosten			-369				
Toevoegingen (+)							
Vanuit opheffing Reserve Duurzaamheidsfonds Natuurmuseum			1.486				
Stand per 31/12			30.324	27.814	17.634	15.134	15.134

Bedragen x € 1.000,-	Besluit		2023	2024	2025	2026	2027
Voorstellen							
Uitvoeringskosten TOZO 2023 t/m 2028			900				
Uitvoeringskosten TOZO 2023 t/m 2028			-150	-150	-150	-150	-150
Fasering vervanging Sluis II			650		-650		
Fasering groenambities Clarissengarage			476	-261	-215		
Fietsenstalling Spoorzone (groenambities)			410	-410			
Vuurwerkshows jaarwisseling			-224	-224			
Middelen Biezenmortel			-399				
…							
Voor specifiek toekennen middelen vanuit deze reserve (geen kredietvotering)							
Hub ten behoeve van atletiek Stadsbos			-1.000				
Impuls kwaliteit evenementen	Begroting 2023		-500	-500	-500	-500	
Handgeld ateliers					-1.000		
Middelen Biezenmortel			-367				
Totaal mutaties voorstellen			-204	-1.545	-2.515	-650	-150

Verloop inclusief voorstellen

		2023	2024	2025	2026	2027
Stand per 1/1		29.538	30.120	26.065	13.370	10.220
Mutaties		582	-4.055	-12.695	-3.150	-150
Stand per 31/12		30.120	26.065	13.370	10.220	10.070

4.4 Reserve Fonds Stedelijke Ontwikkeling

Hieronder is het meerjarig verloop van de Reserve Fonds Stedelijke Ontwikkeling weergegeven.

B.049	**Reserve Fonds Stedelijke Ontwikkeling**						
Bedragen x € 1.000,-	Besluit		**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027***
Stand per 1/1			0	85.337	88.176	100.547	102.176
Onttrekkingen (-/-)							
Kenniskwartier: WVG, visies en verkenningen	Begroting 2023		-5.300	-3.000			
Voorbereidingskrediet diverse mobiliteitsvraagstukken	Begroting 2023		-900				
Voorbereidingskrediet Versnellingsopgave Kenniskwartier	Begroting 2023		-500				
Voorbereidingskrediet Versnellingsopgave Binnenstad	Begroting 2023		-300				
Jaarlijkse onttrekking versterking werkorganisatie			-1.991	-1.991	-1.991	-1.991	
Onttrekkingen voormalige reserve Herstructurering							
Bestedingsrichting Sociale woningbouw							
Puijakker	B&W 18-06-2019			-1.521			
Voortzetting bijdrageregeling taskforce betaalbare huur	convenant		-962	-962	-962		
Stimulering huisvesting spoedzoekers	convenant		-450	-450			
Datagestuurd Wijkgericht werken	convenant		-1.000	-1.731			
Bestedingsrichting grondexploitaties							
Bijdrage grexen binnensteldeijke herstructurering			-1.843	-166			
Flexwoningen Stappegoor (= bijdrage grex)					-333		
Restant NTV bijdrage grexen					-192		
Overloop activiteiten 2022 reserve Herstructurering			-1.503				
Onttrekkingen voormalige Algemene reserve grondexploitatie							
Risico MVA en erfpacht (overloop vanuit 2022)			-5.000				
Afwikkeling nieuw beleid t/m PB 2022							
-stadsregionale parken			-1.000				
-voorstel aanvullend budget kernwinkelgebied 2020			-173				
-voorstel budget verkenningen museumkwartier			-128				
- visie verbinding oude dijk-moerenburg			-150				
-stikstofcompensatie Wijkevoort			-1.500				
-reservering incidentele effecten Koningsoord			-1.100				
-reservering stamspoor Loven				-270			
-reservering voorfinanciering Wijkevoort Groen om de stad						-100	
-haalbaarheidsonderzoek Musuemkwartier			-123				
-stappegoorpark met semi-openbare atletiek accommodatie			-180				
-afboeking strategische verwerving turnhal			-100				

Bedragen x € 1.000,-	Besluit		2023	2024	2025	2026	2027*
-spoorpark			-203				
Jaarrekening 2022 afwikkeling Nobelstraat			-300				
Strategische grondaankopen Wijkevoort			-3.600	-300	-2.200		
Onttrekkingen voormalige reserve Bovenwijkse voorzieningen							
Wilhelminakanaal fase 1,5 inclusief Sluis II	Begroting 2016 / 2017/ Tussenrapportage 2019		-900	-3.300	-3.675		
Kruising Spoorlaan heuvlring naar RBV	VJR 2014			-495			
Waalstraat fietsbrug	Begroting 2018				-2.500		
Doorstroming Bredaseweg	Begroting 2019				-700		
Parkring Newerkanalyse	Tussenrapportage 2021		-3.000	-2.341			
Werkbudget actualisering RBV				-25		-25	
Overloop activiteiten 2022 reserve Bovenwijks			-799				
Onttrekkingen voormalige reserve Volkshuisvesting							
Overloop activiteiten 2022 reserve Volkshuisvesting			-202				
Exploitatielasten Reinevaartstraat 55	college 21-12-21 nr 20		-20	-20	-20	-20	
Toevoegingen (+)							
Bijdrage Beleggingsfonds	Begroting 2023		30.000				
Bijdragen algemene dienst begroting 2023 (initiële vulling).							
Instellen reserve	Begroting 2023		12.330	10.000	20.000		
Overdracht saldo 1-1-2023 reserve Herstructurering			23.363				
Overdracht 1-1-2023 reserve Grondexploitatie (ARGE)			22.712				
Overdracht saldo 1-1-2023 reserve Bovenwijkse voorzieningen			18.558				
Overdracht saldo 1-1-1023 reserve Volkshuisvesting			482				
2e geldstroom herstructurering verkoop sociale huurwoningen			1.400	1.200	1.000	800	
Bijdragen van derden tbv bovenwijkse voorzieningen			1.584	1.099	413	245	
Idem uit OBP Exploitatie-overeenkomsten			100	100	100	100	
Jaarlijkse storting versterking werkorganisatie tgv FSO			1.991	1.991	1.991	1.991	
Gemeentelijke bijdragen in onrendabele investeringen exclusief RHS, ARGE en RBV			2.144	1.621	-260	629	
Inschatting winstneming T58 Noord			1.600				
Inschatting winstneming Kempenbaan Oost			200				
Verkoop gronden Bakertand			1.700	3.400	1.700		
Verkoop Berkenhout			400				
Stand per 31/12			85.337	88.176	100.547	102.176	102.176

Bedragen x € 1.000,-	Besluit		2023	2024	2025	2026	2027*
Gemandateerde collegevoorstellen:	College 23-5-23, Nr 11, bijlage 1						
Wagnerplein			-100				
Vincentius			-100				
Residentie			-110				
Kempenbaan Oost			-150				
Louis Bouwmeesterplein			-100				
Duvelhok			-40				
Station Reeshof e.o.			-100				
Budget kleinere nieuwe initiatieven			-200				
Voor specifiek toekennen middelen vanuit deze reserve (geen kredietvotering)							
Diverse mobiliteitsvraagstukken	Begroting 2023			-11.430			
Eigen bijdrage versnellingsopgave Kenniskwartier	Begroting 2023			-4.890			
Eigen bijdrage versnellingsopgave Binnenstad	Begroting 2023			-3.420			
Reservering voor bijdrage flexwonen aan corporatie	B&W 11-10-2022				-1.755		
Reserveringen vanuit voormalige reserve herstructurering							
Stappegoor WBI			-1.500	-700	-2.000		
Overloop reserveringen 2022 Stappegoor			-1.000				
Wandelbos Volkshuisvestingsfonds			-800	-600	-600	-600	
Olympiaplein			-700				
Reserveringen vanuit voormalige reserve Grondexploitatie							
Stappegoor WBI			-1.200	-800	2.000		
Ruimtelijke inpassing openbaar Stappegoorpark			-1.400	-600			
Reservering jaarlijks mandaat college			-1.100	-2.000	-2.000	-2.000	
Totaal mutaties voorstellen			-8.600	-24.440	-4.355	-2.600	0

Verloop inclusief voorstellen

		2023	2024	2025	2026	2027*
Stand per 1/1		0	76.737	55.136	63.152	62.181
Mutaties		76.737	-21.601	8.016	-971	0
Stand per 31/12		76.737	55.136	63.152	62.181	62.181

* Jaarschijf 2027 nog in bewerking

4.5 Reserve Investeringsfonds Klimaat

Hieronder is het meerjarig verloop van de Reserve Investeringsfonds Klimaat weergegeven.

B.031	Reserve Investeringsfonds Klimaat						
Bedragen x € 1.000,-	Besluit		2023	2024	2025	2026	2027
Stand per 1/1			20.771	18.357	25.066	40.162	39.547
Onttrekkingen (-/-)							
Risicoreservering Zonnepark Bloemendaal / Kempenbaan	B&W 2021-02-09					-150	
Rooftop Rumour fase 2 (aanleg)	B&W 2022-01-18			-320			
Klimaatadaptieve bedrijf terreinen (DoBro)	B&W 2021-03-09		-38				
Ontwikkeling viertal HUBS (voorbereidingsbudg.)	B&W 2021-09-21		-201				
Panelen Zon op je Dak (kosten projectgroep)	B&W 2020-11-17		-149				
Zon op je Dak (uitvoering)	B&W 2020-11-17		-38	-38	-38	-38	-38
Klimaatfonds Pilot Fabriekskwartier			-1.000				
Energiemaatregelen Sportverenigingen	B&W 2021-05-10		-45				
- risoreservering wanbetaling						-175	
Circulaire economie			-10				
Koningswei	B&W 2021-10-12			-750			
5e generatie warmte koude net Tilburg Zuid	B&W 2021-10-19		-555				
Incidentele kosten energietransitie			-443				
Warmtenet Tilburg Zuid			-261				
Project energietransitie bedrijven			-634				
Aan de Slag met je Huis			-821				
Ondergrondse infra binnenstad (Enexis)	B&W 2020-04-28		-90				
Ondergronds 4 straten 946 (nadere uitsplitsing op vorig nummer)			-46				
Ondergrondse infra binnenstad (Gemeente)			-504	-412			
Klimaatadaptatie nb	Begroting 2021		-689	-390			
Nieuwbouw Koning Willem 2 college	B&W 2022-02-22					-342	
Toevoegingen (+)							
Revolverendheid Pilot Versnelde vervanging LED	B&W 200714-17		74	74	74	74	74
Zon op je Dak	Zon op je dak		19	18	16	16	16
Terugbetaling Tube Insight verstrekte subsidie 2020			17	27	44		
Reservering t.b.v. afdekken onrendabele top ROB rapport structurele middelen van het Rijk			1.000	2.500			
Aanvullende toevoeging vanuit begrotingssaldo	Begroting 2023		2.000	6.000	15.000		
Stand per 31/12			18.357	25.066	40.162	39.547	39.599

Bedragen x € 1.000,-	Besluit		2023	2024	2025	2026	2027
Raadsvoorstelllen in de Tussenrapportage 2023							
Vervallen bijdrage warmtenet Zuid			550				
…							
…							
Gemandateerde collegevoorstellen:	Datum en nummer collegevoorstel						
Subsidieregelingen Klimaat bestendig Tilburg	29-12-2022		-315				
Plan van Aanpak Energiearmoede	15-05-2023		-1.719				
Storting groot onderhoud Zon op je Dak (melding)			1.280				
Voor specifiek toekennen middelen vanuit deze reserve (geen kredietvotering)							
Wandelbos Volkshuisvesting fonds			-800	-800			
…							
…							
Totaal mutaties voorstellen			-1.004	-800	0	0	0

Verloop inclusief voorstellen

		2023	2024	2025	2026	2027
Stand per 1/1		20.771	17.353	23.262	38.358	37.743
Mutaties		-3.418	5.909	15.096	-615	52
Stand per 31/12		17.353	23.262	38.358	37.743	37.795

4.6 Reserve Transitiefonds Wijkgericht Werken en inwonersparticipatie

Hieronder is het meerjarig verloop van de Reserve Transitiefonds Wijkgericht werken en inwonersparticipatie weergegeven.

B.044	**Reserve Transitiefonds Wijkgericht werken en inwonersparticipatie**						
Bedragen x € 1.000,-	Besluit		**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Stand per 1/1			0	5.000	5.000	5.000	5.000
Onttrekkingen (-/-)							
Toevoegingen (+)							
Instellen reserve	Begroting 2023		5.000				
Stand per 31/12			5.000	5.000	5.000	5.000	5.000

Raadsvoorstelllen in de Tussenrapportage 2023

…

…

…

Gemandateerde collegevoorstellen:	Datum en nummer collegevoorstel					
Collegebesluit Wijkgericht werken	7-3-2023 nummer 27	-1.200	-1.611	-335		
…						
…						
Totaal mutaties voorstellen		-1.200	-1.611	-335	0	0

Verloop inclusief voorstellen

		2023	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Stand per 1/1		0	3.800	2.189	1.854	1.854
Mutaties		3.800	-1.611	-335	0	0
Stand per 31/12		3.800	2.189	1.854	1.854	1.854

4.7 Reserve Investeringsfonds Sociaal Domein

Hieronder is het meerjarig verloop van de Reserve Investeringsfonds Sociaal Domein weergegeven.

B.030	**Reserve Investeringsfonds Sociaal Domein**						
Bedragen x € 1.000,-	Besluit		**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Stand per 1/1			3.508	6.931	10.931	10.931	10.931
Onttrekkingen (-/-)							
Maatpact	B&W 190226-30		-7				
Beschermd wonen	Najaarsbijstelling 2019		-417				
Meer effect en doelmatigheid minimaregeling	Begroting 2020		-155				
Wonen doe je thuis	Begroting 2020		-150				
Versimpelen meldroutes bij zorg en onveiligheid	Begroting 2020		-48				
Transformatie nieuwe inkoop	Begroting 2023		-3.100	-1.000			
Toevoegingen (+)							
Aanvulling tot €10 miljoen	Begroting 2023		7.300				
Extra storting	Begroting 2023			5.000			
Stand per 31/12			6.931	10.931	10.931	10.931	10.931
Raadsvoorstelllen in de Tussenrapportage 2023							
Pilot gezin en Geld	Tussenrapportage 23		-71	-65	-65	-46	
…							
…							
Gemandateerde collegevoorstellen:	Datum en nummer collegevoorstel						
Transformatie sociaal domein 2023 (programmasturing)	07-02-2023 - 21		-180				
…							
…							
Totaal mutaties voorstellen			-251	-65	-65	-46	0

Verloop inclusief voorstellen

		2023	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Stand per 1/1		3.508	6.680	10.615	10.550	10.504
Mutaties		3.172	3.935	-65	-46	0
Stand per 31/12		6.680	10.615	10.550	10.504	10.504

4.8 Reserve Regionaal Fonds Arbeidsmarkt

Hieronder is het meerjarig verloop van de Reserve Regionaal Fonds Arbeidsmarkt weergegeven.

B.027	**Reserve Regionaal Fonds Arbeidsmarkt**						
Bedragen x € 1.000,-	Besluit		**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Stand per 1/1			3.271	6.566	6.280	6.280	6.280
Onttrekkingen (-/-)							
Besluitvorming regionaal portefeuillehoudersoverleg	Raad 150609		-1.334	-286			
Besluitvorming Perspectief op Werk	Raad 150609		-380				
Bijdrage stimuleringsfonds	Raad 150609		-9				
Toevoegingen (+)							
Overheveling reserve regionale opgaven arbeidsmarktregio	Jaarrekening 2022		1.130				
Storting Ontvangen ESF subsidie	Tussenrapportage 2023		3.887				
Stand per 31/12			6.566	6.280	6.280	6.280	6.280

Raadsvoorstelllen in de Tussenrapportage 2023

…

…

…

Gemandateerde collegevoorstellen:	Datum en nummer collegevoorstel					
…						
…						
…						
Totaal mutaties voorstellen		0	0	0	0	0

Verloop inclusief voorstellen

		2023	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Stand per 1/1		3.271	6.566	6.280	6.280	6.280
Mutaties		3.295	-286	0	0	0
Stand per 31/12		6.566	6.280	6.280	6.280	6.280

4.9 Reserve Fonds Preventie, Gezondheid en Kansengelijkheid

Hieronder is het meerjarig verloop van de Reserve Fonds Preventie, Gezondheid en Kansengelijkheid weergegeven.

B.041	**Reserve Fonds Preventie, Gezondheid en Kansengelijkheid**						
Bedragen x € 1.000,-	Besluit		**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Stand per 1/1			0	5.000	5.000	5.000	5.000
Onttrekkingen (-/-)							
Toevoegingen (+)							
Instellen reserve	Begroting 2023		5.000				
Stand per 31/12			5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
Raadsvoorstelllen in de Tussenrapportage 2023							
Raadsvoorstel Integratievoorziening niet-inburgeringsplichtige nieuwkomers	246820-02		-300	-300			
…							
…							
Gemandateerde collegevoorstellen:	Datum en nummer collegevoorstel						
Collegebesluit Subsidieverlening Veilig Thuis 2023	20-12-2022		-79				
Subsidie startschot voor ontwikkeling landgoed Sparrenhof 2023	07-02-23-10		-80				
…							
Totaal mutaties voorstellen			-459	-300	0	0	0

Verloop inclusief voorstellen

		2023	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Stand per 1/1		0	4.541	4.241	4.241	4.241
Mutaties		4.541	-300	0	0	0
Stand per 31/12		4.541	4.241	4.241	4.241	4.241

4.10 Reserve Fonds Talentontwikkeling

Hieronder is het meerjarig verloop van de Reserve Fonds Talentontwikkeling weergegeven.

B.040	**Reserve Fonds Talentontwikkeling**						
Bedragen x € 1.000,-	Besluit		**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Stand per 1/1			0	4.923	4.814	4.786	4.786
Onttrekkingen (-/-)							
Raadsvoorstel Praktijkexperiment Basisbanen	13 maart 2023		-77	-109	-28		
Toevoegingen (+)							
Instellen reserve	Begroting 2023		5.000				
Stand per 31/12			4.923	4.814	4.786	4.786	4.786
Raadsvoorstelllen in de Tussenrapportage 2023							
Werkbudget offensief arbeidsmarktkrapte			-70	-65			
…							
…							
Gemandateerde collegevoorstellen:	Datum en nummer collegevoorstel						
Stadshoogleraar	17-01-2023 nummer 24		-50	-52	-53	-36	
…							
…							
Totaal mutaties voorstellen			-120	-117	-53	-36	0

Verloop inclusief voorstellen

		2023	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Stand per 1/1		0	4.803	4.578	4.497	4.461
Mutaties		4.803	-225	-81	-36	0
Stand per 31/12		4.803	4.578	4.497	4.461	4.461

4.11 Reserve Crisisherstelfonds

Hieronder is het meerjarig verloop van de Reserve Crisisherstelfonds weergegeven.

B.036	**Reserve Crisisherstelfonds (voorheen Conona)**					
Bedragen x € 1.000,-	Besluit	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Stand per 1/1		12.013	9.721	9.623	9.623	9.623
Onttrekkingen (-/-)						
Hospitality lochal	Begroting 2023	-200				
Citymarketing	Begroting 2023	-250				
Noodfonds energiecompensatie verenigingen/maatschappelijke instellingen	Raad 19-12-2022	-4.000				
Uitvoeringskosten energiecompensatie verenigingen/maatschappelijke organisaties	Raad 19-12-2022	-238	-98			
Cofinanciering ventilatie op scholen	Raad 06-02-2023	-1.986				
Economische herstelprogramma (overheveling JR22)	Jaarstukken 2022	-221				
Lokaal steunpakket economie 2021	Jaarstukken 2022	-10				
Kosten aanvragen meerkostenregeling corona 2022 WMO	Tussenrapportage 2023	-251				
Kosten aanvragen nmeerkostenregeling corona 2022 Jeugdhulp	Tussenrapportage 2023	-118				
Economische herstelprogramma / steunpakket Economie	Tussenrapportage 2023	-60				
Toevoegingen (+)						
Compensatie Quarantaineplicht (via Breda)		42				
Overschot middelen Oekraïne 2022; geoormerkt	Jaarstukken 2022	5.000				
Stand per 31/12		9.721	9.623	9.623	9.623	9.623

Raadsvoorstelllen in de Tussenrapportage 2023

Storting overschot middelen opvang Oekraïense ontheemden 2023	Tussenrapportage 2023	p.m.

Gemandateerde collegevoorstellen:

Energiescans MKB-bedrijven	B&W 10-01-2023	-88
Corona cultuurherstelfonds Stichting Heaviness Roadburn	B&W 14-02-2023	-150
Corona cultuurherstelfonds Studio Nova	in ondermandaat (< € 75.000)	-18
Corona cultuurherstelfonds Sea Stichting	in ondermandaat (< € 75.000)	-21
Corona cultuurherstelfonds Stichting Ensemble VONK	in ondermandaat (< € 75.000)	-10
Corona cultuurherstelfonds Ambiance Tracks	in ondermandaat (< € 75.000)	-23
Corona cultuurherstelfonds Stichting Pop Up Cinema	in ondermandaat (< € 75.000)	-27
Versterken mentale gezondheid jeugd /R-Newt	B&W 14-03-2023	-83

Bedragen x € 1.000,-	Besluit	2023	2024	2025	2026	2027
Reeds geoormerkte bedragen:						
MENSS trajecten	B&W 11-4-2023	-211				
Uitvoeringskosten TOZO 2023 t/m 2028	Begroting 2023 / Tussenrapp. 2023	-900				
Cultuurherstelfonds	B&W 30-11-2021	-601				
Restant middelen Opvang Oekraïne	Jaarstukken 2022	-2.500	-2.500			
Totaal mutaties voorstellen		-4.632	-2.500	0	0	0

Verloop inclusief voorstellen

	2023	2024	2025	2026	2027
Stand per 1/1	12.013	5.089	2.491	2.491	2.491
Mutaties	-6.924	-2.598	0	0	0
Stand per 31/12	5.089	2.491	2.491	2.491	2.491

4.12 Investeringen

(Bedragen x € 1.000,-)

Veld	L/B	Oorspr. Budget	Mutaties TR	Budget TR	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027
1.10 - Sociaal en veerkrachtig	L	5.319	1.143	6.462	4.114	3.000	3.000	2.500
1.20 - Pers. ontwikk. & zelfredzaamh.	L	53.747	-20.840	32.907	31.446	64.018	69.221	250
2.10 - Fysieke basiskwaliteit	L	69.454	-4.702	64.753	71.311	51.802	50.438	52.070
2.20 - Groen blauwe leefomgeving	L	2.098	8.976	11.075	2.990	3.519	5.476	0
2.30 - Klimaat	L	105	303	408	350	100	0	0
3.10 - Openbare orde en veiligheid	L	120	12	132	120	120	120	120
3.20 - Aantrekkelijke leefomgeving	L	27.981	9.755	37.736	27.946	16.959	9.063	754
3.30 - Economie, cultuur en evenem.	L	300	0	300	0	0	0	0
3.40 - Ruimte voor wonen,werken,mobil	L	19.572	3.216	22.789	22.746	24.722	19.671	10.000
4.20 - Publieke dienstverlening	L	150	187	337	150	150	150	150
4.90 - Algemene baten en lasten	L	19.053	3.123	22.176	8.828	4.368	3.368	3.368
Totaal Lasten		**197.900**	**1.174**	**199.074**	**170.000**	**168.758**	**160.507**	**69.212**
1.10 - Sociaal en veerkrachtig	B	0	44	44	0	0	0	0
1.20 - Pers. ontwikk. & zelfredzaamh.	B	0	-800	-800	0	0	0	0
2.10 - Fysieke basiskwaliteit	B	-1.061	-2.816	-3.878	-2.908	0	0	0
2.20 - Groen blauwe leefomgeving	B	0	-7.176	-7.176	0	0	0	0
2.30 - Klimaat	B	0	-15	-15	0	0	0	0
3.20 - Aantrekkelijke leefomgeving	B	-2.157	-3.101	-5.258	-415	-803	-285	0
3.40 - Ruimte voor wonen,werken,mobil	B	-8.255	-4.446	-12.700	-4.544	-12.518	-470	0
4.90 - Algemene baten en lasten	B	-564	-73	-637	0	0	0	0
Totaal Baten		**-12.037**	**-18.383**	**-30.420**	**-7.867**	**-13.321**	**-755**	**0**
Totaal Saldo		**185.863**	**-17.209**	**168.654**	**162.133**	**155.437**	**159.752**	**69.212**

Toelichting:

In de bovenstaande tabel zijn de volgende mutaties verwerkt:

Bijstelling investeringskrediet Sport
In het kader van reëel ramen is het voor Sport in 2023 benodigde investeringskrediet bijgesteld op grond van de geactualiseerde raming van de vervangingsinvesteringen (overloop vanuit 2022 en een actualisering voor 2023 e.v.). Met name door de actuele kunstgrasinfill problematiek zijn diverse investeringen bewust vertraagd. Op grond van keuringen en met behulp van beperkte renovatie was het verantwoord om het vervangen van de kunstgrastoplagen uit te stellen tot 2024 en verder.

x € 1.000	2023	2024	2025	2026	2027
Bijstelling kredieten	**-1.005**	**694**	**306**	**1.153**	**2.500**

Bijstelling investeringskrediet Onderwijshuisvesting
Jaarlijks wordt het meerjareninvesteringsplan herijkt.

x € 1.000	2023	2024	2025	2026	2027
Bijstelling kredieten	-23.673	-29.155	17.675	43.753	0

Actualisering investeringsraming BAT
De investeringsraming van het BAT is bijgesteld op grond van de geactualiseerde raming van de vervangingsinvesteringen en de investeringen nieuw beleid begroting 2022. Voor 2023 betekent dit € 14,8 miljoen minder investeringen, oa. door het doorschuiven van de herinrichting milieustraat , afvalinzameling binnenstad en zoutsilo's naar 2024. Tenslotte is de jaarschijf 2027 toegevoegd. Het bijbehorende effect op de kapitaallasten is verwerkt in de herijking bijstelling kapitaallasten BAT bij het veld Fysieke basiskwaliteit.

x € 1.000	2023	2024	2025	2026	2027
Bijstelling kredieten	-15.056	+ 14.904	- 95	+ 55	+ 2.818

Actualisering investeringsraming Data, Informatie en Technologie
De investeringsplanning is op basis van de meest recente inzichten naar beneden bijgesteld, o.a. als gevolg van vertraging in de aanbesteding hardware. € 1,3 miljoen investeringskrediet wordt naar 2024 doorgeschoven. Daarnaast zien we dat de ICT-kosten verschuiven van investeringen met bijbehorende kapitaallasten naar jaarlijkse exploitatiekosten voor cloud applicaties. Dit is o.a. het geval bij het data archief. Het data archief heeft als functie om binnen toepasselijke wet- en regelgeving, systeemonafhankelijke data veilig te stellen, toegankelijk te houden en op termijn op een gecontroleerde manier te vernietigen of over te brengen naar een e-depot. Om de jaarlijkse exploitatiekosten hiervan te kunnen dekken, laten we € 0,2 miljoen aan investeringskrediet vrijvallen.

Bijstelling investeringskrediet Stadsforum fase 2
De investeringsraming van Stadsforum fase 2 wordt bijgesteld op basis van de meest recente planning. Het volledig krediet was abusievelijk eind 2022 ingeboekt en is daarna grotendeels overgeheveld naar 2023. Middels deze bijstelling wordt het investeringskrediet gecorrigeerd naar de jaarschijven conform planning.

x € 1.000	2023	2024	2025	2026	2027
Bijstelling kredieten	-8.647	8.647	0	0	0

Administratieve bijstelling investeringskrediet Kernwinkelgebied
€ 75.000,- van het beschikbaar gestelde exploitatiebudget binnen het kernwinkelgebied wordt omgezet naar investeringskrediet voor het kernwinkelgebied. Dit is een budget neutrale bijstelling aangezien dit bedrag binnen de exploitatie vrijvalt ten gunste van de reserve fonds stedelijke ontwikkeling en vervolgens als investeringskrediet wordt ingezet t.l.v. de reserve fonds stedelijke ontwikkeling.

Actualisering investeringsraming investeringen op verzoek huurder
De investeringsplanning op verzoek van huurder is op basis van de meest recente inzichten naar beneden bijgesteld voor 2023, hierdoor valt er € 500.000 aan investeringskrediet vrij.

Actualiseren investeringen curatief onderhoud gemeentelijke gebouwen
De investeringsplanning voor het curatief onderhoud is op basis van de meest recente inzichten € 4,6 miljoen naar beneden bijgesteld voor 2023. Dit wordt doorgeschoven naar 2024.Daarnaast is er een extra SPUK opbrengst van € 179.000.

Diverse aanpassingen (vervangings)investeringen gebouwen in gemeentelijk eigendom
Onderstaande investeringen worden doorgeschoven of komen te vervallen.

- SPUK investeringen vervallen: De in de investeringsplanning separaat opgenomen SPUK investeringen 2023, 2024 en 2025 kunnen vervallen, omdat ze op de desbetreffende investering verantwoord worden. Het gaat hier om € 271.000 per jaar.

- Reëel ramen Winkelplint: Een gedeelte van de investering in de Winkelplint wordt uitgevoerd in 2024, daarom wordt € 68.000 doorgeschoven naar 2024.

Voorbereidingskrediet diverse mobiliteitsvraagstukken begroting 2023
Uw raad heeft bij de begroting 2023 een stelpost van € 900.000 beschikbaar gesteld voor de voorbereiding van diverse mobiliteitsvraagstukken. In eerste instantie zijn deze voorbereidingskosten gekwalificeerd als investeringen. Bij nader inzien betreft het hier in eerste instantie exploitatielasten (kosten van haalbaarheidsonderzoeken, onderbouwing van kosten ramingen ed.). Wij melden deze wijziging ook binnen het veld ruimte voor wonen, werken en mobiliteit (programma vitale stad) van deze tussenrapportage.

Fasering werkzaamheden Parkeergarage Zwijsen
De nieuwe parkeergarage is inmiddels opgeleverd, maar de bijbehorende werkzaamheden aan de toerit en de rest van het openbare gebied worden doorgeschoven na de oplevering van de gebouwen Zwijsen 1 en 2 om schade door het bouwverkeer te voorkomen. Dit betekent dat er € 700.000 aan investeringen doorschuift naar 2025.

Fasering verduurzamen gemeentelijk vastgoed / Roadmap
Het verduurzamen van de gemeentelijke vastgoedportefeuille lijkt de juiste versnelling te hebben gevonden en inmiddels zijn of gaan de eerste 7 gebouwen in uitvoering. Tevens worden er voorbereidingen getroffen voor de volgende tranche van 11 gebouwen. Het project kent desondanks de nodige vertraging, omdat overeenstemming met de huurder noodzakelijk is en qua planning altijd wordt gezocht naar periodes met de minste overlast voor de huurders (bijv. vakantieperiodes). Derhalve dient er alsnog een bedrag van € 4,879 mln overgeheveld te worden naar 2024.

Fasering vervanging sluis II
De eerste bijdrage aan dit gezamenlijke project met Rijkswaterstaat en provincie, volgt pas na een getekende bestuursovereenkomst die pas op zijn vroegst eind 2023 wordt verwacht. Derhalve kan er € 1,153 miljoen aan lasten en een bijdrage voor hetzelfde bedrag worden doorgeschoven naar 2025.

Vrijval investeringskrediet Fietsenstalling Spoorzone
De projectkosten van de Fietsenstalling Spoorzone zijn lager dan verwacht vanwege een lagere uitgave aan onvoorziene zaken. Vorig jaar is gestart met de subsidieverantwoording voor een bijdrage van € 3,1 miljoen en omdat het onzeker was of die bijdrage volledig vastgesteld zou worden is het resterende investeringskrediet nog niet vrijgevallen in 2022. Inmiddels is de volledige subsidiebijdrage toegekend en kan een resterend investeringskrediet van € 2,5 miljoen vrijvallen.
Hiervan wordt € 1,24 miljoen gedekt uit het MJP. Deze bijdrage van het MJP is niet meer nodig voor de fietsenstalling en valt binnen dat project vrij maar blijft wél binnen het MJP beschikbaar conform bestaand beleid.
Vanuit de vrijval van € 2,5 miljoen is nog € 410.000 gedekt vanuit de groenambities Spoorzone. Ook deze bijdrage valt vrij in het project fietsenstalling maar blijft conform het Raadsvoorstel groenambities Spoorzone beschikbaar als nog door de Raad te besteden middelen voor groenambities in de Spoorzone. De te besteden middelen voor deze groenambities worden gedekt uit de reserve incidentele opgave (RIO) en daarom verschuift de onttrekking uit de RIO van de investering fietsenstalling naar veld 2.20 in 2024.
Het resterende deel van de vrijval van € 2,5 miljoen, zijnde € 854.000, wordt gedekt uit de reserve incidentele opgaven (RIO). De bijdrage is niet meer nodig en valt conform financieel beleid vrij ten gunste van de algemene middelen.

4.13 Uitvoeringsbrief Samen meer voor elkaar

Stand van zaken 19 acties uit de uitvoeringsbrief Samen meer voor elkaar

- Afgerond/verankerd in lopend beleid
- Loopt/in uitvoering

	Naam actie	Stand van zaken
1	*De Pitstop* Op één dag of een dagdeel worden mensen in een one-stop-shop (de Pitstop) geholpen met regelingen waarin ze verdwalen (Uitvoeringsbrief, p. 11)	We beschouwen De Pitstop enerzijds als continu in ontwikkeling bij de diverse transformaties (o.a. in het sociaal domein) die plaatsvinden en waarbij we werken vanuit de bedoeling en maatwerk leveren. Daarvoor werken we ook samen met maatschappelijke partners (denk aan de Smeetskring). Anderzijds is de huidige formulering/verwachting niet uitvoerbaar, omdat dit niet alleen over gemeentelijke regelingen gaat, maar ook over belastingdienst, UWV et cetera. De gedachte van een one-stop-shop nemen we mee in de doorontwikkeling van verduurzaming en besparingsmaatregelen. *Hiermee is de actie als onderdeel van de Uitvoeringsbrief afgerond.*
2	*Huur Inclusief* Het idee is om de huur inclusief energie aan te gaan bieden. Een vast bedrag voor huur en energie per woning. Te beginnen met de woningen van de woningbouwcorporaties. (Uitvoeringsbrief, p. 13)	College heeft in haar reflectie aangegeven dat de woningcorporaties aan zet zijn. De woningcorporaties geven echter aan dat dit idee niet uitvoerbaar is in verband met wet- en regelgeving. Daarnaast worden vraagtekens gezet bij de wenselijkheid van het idee omdat het de prikkel wegneemt om energie te besparen. De corporaties nemen wel allerlei andere maatregelen om energiebesparing te realiseren en de betaalbaarheid voor hun huurders te vergroten. *Hiermee is de actie als onderdeel van de Uitvoeringsbrief afgerond.*
3	*Natuurlijk! Tilburg* Natuurlijk! Tilburg is een experimenteel proces rondom 25.000 nieuwe woningen waar groen als uitgangspunt wordt genomen en inwoners centraal staan (regels loslaten en omdraaien). (Uitvoeringsbrief, p. 14)	College wil de bouwopgave in de stad combineren met sterke vergroening. Klimaatscores zijn ontwikkeld t.b.v. een gebiedsgerichte verhouding groen-verharding bij stedelijke ontwikkeling. College heeft de klimaatscores bij nieuwbouwontwikkelingen in maart 2023 vastgesteld. Vanaf 1 mei 2023 gelden ze voor alle SO-initiatieven die in Tilburg worden ingediend. Op wijk- en buurtniveau wordt het eigenaarschap van de aanleg en het onderhoud van groen mede aan bewoners en bedrijven gegeven, o.a. bij de uitwerking van de Buurtbomen Kansenkaart en 013-parken (zie idee 6). We bekijken of er een mogelijkheid is om een locatie of gebied aan te wijzen voor experimenteerruimte.
4	*Eigenwijs in de wijk* Het idee Eigenwijs in de wijk gaat uit van de gedachte: Beleid centraal vaststellen maar uitvoering decentraal in de wijk incl. beslissingsbevoegdheden en budgetten. (Uitvoeringsbrief, p. 15)	Het idee betekent meer over te laten aan de gebiedsteams en uitvoering voorop te stellen. Met de wijkaanpak zijn we hier volop mee aan de slag, o.a. in de gesprekken in de 8 nog te starten werkgroepen.
5	*Confetti-evenement* Het idee van een confetti-evenement gaat over kleine, wijkgerichte evenementen organiseren met als doel inclusie	Eind januari/begin februari is er een bijeenkomst geweest over wijk/confetti-evenementen. Daar hebben we opgehaald hoe we evenementen kunnen optimaliseren in de wijken.

	Naam actie	Stand van zaken
	(evenementen zijn voor iedereen bereikbaar) en verbinding en nabijheid van professionals in de wijk. (Uitvoeringsbrief, p. 16)	In het nieuwe evenementenbeleid doen we een voorstel voor de uitvoering van dit idee.
6	*Buurtkansenkaart* Een buurtkansenkaart ontwikkelen voor groen in de wijk samen met inwoners. (Uitvoeringsbrief, p. 17)	Dit project – met als naam Buurtbomen Kansenkaart - is verweven met 013-parken en reeds in uitvoering. Pilots zijn gestart in de wijken Korvel en Oud-Noord.
7	*Huize Trial by error* Op een toplocatie in de stad woningzoekenden in de breedste zin van het woord laten samen wonen. (Uitvoeringsbrief, p. 18)	College heeft in haar reflectie aangegeven veel raakvlakken te zien met bestaande projecten voor gemengd wonen zoals 'High-Lane' en een project op Stappegoor. Mogelijk kunnen deze wel als casus dienen voor dit ingebrachte idee. Er wordt momenteel contact gezocht met de woningcorporaties en initiatiefnemers om verdere mogelijkheden te verkennen.
8	*Urban Splash!* Een jaarlijks evenement van een week, om Tilburg nationaal op de kaart te zetten met Urban Sports & Culture. (Uitvoeringsbrief, p. 20)	ONTRACK (voorheen Urban Splash) is definitieve naam van een festival van alles wat Tilburg te bieden heeft op het gebied van street culture (urban sports, urban arts, dans & hiphop). Een 'etalage' van het talent en de potentie van 'onze street culture scene'. ON TRACK is een tweedaags evenement op 3 en 4 juni 2023 in de Spoorzone, in de Hall of Fame en de Wagenmakerij. Het is de bedoeling dat dit festival jaarlijks terugkeert. Het moet "groeien" en zichzelf bewijzen. Dit weekend komen verschillende communities en scenes bij elkaar op het terrein én in een programma waarin zij zichzelf kunnen ontwikkelen en uitdagen middels masterclasses en wedstrijden met een avond vol live optredens en DJ's als afsluiter. De atleten, artiesten en makers nemen zelf de lead om 'De Tilburger' mee te nemen in hun wereld.
9	*Outdoor evenemententerrein* Een grootschalig outdoor evenemententerrein, waar artiesten met plug & play concerten kunnen geven voor meer dan 70.000 bezoekers. (Uitvoeringsbrief, p. 21)	Er loopt een onderzoek naar nut en noodzaak van een outdoor evenemententerrein
10	*De maker als medicijnman* De kennis en vaardigheden van onze kunstenaars inzetten voor vraagstukken in de samenleving rondom bijv. zorg en welzijn. (Uitvoeringsbrief, p. 22)	Het idee van de kunstenaar als medicijnman is onderdeel van het Arts for Health netwerk wat we in nauwe samenwerking met de initiatiefnemers verder uitwerken. Het gaat daarbij niet om een project dat "De Kunstenaar als medicijnman" gaat heten maar een bepaalde zienswijze binnen de bredere beweging die we met Arts for Health willen maken. *Hiermee is de actie als onderdeel van de Uitvoeringsbrief afgerond.*
11	*De wijk werkt aan de Energietransitie* Met inwoners en partners in de wijk toewerken naar een community voor energietransitie in de wijk. (Uitvoeringsbrief, p. 23)	Een procesaanpak voor warmte uitvoeringsplannen is in ontwikkeling. Hoe daartoe te komen samen met inwoners en lokale partners is onderdeel van de uitwerking. Daarnaast werken we aan een plan van aanpak energiearmoede. Eén van de activiteiten die daar in wordt opgenomen is een wijkgerichte aanpak in twee pilotwijken. Besluitvorming in het college over dat plan van aanpak wordt verwacht eind Q1 2023.

	Naam actie	Stand van zaken
		Verder ondersteunen we lokale initiatieven zoals WeEnergize in Tilburg West. Met de Wijk werkt aan de Energietransitie zijn we in de praktijk bezig in Wandelbos Noord via de Dubbel Duurzaam Aanpak ondersteund met subsidie vanuit het Volkshuisvestingsfonds.
12	*Vind gezondheid en geluk* Het idee Vind gezondheid en geluk gaat over het opzetten van een beloningssysteem voor studenten, waar beloningen te verdienen zijn voor “gezond gedrag”. (Uitvoeringsbrief, p. 24)	Ja, in de uitvoeringsbrief heet het Vind Gezondheid en Geluk. Inmiddels is het omgedoopt tot Bewegen Belonen. Het idee is opgepakt en uitgewerkt. Het is onderdeel van het Lokaal Preventie akkoord. Er is een plan van aanpak opgesteld om dit jaar te starten met 2 doelgroepen: Jongeren en inwoners van West. Subsidie hiervoor is toegekend vanuit het Lokaal Preventie akkoord. Het onderdeel Bewegen belonen is meegenomen in de raadsbrief over de uitwerking van de motie over aanpak mentaal welbevinden bij jongeren. *Hiermee is de actie als onderdeel van de Uitvoeringsbrief afgerond.*
13	*Leerpaden* Ontwikkelen van verbindende lijnen in de wijk tussen allerlei relevante partners rondom verschillende levensfasen van een kind. (Uitvoeringsbrief, p. 25)	We starten in West waar al een begin is gemaakt met de ontwikkeling van het Leerpad. Deze ontwikkeling wordt onderdeel van de wijkagenda in west. Op dit moment onderzoeken we of er voldoende ontwikkelplekken zijn voor kinderen en ouders. We kijken daarbij ook naar bestaande fysieke plekken zoals het Westerpark en verkennen we wat daaraan toegevoegd kan worden. Ook voor de rest van de stad staat het idee niet stil. Uit de Onderwijs400 is het idee “de school als stad” gekomen. Dit sluit erg aan bij de leerpaden. We kijken nu hoe we dit in elkaar kunnen vlechten. De gesprekken hierover lopen.
14	*Inkoop- en aanbestedingsbeleid* In beoordelingskader opnemen de meer ‘zachte’ waarden zoals maatschappelijk verantwoord ondernemen, diversiteit, inclusie, lokale en regionale producten. (Uitvoeringsbrief, p. 3)	De Stuurgroep Inkoop- en aanbestedingsbeleid is ingeregeld. Voorzitter van de Stuurgroep is directeur Bedrijfsvoering. Vanuit de stuurgroep wordt door de directeuren als categoriemanagers gestuurd op rechtmatigheid en doelmatigheid van inkoop. In dat kader wordt het inkoopbeleid geactualiseerd en categorieplannen opgesteld. Alle afdelingen leveren een bijdrage. De afdeling JZ is coördinerend.
15	*Ouderen en vrijwilligers* Ouderen: toenemende opgave met betrekking tot dubbele vergrijzing Vrijwilligers: Belang van vrijwillige inzet van inwoners. (Uitvoeringsbrief, p. 3)	Het onderwerp is al meegenomen in de Programmabegroting 2023 (punt 14 Versnelling GGoud (nieuw beleid). *Hiermee is de actie als onderdeel van de Uitvoeringsbrief afgerond.*
16	*Borging werkzame interventies vanuit coronacrisis* Bijv. interventies op de groep 0-27 jarigen. (Uitvoeringsbrief, p. 4)	Wat ons betreft is dit geen aparte actie. We nemen dit mee in alle dingen die we doen. *Hiermee is de actie als onderdeel van de Uitvoeringsbrief afgerond.*
17	*Kunst, cultuur en sport* Kunst, cultuur en sport inzetten voor het oplossen van maatschappelijke vraagstukken en verzoek om (extra) subsidie. (Uitvoeringsbrief, p. 7)	M.b.t. Kanaalpark Reeshof we zijn in gesprek met een afvaardiging van de initiatiefnemers. Er is geen subsidieverzoek gedaan. Het traject richting een culturele voorziening in de Reeshof loopt.

	Naam actie	Stand van zaken
		Stichting Reeshof Cultuurt i.o. is niet opgericht en ze hebben ook geen subsidieverzoek ingediend. *Hiermee is de actie als onderdeel van de Uitvoeringsbrief afgerond*.
18	*Binnenstad en wijkwinkelcentra* Aandacht hebben voor Binnenstad en voor wijkwinkelcentra (Besterd en Korvel) (Uitvoeringsbrief, p. 7)	De agenda voor de Binnenstad is al jaren in uitvoering en wordt gecontinueerd. Coördinatie Agenda Binnenstad ligt bij omgevingsmanager Lintenvisie wordt geactualiseerd richting Agenda voor de Linten en is een aanvulling op wijkagenda's. Voor linten Besterdring/Korvelseweg. leidt dit tot kernopgaven en activiteiten. Deze vormen de basis voor bijstelling van de visie op de linten.
19	*Oproep melden belemmerende regels* (Uitvoeringsbrief, p. 9)	Op diverse momenten hebben we ruchtbaarheid gegeven aan de oproep om belemmerende meldingen te melden. Daarbij hebben we actief het betreffende e-mail adres gecommuniceerd. In de eerste week na de oproep kwamen er twee meldingen binnen die zijn opgepakt. Daarna is er niets meer binnen gekomen. Ook op andere momenten en plaatsen monitoren we continu waar er knelpunten zitten in lokaal (of landelijk) beleid en uitvoeringsregels zoals op de werktafels, via meldingen openbare ruimte en via de media regisseurs van het KCC. Aan de werktafels wordt vanuit de uitvoering problematiek opgetild om op systeemniveau aanpassingen te doen en te doorbreken. Vanuit het programma dienstverlening wordt gebouwd aan een portal waarbij we met behulp van o.a. tekstmining en AI berichten op de Socials, in meldingen en in e-mails bij het KCC kunnen onderzoeken op patronen die aanleiding kunnen geven tot structurele aanpassingen in beleid en proces. In het verleden is er eenzelfde product beschikbaar geweest, de Rode Knop geheten. Daarmee konden collega's aangeven als ze vastliepen in het goede doen voor de stad, inwoner, burger door wet en regelgeving. Een groep medewerkers stond klaar om deze meldingen op te pakken en het vastliggend probleem te doorbreken. Dit project is na een jaar gestopt omdat er geen actieve meldingen binnenkwamen behalve meldingen over ict systemen. Daar was het niet voor bedoeld. Het beschikbaar stellen van een meldpunt waar knelpunten in wetgeving, beleid en processen worden gemeld lijkt niet de manier om deze meldingen te ontvangen. Er zijn voldoende initiatieven om signalen op te vangen en actie op te nemen. Advies is om te intensiveren en te investeren in de bovengenoemde activiteiten. *Hiermee is de actie als onderdeel van de Uitvoeringsbrief afgerond.*

4.14 Tarievenlijst sport seizoen 2023-2024

A.	Buitensport	'22-'23	'23-'24
1.	**Voetbal**		
	Basistarief*	€ 23,00	€ 25,60
	veld < 5.000 m²*	€ 11,90	€ 13,85
	markttarief	€ 45,95	€ 48,65
	toeslag derden gebruik kleedkamers	€ 8,95	€ 9,45
	toeslag derden gebruik verlichting**	€ 0,00	€ 1,85
2.	**Rugby**		
	basistarief	€ 15,25	€ 16,15
	toeslag derden gebruik kleedkamers	€ 12,30	€ 13,05
3.	**Atletiekaccommodatie**		
	basistarief	€ 33,70	€ 35,65
	middenterrein	€ 33,70	€ 35,65
	baan	€ 8,45	€ 8,95
	toeslag derden gebruik kleedkamers	€ 14,85	€ 15,75
4.	**Wielerparcours**		
	basistarief	€ 25,25	€ 26,70
5.	**Trainingsveld**		
	< 5.000 m² basistarief	€ 7,60	€ 8,05
	5.000 < 8.000 m²basistarief	€ 18,10	€ 19,15
	8.000 < 12.000 m²basistarief	€ 27,20	€ 28,75
	> 12.000 m² basistarief	€ 36,25	€ 38,35
6.	**Honkbal**		
	basistarief	€ 22,85	€ 24,20
	trainingshoek	€ 7,60	€ 8,05
	toeslag derden gebruik kleedkamers	€ 8,35	€ 8,85
7.	**Softbal**		
	basistarief	€ 7,60	€ 8,05
	trainingshoek	€ 7,60	€ 8,05
	toeslag derden gebruik kleedkamers	€ 8,35	€ 8,85
8.	**Korfbal**		
	natuurgras	€ 7,60	€ 8,05
	kunstgras	€ 11,05	€ 11,70
	pupillen	€ 5,55	€ 5,85
	toeslag derden gebruik kleedkamers	€ 11,00	€ 11,65

9.	**Handbal**				
	basistarief	€	8,45	€	8,95
	toeslag derden gebruik kleedkamers	€	8,35	€	8,85
10.	**Beach**				
	basistarief	€	8,45	€	8,95

B.	**Binnensport: seizoentarief**		**'22-'23**		**'23-'24**
1.	Gymnastieklokaal	€	16,30	€	17,25
2.	1/3 Sporthal	€	16,30	€	17,25
3.	1/2 Sporthal	€	24,50	€	25,90
4.	1/1 Sporthal	€	48,90	€	51,75
5.	De Schelf (incl. springkuil)	€	23,90	€	25,30

C	**Zwembaden: seizoentarief**		**'22-'23**		**'23-'24**
C1	**Recreatief zwemmen**				
1.	Ticket 0 t/m 3 jaar	€	1,25	€	1,35
	Ticket vanaf 4 jaar STG	€	5,80	€	6,15
	Ticket vanaf 4 jaar DRB/RSH	€	4,55	€	4,80
	TJIP/65+ passe partout	€	10,00	€	10,00
	TJIP/65+ zwemmen STG	€	2,95	€	3,10
	TJIP /65+zwemmen DRB/RSH	€	2,25	€	2,40
	Paskosten (eenmalig)	€	10,00	€	10,00
C2	**Basistarieven verenigingszwemmen**				
2.	Stappegoor				
	wedstrijdbad	€	74,65	€	79,00
	recreatiebad	€	99,40	€	105,15
	Robbenbad	€	49,05	€	51,90
3.	Reeshof				
	wedstrijdbad	€	74,65	€	79,00
	doelgroepenbad	€	74,65	€	79,00
4.	Drieburcht				
	wedstrijdbad	€	99,50	€	105,30
	doelgroepenbad	€	53,25	€	56,35
	recreatiebad	€	53,25	€	56,35

D	IJssportaccommodaties: winterseizoen	'22-'23	'23-'24
1.	Recreatief schaatsen		
	0 t/m 3 jaar	gratis	gratis
	vanaf 4 jaar	€ 7,10	€ 7,55
	TJIP/65+ passe-partout (jaarlijks)	€ 10,00	€ 10,00
	TJIP/65+ passe partout houder schaatsen	€ 3,55	€ 3,75
2.	**Verenigings- / school schaatsen**		
	30 x 60 vloer	€ 77,20	€ 81,65
	verenigingen 400 m baan	€ 367,35	€ 388,65

*Het afgelopen jaar is in goed overleg met de Raad van Tilburgse Amateur Voetbalverenigingen (RTAV) afgesproken dat het zogenaamde huurdersonderhoud overgaat van de vereniging naar de gemeente Tilburg. En dat de netto structurele onderhoudslast verdisconteerd wordt in het uurtarief. Dit levert een opslag van €1,30 op vanaf het seizoen 2023/2024.

** In het kader van de nieuwe eigendomsverhoudingen voetbal (tarieven fase 3) is afgesproken dat de hoofdhuurder het volledige energieverbruik voor zijn rekening neemt en dat bij derden verhuur de gemiddelde kostprijs van een uur verlichting wordt doorbelast aan de derde huurder. Dit komt vervolgens via een vergoeding door de gemeenten ten gunste van de hoofdhuurder die de energiekosten betaalt.

4.15 Lijst met afkortingen

ADSMJH	Aan de slag met je huis
ANPR	Automatic Number Plate Recognition
AV	Audiovisueel
AVG	Algemene Verordening Gegevensverwerking
BAT	Brabants Afval Team
BBZ	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen
BIZ	Bedrijfsinvesteringszone
BMB	Bibliotheek Midden-Brabant
BO	Bestuurlijk overleg
BOA	Bijzonder OpsporingsAmbtenaar
BOM	Brabantse OntwikkelingsMaatschappij
BORT	Bedrijven Overleg Regio Tilburg
BSO	Buiten Schoolse Opvang
BTW	Belasting Toegevoegde Waarde
BUIG	Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen aan Gemeenten
BV	Besloten Vennootschap
BV	Beleidsvoorstel
BW	Beschermd Wonen
CAO	Collectieve Arbeidsovereenkomst
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
COA	Centraal Orgaan opvang Asielzoekers
COVID19	Coronavirus disease 2019
CPB	Centraal Planbureau
CPI	Consumentenprijsindex
CRM	Customer Relationship Management
DIT	afdeling Data Informatie & Technologie
DNS	De Nieuwste School
DOC-T	Dieren Opvang Centrum Tilburg
DRB	Drieburcht
DPIA	Data Protection Impact Assessment
DSO	Digitaal Stelsel Omgevingswet
DVL	afdeling Dienstverlening
DVO	Dienstverleningsovereenkomst
ECA	afdeling Economie en Arbeidsmarkt
ELIP	Einde lening inburgeringsplicht
EPBD	Energy Performance of Buildings Directive
ESF	Europees Sociaal fonds
FCM	Formatiecalculatie model
FNO	stichting Fonds NutsOhra
FTE	Full Time Equivalent
GF	Gemeentefonds
GFT	Groente, Fruit en Tuinafval
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg
JGGZ	Jeugd Geestelijke Gezondheidszorg
GR	Gemeenschappelijke Regeling
HBO	Hogere Beroeps Onderwijs
IBOR	Integraal Beheerplan Openbare Ruimte
ICT	Informatie- en Communicatietechnologie
JIM	Jouw Ingebrachte Mentor
JUR	afdeling Juridische Zaken
KCC	Klant Contactcentrum
KCM	Klant Contact Monitor

KEC	Klimaatadaptatie, Energietransitie en Circulaire Economie
KGDVL	Klantgerichte Dienstverlening
KPI	Key Performance Indicator
KR	Kredietvoorstel
KWG	Kernwinkelgebied
KWIIC	Koning Willem II College
LEA	Lokaal Educatieve Agenda
LED	Light Emitting Diode
LHFT	Lokaal Herstructureringsfonds Tilburg
LPO	Loonprijscompensatie
MBO	Middelbaar Beroepsonderwijs
MD	Management Development
MIHP	Meerjarig Integraal Huisvestingsplan
MIP	Meerjarig Investeringsplan
MIRT	Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport
MJP	Meerjarenprogramma Openbare Ruimte
MKB	Midden- en KleinBedrijf
MLT	Middellangetermijnverkenning (CPB)
MOB	Mobiliteits(complex)
MOED	Midden-Brabantse Ontwikkelingsmaatschappij voor Energie en Duurzaamheid
MT	Managementteam
MWB	Midden en West Brabant
MZW	Mantelzorg Waardebonnen
NAH	Niet Aangeboren Hersenletsel
NB	Voorstel Nieuw Beleid
NK	Nederlands Kampioenschap
NPLV	Nationaal Programma Leefbaarheid & Veiligheid
NPO	Nationaal Programma Onderwijs
NS	Nederlandse Spoorwegen
NV	Naamloze vennootschap
OAB	Onderwijs Achterstanden Beleid
OAD	Ontwikkelingsgerichte Arbeidsmatige Dagbesteding
OCW	Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (Ministerie)
OM	Openbaar Ministerie
OMWB	Omgevingsdienst Midden- en West Brabant
OTO	Opleiden, trainen, oefenen
OV	Overhevelingsvoorstel
OVA	Overheidsbijdrage in de arbeidsontwikkeling
OVT	Opleiding Vorming en Training
OZB	Onroerend Zaak Belasting
PACT	People Acting in Community Together
PAW	Proeftuin Aardgasvrije Wijken
PB	Programmabegroting
pBBP	Prijsindex Bruto Binnenlands Product
PGB	Persoons Gebonden Budget
PMD	Papier Metaal Drankkarton
PO	Primair Onderwijs
PPP	Persoonlijk Passend Pakket
RBV	Reserve Bovenwijkse Voorzieningen
REKS	Regionale Energie- en Klimaatstrategie
RIA	Regionale Investeringsagenda
RIEC	Regionaal Informatie- en Expertisecentrum
RIO	Reserve Incidentele Opgaven
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu

RMC	Regionaal Meld- en Coördinatiepunt
ROA	Regionale Omgevings Agenda
RPA	Robotic Process Automation
RSH	Reeshof
RUI	afdeling Ruimte
RUPS	Regionaal Uitstapprogramma Prostituees
RUV	afdeling Ruimtelijke Uitvoering
SBB	Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven
SDE	Subsidieregeling Duurzame Energieproductie
SiRM	Strategies in Rugulated Markets
SMI	Sociaal Medische Indicatie
SO	Stedelijke Ontwikkeling
SOC	afdeling sociaal
SOLL	nieuwe (situatie)
SPB	Sportbedrijf
SPP	Strategische Personeels Planning
SPUK	Specifieke Uitkering
SRBT	Stedelijke Regio Breda/Baronie-Tilburg/Hart van Brabant
STG	Stappegoor
SUVIS	Specifieke Uitkering Ventilatie In Scholen
SVB	Sociale Verzekerings Bank
SZW	Sociale Zaken en Werkgelegenheid
TiLT	Tilburg Literatuur & Theater
TJIP	Tilburgse Jeugdsportpas
TONK	Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten
TOV	Tilburgse OndernemersVereniging
TOZO	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers
tROM	Tilburgse en Regionale bedrijven Ondernemen Maatschappelijk
TT	Toegang Tilburg
TVS	Tegemoetkoming Verhuurders Sportaccommodatie
TWC	Tilburgse Wielerclub (Pijnenburg)
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
VEW	afdeling Veiligheid & Wijken
VGB	Vastgoedbedrijf
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VO	Voortgezet Onderwijs
VROM	Volkshuisvesting Ruimtelijke Ordening & Milieubeleid
VSV	Voortijdig Schoolverlaten
VTH	Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving
VVE	Voor- en Vroegschoolse Educatie
VVV	Vereniging Voor Vreemdelingenverkeer
VWS	Volksgezondheid, Welzijn en Sport (Ministerie)
WII	Willem II
WDO	Wet Digitale Overheid
WEB	Wet Educatie en Beroepsonderwijs
WKB	Wet Kwaliteitsborging Bouwen
WLZ	Wet Langdurige Zorg
WMEBV	Wet Modernisering Elektronisch Bestuurlijk Verkeer
WO	Wetenschappelijk Onderwijs
WOO	Wet Open Overheid
WOZ	Wet Onroerende Zaken
WSW	Wet Sociale Werkvoorziening
ZIN	Zorg in Natura
ZvW	Zorgverzekeringswet